

**TÜRKİYE'DE ÖĞRENCİ OLAN ARAPLARIN
GÜNDELİK TÜRKÇE KULLANIMINDA SAPMALAR**

Ahmed METWALLY

(Doktora Tezi)

Eskişehir, 2023

**TÜRKİYE'DE ÖĞRENCİ OLAN ARAPLARIN GÜNDELİK
TÜRKÇE KULLANIMINDA SAPMALAR**

Ahmed METWALLY

T.C.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

DOKTORA TEZİ

Eskişehir, 2023

T.C.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTİSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ahmed METWALLY tarafından hazırlanan *Türkiye'de Öğrenci Olan Arapların Gündelik Türkçe Kullanımında Sapmalar* başlıklı bu çalışma (20.11.2023) tarihinde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ilgili maddesi uyarınca yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak, Jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan Prof. Dr. H. İbrahim DELİCE

Üye Prof. Dr. Erdoğan BOZ

Üye Prof. Dr. Cüneyt AKIN

Üye Doç. Dr. Dilek ERENOĞLU ATAİZİ

Üye Dr. Öğr. Üye. Yusuf KARATAŞ

ONAY

Prof. Dr. Oytun MEÇİK

Enstitü Müdürü

...../...../.....

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi hükümlerine göre hazırlandığını; bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmanın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla taranmasını kabul ettiğimi ve hiçbir şekilde intihal içermediğini beyan ederim. Yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması hâlinde ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

Ahmed METWALLY

İMZA

ÖZ
TÜRKİYE'DE ÖĞRENCİ OLAN ARAPLARIN
GÜNDELİK TÜRKÇE KULLANIMINDA SAPMALAR

METWALLY, Ahmed

Doktora-2023

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Erdoğan BOZ

Türkiye, özellikle 2000 yılların başından itibaren Asya, Afrika ve Avrupa'dan çok sayıda lisans ve lisansüstü öğrencisi kabul etmektedir. Bu öğrencilerden önemli bir kısmının ana dili Arapçadır. Ana dili Arapça olan ve Türkçeyi Türkiye'de öğrenerek ikinci bir dil edinen bu öğrencilerin gündelik Türkçe kullanımları bilimsel olarak incelenmemiştir. Bu çalışmayla, söz konusu inceleme yapılmış ve Türkçe kullanımındaki sapmalar tespit edilmiştir.

Görüşmeler için geniş bir evrenden yola çıkılarak özellikle gündelik Türkçeyi kullanma konusunda yeteri kadar başarılı olduğu varsayılan ve homojen bir grup oluşturan 20 kadar lisans ve lisansüstü öğrencisi seçilmiştir. Görüşmelerde *cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, Türkiye'de kalma süresi, medeni durum, yaşanan mekân* vd. gözetilerek 20 soru yöneltilmiştir.

Görüşme yöntemiyle elde edilmiş verilerin çözümlenmesinde sapmaları ortaya koyacak dört başlık açılmıştır: *i. Sesbilgisi Sapmaları, ii. Biçimbilgisi Sapmaları, iii. Sözdizimi Sapmaları iv. Söz Varlığı Sapmaları*. Bütün sapmalar, iki tablo hâlinde çözümlenmiştir; ilk tabloda *Sapma Yapanlar ve Sayıları*, ikinci tabloda ise *Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayıları* verilmiştir. Her iki tablo bütün başlıklarda tek tek değerlendirilmiş ayrıca toplamda *6 ara değerlendirme* yapılmıştır.

Değerlendirme ve sonuç bölümünde ise tespit edilen bütün sapmalar tasnif edilmiş ve değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Arap öğrenciler, Türkçe öğretimi, Gündelik dil, Kod kopyalama, Sapmalar

ABSTRACT
DISTINCTIONS IN THE DAILY TURKISH USE OF STUDENT
ARABS IN TÜRKİYE
METWALLY, Ahmed
Doctoral -2023

Department of Turkish Language and Literature

Advisor: Prof. Dr. Erdoğan BOZ

Turkey has been accepting a large number of undergraduate and graduate students from Asia, Africa, and Europe, especially since the early 2000s. A significant portion of these students are native Arabic speakers. However, the ordinary use of Turkish by these students, who have learned Turkish as a second language in Turkey, has not been scientifically examined. This study aims to conduct such an examination and identify deviations in their use of Turkish.

To conduct the study, a homogeneous group of approximately 20 undergraduate and graduate students was selected from a wide population, assuming they were sufficiently proficient in using everyday Turkish. During interviews, 20 questions were asked, taking into account factors such as *gender, age, educational status, duration of stay in Turkey, marital status, living arrangements, etc.*

Four categories were opened to analyze the data obtained through interview methods, which would reveal deviations: *i. Phonetics Deviations, ii. Morphology Deviations, iii. Syntax Deviations, and iv. Lexical Deviations.* All deviations were analyzed in two tables: the first table included *the Deviants and their Numbers*, while the second table presented *the Characteristics and Numbers of the Deviants.* Both tables were evaluated individually for each category, and a total of 6 *interim evaluations* were conducted.

In the evaluation and conclusion section, all identified deviations were classified, and assessments were made.

Keywords: Arabic students, Turkish language instruction, Ordinary language, Code coping, Deviations

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	v
ABSTRACT	vi
TABLO LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR.....	xv
TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ	xvii
ÖN SÖZ	xviii
GİRİŞ	1
1.Problemi.....	1
2.Konusu	1
3.Amacı.....	1
4. Önemi	2
5.Yöntemi	2
1.BÖLÜM.....	4
DİL İLİŞKİLERİ	4
1.1. Dil İlişkileri	5
1.2. İki Dillilik	6
1.3. Gündelik Dil	8
1.4. Sapmalar	9
1.4.1.Sesbilgisi Sapmaları.....	9
1.4.1.2. Biçimbilgisi Sapmaları	10
1.4.1.3. Sözdiziminde Sapmalar	10
1.4.1.4. Söz Varlığında Sapmalar	10
1.5. Kod Kopyalama.....	10
1.5.1. Johanson'un Kod Kopyalama Modeli	11
1.5.1.1. Genel Kopyalar	11
1.5.1.2. Seçilmiş Kopyalar.....	11
1.5.1.3. Karışık Kopyalar.....	12
2.BÖLÜM	12
SAPMALAR ve DEĞERLENDİRMELER.....	12
2.1. Sesbilgisi Sapmaları.....	13
2.1.1. Ünlüler	13
2.1.1.1. Ölçün Dışı Ünlüler.....	13
2.1.1.1.1. [á].....	13

2.1.1.1.2. [â].....	13
2.1.1.1.3. [è].....	13
2.1.1.1.4. [í].....	13
2.1.1.1.5. [ò].....	14
2.1.1.1.6. [ó].....	14
2.1.1.1.7. [œ].....	14
2.1.1.1.8. [ú].....	14
2.1.2. Ünsüzler.....	14
2.1.2.1. Ölçün Dışı Ünsüzler.....	14
2.1.1.2.1. [h].....	14
2.1.1.2.2. [h].....	15
2.1.1.2.3. [ʻ].....	15
2.1.1.2.4. [ř].....	16
2.1.1.2.5. [w].....	17
2.1.3. Ünlü ve Ünsüz Değişmelerinde Sapmalar.....	19
2.1.3.1. Ünlü Değişmelerinde Sapmalar.....	19
2.1.3.1.1. Kalınlaşma.....	19
2.1.3.1.2. İncelme.....	22
2.1.3.1.3. Daralma.....	24
2.1.3.1.4. Genişleme.....	26
2.1.3.1.5. Düzleşme.....	27
2.1.3.1.6. Yuvarlaklaşma.....	28
2.1.3.1.7. Ünlü Düşmeleri.....	29
2.1.3.1.8. Ünlü Türemeleri.....	31
Ara Değerlendirme.....	31
2.1.3.2. Ünsüz Değişmeleri.....	32
2.1.3.2.1. Ötümsüzleşme.....	32
2.1.3.2.2. Ötümlüleşme.....	33
2.1.3.2.3. Titrekleşme.....	35
2.1.3.2.4. Süreklileşme.....	36
2.1.3.2.5. Süreksizleşme.....	38
Ara değerlendirme.....	39
2.1.3.3. Ünlü-Ünsüz Değişmeleri.....	40
2.1.3.3.1. Erime.....	40
2.1.3.3.2. Büzülme.....	41

2.1.3.3.3. Derilme	43
Ara Değerlendirme.....	45
2.2. Biçimbilgisi Sapmaları	46
2.2.1. Türetimlik	46
2.2.1.1. Türetimliklerin yanlış Kullanılması.....	46
2.2.2. İşletimlikler.....	46
2.2.2.1. Ad İşletimliklerinde Sapmalar	46
2.2.2.1.1. Durum Biçimbirimlerinde Sapmalar	46
2.2.2.1.1.1. Yönelme Biçimbiriminde Sapmalar +{(y)A}	46
i. Biçimbirimin Kullanılmaması	47
ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması	47
2.2.2.1.1.2. Bulunma Biçimbiriminde Sapmalar +{DA}	48
i. Biçimbirimin Kullanılmaması	48
ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması	49
2.2.2.1.1.3. Ayrılma Biçimbiriminde Sapmalar +{DAn}	50
i. Biçimbirimin Kullanılmaması	51
ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması	51
2.2.2.1.1.4. Yükleme Biçimbiriminde Sapmalar +{(y)I}	52
i. Biçimbirimin Kullanılmaması	52
ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması	53
2.2.2.1.1.5. Birliktelik Biçimbiriminde Sapmalar +{(y)IA}	54
i. Biçimbirimin Kullanılmaması	55
ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması	55
2.2.2.1.2. Çokluk Biçimbiriminde Sapmalar +{IAr}	56
i. Biçimbirimin Kullanılmaması	56
ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması	56
2.2.2.1.3. Bildirme Biçimbiriminde Sapmalar.....	57
i.Biçimbirimin Kullanılmaması	58
Ara değerlendirme	59
2.2.2.2. Eylem İşletimliklerinde Sapmalar	60
i.Biçimbirimlerin Yanlış Kullanılması	60
ii.Biçimbirimlerin Eksik Kullanılması.....	61
2.3. Sözdiziminde Sapmalar	62
2.3.1. Belirteç ve İlgeç Kullanımında Sapmalar	62
i. Biraz(dan) ve Az Az Belirteçlerin Yanlış Kullanımı	63

ii. İlgeçlerin Yanlış Kullanımı veya Eksik Kullanılması.....	63
2.3.2. Ad Tamlamalarında Sapmalar	64
i. Tamlamaların Ters Kurulması.....	65
ii. Tamlamaların Eksik kurulması.....	65
iii. Tamlamalarda İyelik Biçimbiriminin Yanlış Kullanılması.....	66
2.3.3. Tümce ve Yan Tümce Düzeyinde Sapmalar	67
i. Tümce Ögelerinin Yüklemeden Sonra Kullanımı.....	67
ii. Türkçe Yan Tümce Ögelerinin Yanlış Kullanımı	68
iii. Yanlış ve Eksik Tümce Kullanımı	69
Ara değerlendirme	70
2.4. Söz Varlığında Sapmalar	71
2.4.1. Sözcük Kullanımında Sapmalar	71
i. Yanlış Sözcük Kullanımı.....	71
ii. Gereksiz Sözcük Kullanımı	72
iii. Sözcüğün Yanlış Kullanımı.....	72
2.4.2. Türkçede Kullanılmayan Sözcük tercihleri	72
i. Arapça Sözcük Tercihleri	73
ii. İngilizce Sözcük Tercihleri.....	73
2.4.3. Sözcük Telaffuzunda Sapmalar	74
i. Arapça Telaffuzlar	75
ii. Türkçe Telaffuz Yanlışları	75
Ara değerlendirme	76
3. BÖLÜM.....	78
TRANSKRİPSİYONLU GÖRÜŞME METİNLERİ	78
Değerlendirme Ve Sonuç.....	131
Kaynakça	133

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: [h] Ünsüzünün kullanım sayıları.....	14
Tablo 2: [h̄] Ünsüzünün kullanım sayıları.....	14
Tablo 3: [ʔ] Ünsüzünün kullanım sayıları.....	15
Tablo 4: [f] Ünsüzünün kullanım sayıları.....	16
Tablo 5: [w] Ünsüzünün kullanım sayıları.....	16
Tablo 6: Ölçün Dışı Ünsüz Kullananlar ve Sayıları.....	17
Tablo 7: Ölçün Dışı Ünsüz Kullananların Özellikleri ve Sayılar.....	18
Tablo 8: Kalınlaşma Yapanlar ve Sayıları.....	18
Tablo 9: Kalınlaşma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	20
Tablo 10: İncelme Yapanlar ve Sayıları.....	21
Tablo 11: İncelme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	22
Tablo 12: Daralma Yapanlar ve Sayıları.....	23
Tablo 13: Daralma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	24
Tablo 14: Genişleşme Yapanlar ve Sayıları.....	25
Tablo 15: Genişleme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	25
Tablo 16: Düzleşme Yapanlar ve Sayıları.....	26
Tablo 17: Düzleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	26
Tablo 18: Yuvarlaklaşma Yapanlar ve Sayıları.....	27
Tablo 19: Yuvarlaklaşma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	28
Tablo 20: Ünlü Düşmesi Yapanlar ve Sayıları.....	28
Tablo 21: Ünlü Düşmesi Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	29
Tablo 22: Ünlü Değişmelerinin Değerlendirilmesi.....	30
Tablo 23: Ötümsüzleşme Yapanlar ve Sayıları.....	31

Tablo 24: Ötümsüzleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	31
Tablo 25: Ötümlüleşme Yapanlar ve Sayıları.....	32
Tablo 26: Ötümlüleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	33
Tablo 27: Titrekleşme Yapanlar ve Sayıları.....	34
Tablo 28: Titrekleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	34
Tablo 29: Süreklileşme Yapanlar ve Sayıları.....	35
Tablo 30: Süreklileşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	36
Tablo 31: Süreksizleşme Yapanlar ve Sayıları.....	36
Tablo 32: Süreksizleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	37
Tablo 33: Ünsüz Değişmelerinin Değerlendirilmesi.....	38
Tablo 34: Erime Yapanlar ve Sayıları.....	38
Tablo 35: Erime Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	39
Tablo 36: Büzülme Yapanlar ve Sayıları.....	40
Tablo 37: Büzülme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	41
Tablo 38: Derilme Yapanlar ve Sayıları.....	42
Tablo 39: Derilme Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	43
Tablo 40: Ünlü-Ünsüz Değişmelerinin Değerlendirilmesi.....	43
Tablo 41: Yönelme Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....	44
Tablo 42: Yönelme Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	46
Tablo 43: Bulunma Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....	46
Tablo 44: Bulunma Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	48
Tablo 45: Ayrılma Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....	48
Tablo 46: Ayrılma Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	49
Tablo 47: Yükleme Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....	50

Tablo 48: Yükleme Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	52
Tablo 49: Birliktelik Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....	52
Tablo 50: Birliktelik Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	53
Tablo 51: Çokluk Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....	53
Tablo 52: Çokluk Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	55
Tablo 53: Bildirme Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....	55
Tablo 54: Bildirme Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	56
Tablo 55: Ad İşletimliklerinde Sapma Yapanların Değerlendirilmesi.....	57
Tablo 56: Eylem İşletimliklerinde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....	57
Tablo 57: Eylem İşletimliklerinde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	59
Tablo 58: Belirteç ve İlgeç Kullanımında Sapma Yapanlar ve Sayıları.....	60
Tablo 59: Belirteç ve İlgeç Kullanımında Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	61
Tablo 60: Ad tamlamalarında Sapma Yapanlar ve Sayıları.....	62
Tablo 61: Ad Tamlamalarında Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	64
Tablo 62: Yan Tümce ve Tümce Düzeyinde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....	64
Tablo 63: Tümce ve Yan Tümce Düzeyinde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	67
Tablo 64: Sözdiziminde Sapma Yapanların Değerlendirilmesi.....	68
Tablo 65: Sözcük Kullanımında Sapma Yapanlar ve Sayıları.....	68
Tablo 66: Sözcük Kullanımında Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	69
Tablo 67: Türkçede Kullanılmayan Sözcük Tercihlerinde Sapma Yapanlar ve Sayıları.....	70
Tablo 68: Türkçede Kullanılmayan Sözcük Tercihlerinde Sapma Yapanların	

Özellikleri ve Sayılar.....	71
Tablo 69: Sözcük Telaffuzunda Sapma Yapanlar ve Sayıları.....	72
Tablo 70: Sözcük Telaffuzunda Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar.....	73
Tablo 71: Söz Varlığında Sapma Yapanların Değerlendirilmesi.....	74

KISALTMALAR

Alm.	Almanca
Ar.	Arapça
Ayr.	Ayrılma
Bek.	Bekar
Bil.	Bildirme
Bir.	Birliktelik
Bul.	Bulunma
Cins.	Cinsiyet
Çeç.	Çençence
Çok.	Çokluk
Da.	Daralma
Dü.	Düzleşme
E.	Erkek
F.	Fas
Fils.	Filistin
Fr.	Fransızca
Ge.	Genişleme
I.	Irak
İN.	İncelme
İng.	İngilizce
İsp.	İspanyolca
K.	Kadın
Ka.	Kalınlaşma
L.	Lisans
LÜ.	Lisansüstü
M.	Mısır
Med.	Medeni
Mil.	Milliyet
Öğr. Dur.	Öğrenim Durumu
Ösz.	Ötümsüzleşme
Öt.	Ötümlüleşme

S.	Suriye
Ssz.	Süreksizleşme
Sud.	Sudan
Sür.	Süreklileşme
T.	Tunus
Tit.	Titreleşme
Tr.	Türkçe
ÜD.	Ünlü Düşmeleri
Y.	Yemen
Yu.	Yuvarlaklaşma
Yab.	Yabancı
Yaş. Ortam	Yaşadığı Ortam
Yer.	Yerel Dil
Yön.	Yönelme
Yük.	Yükleme

TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ

Harfler	Açıklama
ā	: uzun a
ē	: uzun e
ī	: uzun ı
ì	: uzun i
ō	: uzun o
î	: uzun ö
ū	: uzun u
æ	: uzun ü
á	: a-e arası
è	: e-i arası
í	: ı-i arası
â	: a-ı arası
ú	: u-ü arası
ó	: o-ö arası
œ	: ö-ü arası
ò	: o-u arası
‘	: ayın
ḥ	: hırıltılı h
h̥	: nefesli h
ř	: titrekleme r
w	: çift dudak v'si
-	: ulama işareti

ÖN SÖZ

Ana dili Arapça olan ve Türkiye’de Türkçe öğrenim gören Arap öğrencilerin gündelik Türkçe kullanımlarının bilimsel olarak incelenmesi, Mısırlı bir Arap öğrenci olarak beni fazlasıyla heyecandırmıştır.

Böyle bir çalışmayı gerçekleştirmek ve dolayısıyla Arap öğrencilerin Türkçe öğrenimlerine katkıda bulunmak çok prestijli bir durumdur. Yapmış olduğumuz bu doktora çalışmasının ciddi bir emek mahsülü olduğunu belirtmeliyim.

Çalışma, yabancılara Türkçe öğretimi için önemli bilgiler sunuyor. Türkçe kullanımındaki sapmalar, konuyla ilgilenen hemen herkesin yararlanabileceği özelliktedir. Çalışmamız, ders materyali hazırlayanlar ve program yapanlar için değerli bir kaynak olacaktır.

Doktora tezimin bütün aşamalarında bilgisiyle, sabrıyla ve yol göstericiliğiyle bana yardımcı olan kıymetli hocam Prof. Dr. Erdoğan Boz’a teşekkürü bir borç biliyor ve şükranlarımı sunuyorum. Doktora sürecimde farklı bakış açıları kazanmamı ve aktardıkları bilgiler ile yetişmemi sağlayan hocalarım Doç. Dr. Dilek Erenoğlu Ataizi ve Dr. Öğr. Üye. Yusuf Karataş’a çok teşekkür ederim.

Tezde kendilerinden görüşme yoluyla veri topladığım öğrenci arkadaşlara ayrıca teşekkür borçluyum.

Bu zorlu süreçte arkamda duran, bana güvenen ve desteklerini her zaman yanı başımda hissettiğim aileme yürekten teşekkür ederim.

METWALLY, Ahmed

Kasım, 2023-Eskişehir

GİRİŞ

1.Problemi

Türkiye’de öğrenci olan Arapların gündelik Türkçe kullanımında görülen sapmalar üzerine lisansüstü düzeyde bir çalışma yapılmamıştır.

Türkiye, özellikle 2000 yılların başından itibaren Asya, Afrika ve Avrupa’dan çok sayıda lisans ve lisansüstü öğrencisi kabul etmektedir. Bu öğrencilerden önemli bir kısmının ana dili Arapçadır. Ana dili Arapça olan ve Türkçeyi Türkiye’de öğrenerek ikinci bir dil edinen bu öğrencilerin gündelik Türkçe kullanımları bilimsel olarak incelenmemiştir.

Bu çalışmayla, söz konusu inceleme yapılacak ve Türkçe kullanımındaki sapmalar tespit edilecektir.

2.Konusu

Bu çalışmada Türkiye’de öğrenci olan Arapların gündelik Türkçe kullanımında görülen;

- i. Ölçünlü Türkiye Türkçesinden sesbilgisi, biçimbilgisi, sözdizimi ve söz varlığı bakımından sapmalar tespit edilecektir.
- ii. Bu sapmaların temel nedeninin ana dilleri olan ölçünlü Arapçadan sesbilgisi, biçimbilgisi, sözdizimi ve sözvarlığı bakımından yapılan kopyalamalar olup olmadığı üzerinde durulacaktır.

Böylelikle öğrenci olan Arapların gündelik Türkçeyi kullanma süreçlerinde yaptıkları sapmalar tespit edilerek Araplara Türkçe öğretenlere teorik olarak katkıda bulunulacaktır

3.Amacı

Bu çalışmada Türkiye’de öğrenci olan Arapların gündelik Türkçe kullanımında görülen sapmaların tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Bu amaç için geniş bir evrenden yola çıkılarak özellikle gündelik Türkçeyi kullanma konusunda yeteri kadar başarılı olduğu varsayılan ve homojen bir grup oluşturan lisans ve lisansüstü öğrencileri seçilmiştir. Bunun nedeni tezin amacına uygun bir örneklem seçmenin gereğidir. Bu dinamik sosyal çevrede öğrencilerin Türkçeyi daha etkin bir şekilde kullanacakları ve böylelikle tez için daha çok malzeme verecekleri açıktır.

Bu sağlandığı takdirde, öğrenci olan Arapların gündelik Türkçeyi kullandıkları çeşitli sosyal ortamlarda Ölçünlü Türkiye Türkçesinden yaptıkları sapmalar ve bunların türleri tespit edilecektir.

4. Önemi

Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretimi üzerine 100’ü aşkın lisansüstü tez yaptırılmıştır. Bununla birlikte Türkçeyi genellikle Türkiye’de öğrenip Türk üniversitelerinde lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenim gören öğrencilerin gündelik Türkçe kullanımları üzerine yaptırılmış bir lisansüstü tez yoktur. Oysa bu durum TÖMER vb kurumlardan Türkçe yeterlik belgesi alıp öğrenim gören öğrencilerin takibi açısından çok önemlidir.

Türkiye, özellikle 2000 yılların başından itibaren ana dili Arapça olan ve Türkçeyi Türkiye’de öğrenerek ikinci bir dil edinen öğrencilerin gündelik Türkçe kullanımlarının bilimsel olarak incelenmesi gerektiği açıktır. Bu öğrenciler çok değişik ortamlarda yaşamaktadırlar. Öğrenci yurtları en başta gelenidir, öğrenci evleri de önemli mekânlardandır. Bunlardan başka bir Türk ailenin yanında kalanlar olduğu gibi bir Türk ile evlenip öğrencilik hayatını devam ettirenler de vardır. Söz konusu öğrenciler başta üniversite olmak üzere değişik sosyal ortamlarda yani günlük hayatta Türkçeyi kullanmak durumundadırlar.

Bu çalışma ile söz konusu öğrencilerin gündelik Türkçe kullanımındaki sapmalar tespit edilecek ve bir dönüt olarak Araplara Türkçe öğretiminde teorik katkıda bulunulacaktır.

5.Yöntemi

Yöntem: Araştırmanın verilerini toplamak için görüşme (soruşturma) yöntemi kullanılmıştır. Bunun için *cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, Türkiye’de kalma süresi, medeni durum, yaşanan mekân* vd. gözetilerek 20 kadar lisans ve lisansüstü öğrencisi tespit edilmiş ve aşağıdaki 20 soru yöneltilmiştir:

- i. Nasılsınız?
- ii. Adınız ve Soyadınız nedir?
- iii. Kaç yaşındasınız?
- iv. Eğitim durumunuz nedir?
- v. Medeni durumunuz nedir?

- vi. Mesleğiniz nedir?
- vii. Hangi dilleri biliyorsunuz?
- viii. Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?
- ix. Türkiye’ye ilk ne zaman geldiniz?
- x. Türkçeyle ilk tanışmanız ne zaman oldu?
- xi. Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?
- xii. Türkçe sizce zor bir dil mi?
- xiii. Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?
- xiv. Türkçe öğrenirken sizi en çok zorlayan ne oldu?
- xv. Türkçede en kolay neyi öğrendiniz?
- xvi. Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?
- xvii. Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?
- xviii. Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?
- xix. Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?
- xx. Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?

Görüşme yöntemiyle elde edilmiş verilerin çözümlenmesinde sapmaları ortaya koyacak dört başlık açılmıştır: *i.Sesbilgisi Sapmaları, ii.Biçimbilgisi Sapmaları, iii. Sözdizimi Sapmaları iv.Söz Varlığı Sapmaları*. Görüşme metinlerinden elde edilen bütün sapmalar, iki tablo hâlinde çözümlenmiştir. İlk tabloda *Sapma Yapanlar ve Sayıları*, ikinci tabloda *Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayıları* verilmiştir. Her iki tablo bütün başlıklarda tek tek değerlendirilmiştir. Ayrıca toplamda *6 ara değerlendirme* yapılmıştır. Ara değerlendirmelerde katılımcıların sahip oldukları kişisel ve toplumsal 8 özelliğin (*cinsiyet, yaş aralığı, öğrenim durumu, medeni durum, Türkiye’de kalma süresi, yaşanılan ortam, yabancı dil bilgisi ve milliyet*) yaklaşık 25 değişkeye göre durumları tespit edilmiştir.

1.BÖLÜM
DİL İLİŞKİLERİ

1.1. Dil İlişkileri

Dil ilişkileri çalışmaları, dilbilim alanının bir konusu olmaktan çıkmış birçok disiplini ilgilendiren bir çalışma konusu olmuştur. Bu tip çalışmalar Türkiye’de geç başlasa da giderek Türkiye’de da hatırı sayılır bir literatür oluşmuştur. Dünyanın geldiği son durum, burada sayamayacağımız sayısız nedenler insanları başka ülkelere gitmeye ve orada yaşamaya mecbur bırakmaktadır. Başlangıçta ulaşımın imkânlarına bağlı olarak hızla gelişen mekânsal insan hareketliliği giderek yerini sanal ortamlara da bırakmıştır. Şimdilerde insanlar sanal ortamlarda iletişim kurmak yoluyla eğitimden ticarete kadar birçok alanda faaliyet göstermektedir.

Yukarıda sıraladığımız nedenler sonucunda, ana dili dışında ikinci bir dil öğrenmek zorunda kalan kişiler vasıtasıyla, dil ilişkileri dediğimiz toplumsal bir olay meydana gelmektedir. Kişi ana dili (verici dil, baskın dil, B dili) dışında ikinci bir dili (alıcı dil, çekinik dil, A dili) öğrenmeye başladığında dil ilişkileri başlamış olur. Kişisel düzeyde görülen bu olay, geniş kitlelerce yaşandığında toplumsal bir olguya dönüşür. Bunun sonucu olarak toplum içinde iki dilli insanlar çoğalır veya giderek toplumun kendisi iki dilli olabilir.

Dil ilişkilerinin esası, baskın dilin kimi özelliklerinin alıcı diye kopyalanmasına dayanır. Bunun temel nedeni, ikinci dilin kullanımında karşılaşılan kimi zorlukların ana dilinden yapılan kopyalarla aşılmasıdır. Ancak dil ilişkilerini yalnızca kod kopyalamaya indirgemek doğru değildir.

Dil ilişkileri konusunda kuramsal düzeyde onlarca çalışma mevcuttur. Bunlardan Weinreich’in çalışması dikkat çekicidir. Araştırmacı iki dillilerin dilerinde görülen kural dışına çıkmalara (sapmalara) girişim adını verir ve bu sapmaların dillerin değişmesinde etkili olduğunu söyler. Benzer bir iddia da Thomas ve Kaufman’dan gelir, verici dilden alınan öğelerin kimi yanlış kullanımlarının yine verici dil üyelerince taklit edilmesi sonucu, dilin bütün kullanıcıları arasında yaygınlık kazanmasıdır.

Türkçe ve diğer dillerin ilişkisi üzerine yapılan çalışmalar son dönemlerde giderek artmıştır. Özellikle Orta Asya, Orta Doğu, Balkan ve Avrupa dilleriyle olan ilişkiler üzerine birçok yüksek lisans ve doktora tezi yapılmıştır. Yapılan

çalışmalar içinde çeşitli kuramlar denenmiş ancak Türkçe için en uygun modelin Johanson'un 'Kod Kopyalama' olduğu kabul edilmiştir. Bununla birlikte kimi çalışmalarda bir kuram takip edilmemiş ve geleneksel usullere göre daha çok söz varlığı üzerinden inceleme yapılmıştır.

Dil ilişkileri üzerine yapılan çalışmaların dil araştırmalarına katkısı şüphesiz çoktur ancak bunun dışında özellikle dil ve kültür politikalarının planlanmasında devletlere önemli imkânlar sunmaktadır. Bununla birlikte özellikle göç hareketlerinin sonuçlarını yorumlama bakımından da değerli katkıları olabilmektedir. (Demir, 2003:37-44; Ersoy, 2008; Çelebi, 2010; Güzel, 2016; Boz, 2021:518-535)

1.2. İki Dillilik

Araştırmacılar "İki dillilik" in tanımını yapmanın zorluğundan bahsetteler de Bloomfield'den şöyle bir tanım aktarılır "İki dili de birbirine yakın seviyede bilmek, iki dili de ana dili konuşuru gibi etkin bir şekilde kullanabilmek". Tanımdan yapılan çıkarıma göre iki dili de aynı ölçüde bilen yani aynı ölçüde kendini ifade eden kişiler iki dilli olarak kabul edilebilirler. Bloomfield'in bu tanımını dar kapsamlı bulan araştırmacılardan Haugen, kişinin iki dili de kusursuz olarak konuşmasının sık rastlanan bir durum olmadığını belirtir. Diebold da biraz farklı olarak iki dilli kişinin ikinci dili anlamasının yeterli olacağını söyler. İki dillilik konusunda bu ve buna benzer birçok görüşün olmasını değerlendiren Baker ve Jones, tanımlamadaki zorluğu 5 maddede açıklamışlardır. (Bölükbaş Kaya vd. 2019:99-101) Aksan'a göre iki dillilik; kişinin farklı nedenlerle ve farklı şartlar altında birden fazla dile sahip olması, kullanması veya ikinci dili ana diline yakın seviyede öğrenmesidir (2000:26).

İki dilliği başlangıçta bireysel ve toplumsal iki dillilik olarak ikiye ayıran Bican (2017:353-366), iki dilliliğin tanımlanmasına üzerine yaklaşımları 2'ye ayırır:

- i. Geleneksel yaklaşımlar; maksimalist, minimalist, psikolinguistik ve sosyolinguistik yaklaşımlar
- ii. Güncel yaklaşımlar; bütüncül yaklaşımlar

İki dilliliği, çok dilliliğin asgari bir durumu olarak değerlendiren Çetinkaya'ya göre çok dillilik üzerine yapılan çalışmalar en çok iki dillilik üzerine yoğunlaşmıştır (2017:373).

İki dilliliğin türlerini belirlemek de diğer önemli zorluklardan biridir. Tasnifte birçok değişkenin kullanılmış olması, ister istemez tasnifi güçleştirmektedir. Bununla birlikte Bölükbaş Kaya vd. (2019:101-105) şöyle bir tasnif önermektedir:

Kişinin iki dildeki yeterlik durumuna göre 3'e ayrılır:

- i. Dengeli iki dillilik
- ii. Baskın iki dillilik
- iii. Sınırlı iki dillilik

Kişinin temel dilsel becerileri (okuma, yazma, dinleme ve konuşma) göre 2'ye ayrılır

- i. Üretimsel iki dillilik
- ii. Algısal iki dillilik

Kişinin dilleri öğrendiği yaşa göre 2'ye ayrılır

- i. Erken ve geç iki dillilik
- ii. Eşzamanlı ve ardışık iki dillilik

Dilsel kodları ve anlamları zihinde düzenlemeye göre 3'e ayrılır

- i. Eklemeli iki dillilik
- ii. Eşgüdümlü iki dillilik
- iii. Bağımlı iki dillilik

Dilin durumu ve çevresine göre 2'ye ayrılır

- i. Elit iki dillilik
- ii. Halk iki dilliliği

Yılmaz vd. (2015:1697) bu tasnife bir madde daha eklemektedir. İkinci dilin, birinci dili korunması üzerindeki etkisine göre 2'ye ayrılır

- i. Artırmalı iki dillilik
- ii. Eksiltmeli iki dillilik

Süverdem vd. (2020:183-207) de toplumsal iki dillilik başlığını açarak bunu 3'e ayırmaktadır

- i. Yatay iki dillilik
- ii. Dikey iki dillilik

iii. Çapraz iki dillilik

İki dillik ve çok dillilik üzerine geniş bir literatür araştırması yapan Kaya vd.'e (2022:605-634) göre 2021 yılına kadar bu konuda 280 adet çalışma yapılmıştır. Bunlar makale (159), yüksek lisans tezi (98) ve doktora tezi (23) şeklinde dir.

1.3. Gündelik Dil

Gündelik dil, bir ülkede geçerli olan ölçünlü yazı dilinin günlük konuşma biçimidir. Bu yüzden *gündelik dil* terimi yanında *konuşma dili* veya *gündelik konuşma dili* gibi terimler de sık sık kullanılmaktadır. Gündelik konuşma biçimleri de dilin konuşulduğu toplumsal düzlemlere göre değişebilmektedir. *Ağız, argo ve kaba söyleyiş* vd. bunlardan birkaçıdır (Boz, 2018:53).

Gündelik dil, ölçünlü yazı diline göre daha esnek bir kullanıma sahiptir ve çok farklı değişkelere bağlı olarak doğal sapmalar göstermektedir. Bu sapmalar dilbilgisinin *sesbilgisi*, *biçimbilgisi* ve *sözdizimi* başlıklarında olduğu gibi *söz varlığı* düzeyinde de olmaktadır. Gündelik dilin de ölçümlenebilir olduğunu belirtmekte yarar.

Türkiye'de gündelik dil üzerine yapılan araştırmalar sınırlı sayıdadır. Bunlar birkaç yüksek lisans tezi, birkaç bidiri ve makaleden ibarettir. Gündelik dilin yukarıda sözü edilen *sesbilgisi*, *biçimbilgisi* ve *sözdizimi* başlıklarında ayrıntılı lisansüstü çalışmalar henüz yapılamamıştır.

Akın'a (2015:1-28) göre Batı'da gündelik dil üzerine yapılan araştırmalarda önemli tartışmalar vardır. Bu tartışmanın sonuçlarını şöyle özetler; konuşma dilinin grameri olamaz; konuşma dili özel bir gramere sahip değildir ve yazı dili gramerinin farklı bir kullanımudur; konuşma dili grameri yazı dilinin grameri dışında özel bir gramere sahiptir.

Osmanlı Tresinin konuşma dili üzerine kitap boyutunda çalışmış olan Kartallıoğlu (2021:23-30), Osmanlı konuşma dilinin ilkelerini şöyle çıkarmıştır:

- i. Söz varlığının kökeni
- ii. Alıntılanan söz varlığının niteliği
- iii. Kavramların ifade tarzı
- iv. Birleşik fiilerin yapısı
- v. Cmelelerin yapısı
- vi. Farsça ve Arapça ekler

Yılmaz ve Yılmaz (2012:35-45) günlük konuşmada sık yapılan ve karşılaşılan *devrik tümce yapıları, deyimler, tekrarlamalar, yinelemeler ve eksik söylemler*'in zenginliğine dikkat çekmiştir. Konuşma dili ve yazı dili etkileşimi üzerinde çalışan Kansızoğlu (2012:231), gündelik dilde tümcelerin genelde yan tümcelerle genişletilmediği ve sözdizimsel parçalanmışlıkların bulunduğunu tespit etmiştir.

1.4. Sapmalar

Ölçünlü yazı dilinin kuralları dışına çıkan her kullanım sapma içinde değerlendirilir. Bu sapmaların küçük bir kısmı kişisel özellik taşısa da önemli bir kısmı genellenebilecek yapıdadır. Sapmalar dilbilgisinin *sesbilgisi, biçimbilgisi ve sözdizimi düzeylerinde* ve söz varlığında görülmektedir (Demir, 2003:37-44).

Sapmalar hakkında tartışılan en önemli konulardan biri, bunların dilde bir bozulma olarak kabul edilip edilmeyeceğidir. Kuralcı dilbilgisi anlayışında olan dilciler/kuramcılar için sapmalar bir bozulma olarak görülse de dil belirlenmiş her türlü kurala rağmen kullanıcılar elinde değişerek gelişmeye devam etmektedir (Güler, 2004:171).

Diğer taraftan Yılmaz (2011:779-789) dil akrabalığını karşılaştırmalı yöntemle incelediği yazısında, sapmaları kurallı ve kuralsız olarak ikiye ayırmaktadır. Kuralsız sapmaların *vurgu, örnekseme, benzeşme, düşme ve türeme* sonucu olduğunu tespit eden Yılmaz, yazısında ayrıca *söyleyişsel ve işitimsel sapmalar, dağınık sapmalar, süreye bağlı sapmalar, yere bağlı sapmalar, anlama bağlı sapmalar, sözcüğün ait olduğu dil tabakasına bağlı sapmalar* başlıklarına yer vermiştir.

1.4.1.Sesbilgisi Sapmaları

İki dillilerin, ikinci dillerinde sesbilgisi düzeyinde görülen sapmalardır. İkinci dilde olmayan ünlü ve ünsüzlerin kullanımı genellikle verici dilden yapılan kod kopyalama ile gerçekleşir.

Bunların dışında ünlü ve ünsüz değişmelerinde de sapmalar görülür. Ünlülerde *kalınlaşma, incelme, daralma, genişleme, düzleşme ve yuvarlaklaşma* olarak görülürken ünsüzlerde ise *ötümlüleşme, ötümsüzleşme, süreklileşme, süreksizleşme* vd. şeklinde gerçekleşir. Ünlü-ünsüz değişmelerinde ise daha çok

erime, büzülme ve derilme görülür. Bu değişmelerin bir kısmı kod kopyalama olsa da önemli bir kısmı A dilinin gündelik dilinde rastlanan sapmalardır. Kısmen de bilgi eksikliği ve kişisel dikkat nedeniyle görülebilir.

1.4.1.2. Biçimbilgisi Sapmaları

Eklemeli bir dil olan Türkçede biçimbilgisi sapmaları oldukça fazladır. Ad işletiminde *durum, çokluk ve bildirme* biçimbirimlerinin, eylem işletiminde *zaman ve kişi biçimbirimlerinin* ya kullanılmaması veya yanlış kullanılması şeklinde görülmektedir. Türetimliklerin kullanılmaması veya yanlış kullanılması gibi sapmalara ise oldukça az rastlanılmaktadır. Bu tip sapmalara kod kopyalama neden olmakla birlikte genellikle bilgi eksikliği ve kişisel dikkat de etkilidir.

1.4.1.3. Sözdiziminde Sapmalar

Sözdiziminde sapmalar, sözdiziminde görevli kimi belirteç ve ilgeçlerde (yanlış ve eksik kullanımında), ad tamlamalarında (ters, eksik ve yanlış kullanımında), tümce ve yan tümcelerde (tümce öğelerinin yüklemden sonra kullanımı, yan tümcelerin yanlış kullanımı, eksik ve yanlış tümce kullanımı) görülmektedir. Bunlardan bir kısmı kod kopyalama olmakla birlikte bir kısmı da gündelik dilin sapmalarıdır. Bununla birlikte bilgi eksikliği ve kişisel dikkat de bu tip sapmalarda önemli rol oynar.

1.4.1.4. Söz Varlığında Sapmalar

Söz varlığındaki sapmalar, en çok işlenen konu başlığıdır. Genellikle bir kurama tabi olmadan geleneksel yöntemle çalışılmıştır. Söz varlığı tespitinin diğerlerine göre kolay olması ve hacimce fazlalığı araştırmacılara görece kolaylık sağlamaktadır.

1.5. Kod Kopyalama

Johanson tarafından kuramsallaştırılan kod kopyalama modeli, Türkçe için en uygun model olarak kabul edilir. Modelin esası şöyledir; kimi durumlarda kimi toplumlar öne çıkarlar, bunun ekonomik, siyasi, kültürel vb. nedenleri olabilir. Söz konusu toplumların dili, bu dili öğrenmek isteyen veya zorunda kalanlara göre baskın dil (B dili), verici dil olarak kabul edilirken kişinin kendi dili

çekinik dil (A dili) alıcı dil olarak adlandırılır. İki dilli konumunda bulunan kişilerin gündelik dil kullanımlarında, baskın dilin kimi özellikleri kopyalanır. Bu uyarılama sürecinde verici dildeki kimi ses, biçim, sözdizim özellikleriyle söz varlığından gerekli olanlar alıcı dile eklenir geri kalanı atılır (Johanson, 1998, 2006, 2007; Demir, 2003; Güzel, 2016, Boz, 2021).

Baskın dil-çekinik dil ilişkisi birçok durumda ortaya çıkabilir. Ör. Türkçe öğrenmek için Türkiye'ye gelmiş Arap öğrencilerin, günlük Türkçe kullanımlarında baskın dil kendi ana dilleri olurken çekinik dil Türkçe olmakta, kopyalamalar Arapçadan Türkçeye yönelmekte ve sapmalar da Türkçede gerçekleşmektedir.

1.5.1. Johanson'un Kod Kopyalama Modeli

Johanson'un kod kopyalama modeli üç türden oluşmaktadır.¹

1.5.1.1. Genel Kopyalar

Verici dilden (B) alıcı dile (A) *ses, bitişme, anlam ve sıklık* vd. düzeyde yapılan kopyalardır. Dil öğelerinin doğrudan kopyalanmasıdır ve alıcı dilde benzer yapıya sahip olurlar. A ve B dilleri arasında yapı benzerliği kopyalamayı kolaylaştırıcı önemli bir etkidir. Demir (2003), bu tür kopyaların basit, karmaşık, bağımsız ve bağımlı olabileceğini savunur. Kopyalama bir veya birden fazla sözcükten oluşabilir. Arapçadan *-ât* eki *gidişât* sözcüğünde ve İngilizceden *televizyon, radyo ve telefon* genel kopya örnekleridir (Johanson, 2007:31; Şahbaz, 2018:25).

1.5.1.2. Seçilmiş Kopyalar

Verici dilden (B) alıcı dile (A) kimi özelliklerin kopyalanmasıdır. Verici dilden kimi özelliklerinden (ses, biçim, sözdizimi, anlam, söz varlığı vd.) birinin veya birkaçının kopyalanmasıdır. Burada verici dilin özellikleri tamamıyla değil kısmen kopyalanmaktadır. *Yıldız* sözcüğünün İngilizceden Türkçeye anlamsal olarak kopyalanması, seçilmiş kopya örneğidir (Johanson, 2007:31; Şahbaz, 2018:25).

¹ Örnek uygulama için bk. (Kaşgarlı,2019:181-204)

1.5.1.3. Karışık Kopyalar

Verici dilden (B) alıcı dile (A) kimi özelliklerin hem tamamıyla hem de kısmen (seçilerek) kopyalanmasıdır. Karışık kopyalar dillerin farklı etkiler altında olduğu çok dillik veya dil karışımı gibi durumlarda görülür (Johanson, 2007:31; Şahbaz, 2018:25).

2.BÖLÜM

SAPMALAR ve DEĞERLENDİRMELER

2.1. Sesbilgisi Sapmaları

2.1.1. Ünlüler

2.1.1.1. Ölçün Dışı Ünlüler

Görüşme metinlerinde tespit edebildiğimiz ölçün dışı ünlüler şunlardır: [á], [à], [è], [í], [Í], [ó], [œ], [ú].

2.1.1.1.1. [á]

/a/~ /e/>[á], düz, geniş, yarı art ünlüdür. Bu ünlü /a/>[á] ve /e/>[á] değişimi sonucunda ortaya çıkar. (Örnekler için bk. 2.1.3.1.1. 'kalınlaşma', 2.1.3.1.2. 'incelme')

2.1.1.1.2. [à]

/a/~ /ı/ arası düz, yarı geniş, art ünlüdür. (Örnekler için bk. 2.1.3.1.3. 'daralma')

2.1.1.1.3. [è]

/e/~ /i/ arası düz, yarı geniş, ön ünlüdür. Bu ünlü daha çok /e/>[è] olmakla birlikte az sayıda örnekte de /i/>[è] değişimi olarak görülmektedir. (Örnekler için bk. 2.1.3.1.3. 'daralma', 2.1.3.1.4. 'genişleme')

2.1.1.1.4. [í]

/ı/~ /i/ arası düz, dar, yarı art ünlüdür. Bu ünlü /ı/>[í] değişimi ve /i/>[í] değişimi sonucunda ortaya çıkar. (Örnekler için bk. 2.1.3.1.1. 'kalınlaşma', 2.1.3.1.2. 'incelme')

2.1.1.1.5. [ò]

/o~/u/ arası yuvarlak, yarı dar, art ünlüdür. Bu ünlü genellikle /o/>[ò] değişimi sonucunda ortaya çıkar. (Örnekler için bk. 2.1.3.1.3. 'daralma', 2.1.3.1.4. 'genişleme')

2.1.1.1.6. [ó]

/o~/ö/ arası yuvarlak, geniş, yarı art ünlüdür. Bu ünlü /ö/>[ó] değişimi ve /o/>[ó] değişimi sonucunda ortaya çıkar. (Örnekler için bk. 2.1.3.1.1. 'kalınlaşma', 2.1.3.1.2. 'incelme')

2.1.1.1.7. [œ]

/ö~/ü/ arası yuvarlak, yarı dar, ön ünlüdür. Bu ünlü /ö/>[œ] değişimi sonucunda ortaya çıkar. (Örnekler için bk. 2.1.3.1.3. 'daralma', 2.1.3.1.4. 'genişleme')

2.1.1.1.8. [ú]

/u~/ü/ arası yuvarlak, dar, yarı art ünlüdür. Bu ünlü genellikle /ü/>[ú] değişimi ve /u/>[ú] değişimi sonucunda ortaya çıkar. (Örnekler için bk. 2.1.3.1.1. 'kalınlaşma', 2.1.3.1.2. 'incelme')

Ölçün dışı ünlü kullananların özellikleri ve sayıları hakkında bk. Tablo. 22 Ünlü Değişmelerinin Değerlendirilmesi.

2.1.2. Ünsüzler

2.1.2.1. Ölçün Dışı Ünsüzler

Görüşme metinlerinde tespit edebildiğimiz ölçün dışı ünsüzler şunlardır:

[ó], [h], [ʃ], [r], [w]

2.1.1.2.1. [h]

Art damak /h/ ünsüzüdür, hırıltılı /h/.

[h] Ünsüzü										T
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	3
1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	

Tablo 1. [ħ] Ünsüzünün kullanım sayıları²

Yalnızca Arapça kökenli özel adlarda görülmüştür:

Ĥalil (1.2), Ĥatice (10.2), Alnaĥlání (17.2).

Ölçünlü Türkiye Türkçesinde bulunmayan ve yalnızca özel adlarda kullanılan bu ünsüzün (/ħ/) Arapça kopya olduğu açıktır.

2.1.1.2.2. [ħ]

Art damak /h/ ünsüzüdür, nefesli /h/.

[ħ] Ünsüzü										T
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	27
-	-	2	1	2	-	2	4	1	1	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1	1	2	4	-	1	4	-	1	-	

Tablo 2. [ħ] Ünsüzünün kullanım sayıları

Genellikle Arapça kökenli sözcüklerde ve az sayıda Farsça ve Türkçe sözcüklerde görülmüştür:

iĥtiyacım (3.12), ĥarfler (3.13), reĥberlik (4.6), İĥsan (5.1), ĥarflar (5.14), ĥem (7.17), ĥem (7.17), siyāĥet (8.10), marĥaba (8.12), iĥtiyacım (8.13), ĥikāyet (8.16), ĥallediyoruz (9.17), terciĥ (10.19), ĥesaplamadım (11.13), ĥarflár (12.14), Aĥmed (13.2), elĥamdülillah (13.13), baĥĥeşehir (14.4), baĥĥeşehir (14.6), İĥtimál (14.11), İĥtimál (14.13), ĥala (16.5), daĥa (17.14), daĥa (17.15), daĥa (17.15), daĥí (17.15), éĥtiyác (19.16).

Ölçünlü Türkiye Türkçesinde bulunmayan bu ünsüzün (/ħ/) Arapça kopya olduğu açıktır. Bu ünsüz ayrıca Farsça ve Türkçe birer sözcükte kullanılmıştır.

2.1.1.2.3. [ʔ]

Tonsuz, patlayıcı bir gırtlak ünsüzüdür; Arapçadaki ayın ünsüzü.

² Tablolarda 1-20 arasında sıralanan sayılar, katılımcıları kodlamaktadır.

['] Ünsüzü										T
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	9
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
-	-	-	3	2	-	2	-	-	-	

Tablo 3. ['] Ünsüzünün kullanım sayıları

Arapça kökenli özel ad ve kimi sözcüklerde görülmüştür: sa'a (1.13), sa'a (1.13), 'Arapca (14.7), sa'a (14.13), sa'a (14.13), sa'a (15.13), 'Arabik (15.17), Sa'ad (17.2), 'Abdu Alnaḥlání (17.2).

Ölçünlü Türkiye Türkçesinde bulunmayan bu ünsüzün (/'/) Arapça kopya olduğu açıktır.

2.1.1.2.4. [ř]

Titrek /r/ ünsüzüdür.

[ř] Ünsüzü										T
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	34
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
-	-	15	-	-	7	9	-	1	-	

Tablo 4. [ř] Ünsüzünün kullanım sayıları

Genellikle Türk, Türkçe ve Türkiye gibi özel adlarda görülmüştür: Bir (1.6), Türkce (1.13), Türkiye'de (13.6) Türkiye'de (13.7), Türkiyē (13.8), Türkçe (13.9), Türkçe (13.9), Türk (13.11), Türkiyē (13.11), Türkçe (13.11), Türkçeyi (13.11), Türkçe (13.12), Türkçe (13.13), Türkçeyi (13.15), Türkçe (13.18), Türkçe (13.18), vèrsiyonunu (13.18), Türkçe (16.7), Türkçe (16.11), Tuřkçe (16.13), Tuřkçedē (16.14), Türkçe (16.16), Türk (16.18), Türk (16.19), Túřkişçe (17.7), Túřkiye'de (17.9), Túřkişçe (17.10), Túřkişçe (17.16), Túřkişçe (17.17), Túřkişçe (17.18), Túřkişçe (17.18), Túřkişçe (17.18), Túřkişçe (17.19), Túřkçē (19.11).

Ölçünlü Türkiye Türkçesinde bulunmayan bu ünsüz /f/, genel olarak *Türk* ve *Türkiye* sözcüklerinde 4 katılımcıda görülmüştür. Ağırlıklı olarak 3 katılımcıda görülen bu sapma kişisel bir tercih olabilir.

2.1.1.2.5. [w]

Çift dudak /v/'sidir.

[w] Ünsüzü										T
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
-	-	-	-	2	-	1	-	1	-	

Tablo 5. [w] Ünsüzünün kullanım sayıları

Çok az sayıda örneği olan bu ünsüz, 2 Arapça ve 2 İngilizce sözcükte görülmüştür:

áwwel (15.10), áwwel (15.10), úniwírsiti (17.4), websayít (19.19)

Ölçünlü Türkiye Türkçesinde bulunmayan bu ünsüzün (/w/) Arapça kopya olduğu açıktır.

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Ölçün Dışı Ünsüzler				
	[h]	[ħ]	[ʔ]	[ʕ]	[w]
1	1	-	2	2	-
2	-	-	-	-	-
3	-	2	-	-	-
4	-	1	-	-	-
5	-	2	-	-	-
6	-	-	-	-	-
7	-	2	-	-	-
8	-	4	-	-	-

9	-	1	-	-	-
10	1	1	-	-	-
11	-	1	-	-	-
12	-	1	-	-	-
13	-	2	-	15	-
14	-	4	3	-	-
15	-	-	2	-	2
16	-	1	-	7	-
17	1	4	2	9	1
18	-	-	-	-	-
19	-	1	-	1	1
20	-	-	-	-	-

Tablo 6. Ölçün Dışı Ünsüz Kullananlar ve Sayıları

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		10		6				
2	Yaş Aralığı	20 - 40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		11			5			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		2			14			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 Ay - 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız			
		7	1	5	3			
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yer.	Alm.

		16	16	15	6	2	1	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / Fas
		4	2	1	2	3	1	1/2

Tablo 7. Ölçün Dışı Ünsüz Kullananların Özellikleri ve Sayılar

Ölçün dışı ünsüz kullananların sayısı, görüşme yapılan kişi sayısının 5/4 oranındadır. Katılımcıların cinsiyet olarak 3/2'si erkek, yaş aralığı 20-40 arasında, 3/2'si lisans düzeyinde, 10/9 bekâr, Türkiye'de kalma süreleri 8 ay ile 9 yıl arasında, 1/2'si evde yaşıyor, tamamına yakını Arapça, Türkçe ve İngilizce biliyor ve milliyet olarak 8 Arap devleti içinde en çok Mısırlı bulunuyor.

2.1.3. Ünlü ve Ünsüz Değişmelerinde Sapmalar

2.1.3.1. Ünlü Değişmelerinde Sapmalar

2.1.3.1.1. Kalınlaşma

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Kalınlaşma								
	/e/>[á]	/e/>a	/i/>[í]	/i/>ı	/ü/>ı	/e/>ı	/ö/>[ó]	/ü/>[ú]	/ü/>u
1	-	1	-	-	-	-	3	2	3
2	-	-	-	-	-	-	4	7	1
3	-	-	-	1	-	-	-	3	1
4	3	-	-	-	-	-	5	6	-
5	-	-	-	-	-	-	-	2	2
6	-	-	-	-	1	-	-	1	1
7	-	-	1	-	-	-	-	1	-
8	1	1	1	-	-	-	-	4	-
9	-	1	-	-	-	1	1	4	-
10	-	-	-	-	-	-	-	2	-
11	2	-	-	-	-	-	-	1	-
12	2	-	1	-	-	-	-	4	-
13	1	-	1	-	-	-	-	-	1
14	-	3	-	-	-	-	-	12	-
15	2	-	-	-	-	-	-	4	-
16	1	-	-	-	-	-	3	2	2

17	5	-	4	-	-	-	-	14	-
18	-	-	-	-	-	-	6	10	1
19	7	5	-	-	-	1	-	12	-
20	2	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo 8. KalınlaşmaYapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/e/>[á] Türklár (4.9), kelimelár (4.16), Türklár (4.17), Bákarım (8.5), cümlá (11.14), mácbur (11.18), ھاřflár (12.14), BÀzán (12.18), annámín (13.11), Türkiyá (15.10), áwwel (15.10), ھاıkarkán (16.16), Abdúlkárım (17.2), Alnaھlání (17.2), yeşindáyım (17.3), yıldán (17.8), sená (17.11), Gezátèci (19.6), kelimálar (19.12), kelimálar (19.15), máşhÿr (19.15), kelimálar (19.15), kelimálar (19.15), filmlár (19.18), BÀzán (20.14), BÀzán (20.14).

/e/ > /a/ Baھاarım (1.5), marھاaba (8.12), sosyatiyle (9.9), Türkiyáda (14.8), Türklare (14.16), Türkiya (14.19), sanadan (19.11), kelimálar (19.12), kelimálar (19.15), kelimálar (19.15), kelimálar (19.15).

/i/>[í] Lín (7.2), lísans (8.4), rómantik (12.18), annámín (13.11), úniwírsiti (17.4), Türkiye'de (17.8), daھí (17.15), ízliyorum (17.18).

/i/ > /ɪ/ unifersiteside (3.4).

/ü/ > /ɪ/ çünkü (6.13).

/e/ > /ɪ/ markıtlarda (9.17), habır (19.19).

/ö/ > [ó] Ónce (1.9), TóMER (1.10), Tómer (1.19), Dórt (2.7), óyle (2.15), óyle (2.17), óyle (2.17), dórt (4.3), órenciyim (4.4), órenciyim (4.6), dórt (4.6), ónce (4.6), ón (9.10), ónce (16.8), dórt (16.9), ónce (16.11), bólúm (18.6).

/ü/ > [ú] Ünversitesi (1.4), gún (1.13), Çúnkæ (2.9), Çúnkü (2.9), Çúnkú (2.13), Çúnkú (2.13), Túrksø (2.16), úniversitede (2.17), Çúnkæ (2.18), teşekkúr (3.1), çúnkú (3.11), çúnkú (3.12), kúltúr (4.4), kúltúr (4.4), úniversitide (4.4), úc (4.12), çúnkú (4.15), çúnkú (4.16), úc (5.11), çúnkú (5.13), gúnaydım (6.15), úlkenin (7.9), gúnler (8.14), gúnler (8.14), Túrklø (8.17), Túrklø (8.19), úniversite (9.9), úniversite (9.9), bótún (9.17), bótún (9.17), úniversite (10.9), úniversiti (10.11), çúnkú (11.13), Túrklø (12.13), Túrksø (12.13), Túrksø (12.14), Túrklø (12.16), teşekkúr (14.1), yúniversite (14.4), yúniversiti (14.6), Túrkiyâda (14.8), Túrkiyâ (14.9), Túrkiyâda (14.10), úş (14.13), Túrklø (14.13), úş (14.13), Túrksø (14.16), Túrklø (14.16), çúnkú (14.17), şúkran (15.1), úniversiti (15.4), úniversiti (15.4), gúzèl (15.15), gún (16.13), Túrklø (16.16), teşegúr (17.1), Abdúlkârım (17.2), úniwírsiti (17.4), Túrkişø (17.7), Túrkiye'de (17.8), Túrkiye'de (17.9), Túrkişø (17.10), úc (17.13), Túrkişø (17.16), Túrkişø (17.17), Túrkişø (17.18), Túrkişø (17.18), Túrkişø (17.18), Túrkişø (17.19), bólúm (18.6), Túrksø (18.7), Túrksø (18.11), Túrksø (18.12), Túrksø (18.14), Túrksø (18.17), Túrkiyâ (18.18), Túrklø (18.18), Túrklø (18.18), Túrksø (18.19), yúniversitide (19.4), úc (19.8), úc (19.11), Túrksø (19.11), çúnkú (19.12), çúnkú (19.12), çúnkú (19.13), çúnkú (19.13), cúmlè (19.14), gún (19.15), çúnkú (19.16), çúnkú (19.16).

/ü/ > /u/ Uc (1.8), Gumle (1.15), gunle (1.15), Turk (2.18), muhendis (3.6), yuniversity (5.3), Yuniversity (5.10), university (6.17), tekÀbul (13.8), Tuřksø (16.13), Tuřksø (16.14), Uç (18.11).

Kalınlaşma (ve yarı kalınlaşma) örneklerine baktığımızda, çoğu sapmada Arapçada /e/ ve /ü/ ünlülerinin bulunmamasına bağlı olarak söz konusu ünlülerin kalın (/a/, /u/) biçimlerinin Arapça kopya olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		13		7				
2	Yaş Aralığı	20 - 40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		15			5			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		2			18			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 Ay - 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		8		1		8		3
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	
		20	20	19	7	1	1	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		4	4	1	2	4	1	1/3

Tablo 9. Kalınlaşma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.1.2. İncelme

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	İncelme						
	a/>[á]	/a/>/e/	/a/>/i/	/ı/>[í]	/ı/>/i/	/o/>[ó]	/u/>[ú]
1	1	1	1	-	2	-	1
2	2	2	-	-	2	-	-
3	2	3	-	-	-	1	1
4	1	-	-	1	4	-	-
5	-	-	-	-	1	-	1
6	1	-	-	-	2	-	1
7	-	1	-	-	1	-	-
8	-	1	-	-	-	-	1
9	-	1	-	-	2	-	-
10	-	-	-	-	2	-	-
11	-	-	-	-	-	-	-
12	1	2	-	2	-	1	1
13	4	1	-	1	-	3	-
14	4	1	-	-	4	1	1
15	2	-	-	-	2	-	-
16	-	2	-	-	-	-	-
17	7	1	-	2	-	4	1
18	-	-	-	-	1	-	1
19	3	1	-	-	-	-	1
20	3	2	-	-	-	-	-

Tablo 10. İncelme Yapanlar ve Sayıları

Sapma

Örnekleri:

a/>[á] kanállar (1.18), felán (2.14), teşkilát (2.18), Selámlar (3.14), meselá (3.14), Normálde (4.14), meselá (6.15), herálde (12.11), teláffuz (13.13), teláffuz (13.15), teláffuz (13.15), yá (13.16), Bilál (14.2), İhtimál (14.11), ihtimál (14.13), kitáb (14.19), nişántaşı (15.6), rıklám (15.19), Alnaòlání (17.2), yeşindáyım (17.3), yıldán (17.8), tányorum (17.10), dağá (17.15), dağá (17.15), kitáplar (17.19), kulányoruz (19.15), ehtiyác (19.16), sòsyál (19.19), yaşıyurum (20.8), Vallá (20.15), edebiyát (20.16).

/a/ > /e/ Firesizca (1.7), zemen (2.6), vēkt (2.6), Fıransızce (3.7), Teleffúz (3.13), Fransızce (3.16), Bekerim (7.5), siyÀhet (8.10), zamande (9.15), mesele (12.14), mesele (12.16), mesele (13.16), Túrklare (14.16), Bekerim (16.5), megezini (16.19), yeşindáyım (17.3), Gezátèci (19.6), mesele (20.15), pıretik (20.15).

/a/ > /i/ bizi (1.15).

/ı/>[í] altı (4.8), farklıydı (12.14), farklıydı (12.14), zamanı (13.16), kırk (17.3), yeşindáyım (17.3).

/ı/ > /i/ Firesizca (1.7), bizi (1.15), nasıl (2.17), yapmışsin (2.17), İrağdan (4.10), İrağdan (4.11), İrağlı (4.16), aynı (4.16), yabancı (5.13), bÀzi (6.12), bÀzi (6.12), Bekerim (7.5), bekarım (9.5), çıktımız (9.17), arasında (10.13), yaklaşık (10.14), yÀşı (14.3), aynı (14.15), yazı (14.15), aynı (14.15), nişantaşı (15.4), nişantaşı (15.6), adım (18.2).

/o/>[ó] konuşuyorum (3.12), rómantik (12.18), konuşuyór (14.16), konuşuyór (14.16), izlemiyór (14.18), konuşuyór (15.13), kónuşuyorum (17.11), kónuşuyorum (17.11), kónuşuyorum (17.13), konuşuyorum (17.16).

/u/>[ú] Kábúl (1.20), Teleffúz (3.13), kábúl (5.19), Kábúl (6.20), kábúl (8.20), Kábúl (12.19), kábúl (14.20), kábúl (17.20), kábúl (18.20), kábúl (19.20).

İncelme (ve yarı incelme) örneklerine baktığımızda, çoğu sapmanın /c,ç,n,s,ş,y/ ünsüzleri ile ön damak /l/ ünsüzü komşuluğunda ve daha az sayıda ünlü uyuma bağlı olarak gerçekleştiğini söyleyebiliriz. Bu sapma Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde rastlanan bir durumdur.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek	Kadın
		12	7

2	Yaş Aralığı	20 - 40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisansüstü			
		14			5			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		2			17			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 Ay - 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız			
		8	1	7	3			
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yer el.	Alm.
		19	19	18	7	2	2	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		3	4	1	2	4	1	1/3

Tablo 11. İncelme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.1.3. Daralma

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Darlama							
	/a/>[â]	/a/>/i/	/e/>[ê]	/e/>/i/	/o/>/u/	/o/>[ò]	/ö/>[œ]	/ö/>/ü/
1	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	2	3	-	-	-	-
3	-	-	-	-	1	-	-	-
4	-	-	2	4	-	-	-	-
5	-	-	-	1	-	-	-	1
6	-	1	-	4	-	-	-	-
7	-	-	-	-	2	-	-	-
8	-	-	-	3	2	-	-	1
9	1	-	2	5	-	-	-	-
10	-	-	1	1	-	-	-	-
11	-	1	2	4	-	-	-	-
12	-	1	7	3	1	-	-	1
13	-	-	16	2	-	-	-	1
14	-	-	1	3	-	-	-	-
15	-	-	-	3	1	-	-	-
16	1	-	-	-	-	-	-	-
17	-	-	2	2	2	-	3	-
18	-	-	-	-	-	-	-	-
19	1	-	2	2	-	5	-	-
20	-	-	-	9	2	-	-	-

Tablo 12. Daralma Yapanlar ve Sayıları

Sapma

Örnekleri:

/a/>[â] Dışarâ (9.17), konuşmâya (16.11), Bekârim (19.5).

Bâzân (18.17), bâzân (18.17)

- /a/ > /ı/** olıcam (6.6), ondın (11.7), kısı (12.16).
- /e/ > [è]** yèdi (2.3), tanè (2.7), Sèviyorus (4.11), hèr (4.11), gèrekiyor (9.13), tèlevizyonda (9.18), èn (10.16), èkler (11.14), bencè (11.19), gèçen (12.4), bèş (12.8), bènim (12.13), èn (12.15), èn (12.15), sèviyorum (12.18), èdiyorum (12.19), neredèyse (13.8), bèş (13.8), YeTeBè (13.9), bènim (13.9), ètmekte (13.13), èn (13.15), hèce (13.15), şèy (13.16), èkleme (13.16), èkleyip (13.16), èklem (13.16), èkledikten (13.16), èklemlerle (13.16), gènelde (13.18), vèrsiyonunu (13.18), èdiyorum (13.20), èkler (14.14), sèkiz (17.9), èn (17.15), Gezátèci (19.6), Túrkcè (19.11).
- /e/ > /i/** Yidi (2.8), Yidi (2.10), diil (2.13), úniversitide (4.4), sis (4.16), sis (4.16), sis (4.16), yuniversiti (5.3), tişekkür (6.1), úniversiti (6.4), diil (6.12), universiti (6.17), siyÀhet (8.10), diíl (8.13), diil (8.17), biri (9.8), sosyatiyle (9.9), in (9.15), in (9.16), biliyim (9.18), úniversiti (10.11), diil (11.5), şiliyim (11.14), sadice (11.14), diil (11.19), diíl (12.12), diíl (12.15), diíl (12.15), diíl (13.16), diíl (13.18), midya (14.4), yúniversiti (14.6), diyíl (14.12), úniversiti (15.4), mitro (15.19), rıklám (15.19), úniwírsiti (17.4), tilivizyön (17.18), yúniversitide (19.4), diíl (19.12), diyi (20.9), diyibiliriz (20.12), sevmicekseniz (20.13), dimiycem (20.13), biliyim (20.15), diíl (20.15), diyil (20.15), diyim (20.16), diyil (20.20).
- /o/ > /u/** konuşuyorum (3.15), okumuyurum (7.18), okuyum (7.18), dukuz (8.10), çucuklar (8.19), kulay (12.15), Buzuk (15.16), duktura (17.4), duktura (17.4), yáşıyurum (20.8), surun (20.15).
- /o/ > [ò]** òn (19.9), dòkuz (19.9), Çòk (19.16), yòk (19.16), sòsyál (19.19).
- /ö/ > [œ]** dœert (17.8), œerenmek (17.18), œerenmek (17.19)
- /ö/ > /ü/** bülüm (5.8), üzel (8.12), bülüm (12.9), kükenleri (13.16).

Daralma (ve yarı daralma) örneklerine baktığımızda, bir kısım sapma /c,ç,n,s,ş,y/ ünsüzleri komşuluğunda gerçekleşmiştir. Bu sapmalar Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde rastlanan bir durumdur. Sapmaların bir kısmının da Arapçada /o/ ve /ö/ ünlülerinin bulunmamasına bağlı olarak düz (/ü/) biçiminin Arapça kopya olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		11		7				
2	Yaş Aralığı	20 - 40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisansüstü			
		13			5			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		2			16			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	2 Yıl - 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız			
		8	-	7	3			
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yer el.	Alm.
		18	18	18	6	2	2	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		4	3	1	2	4	1	3

Tablo 13. Daralma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.1.4. Genişleme

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Genişleşme
	/i/>[é]
1	-
2	1
3	-
4	1
5	-
6	-
7	-
8	1
9	-
10	-
11	-
12	-
13	-
14	-
15	-
16	-
17	-
18	-
19	-
20	-

Tablo 14. Genişleşme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/i/>[é] bèraz (2.7), yèrmi (4.3) fièl (8.15).

Genişleme (ve yarı daralma) örneklerine baktığımızda birkaç sapma örneği tespit edilmiştir. Bunlar kişisel kullanıma bağlı sapmalardır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		3		-				
2	Yaş Aralığı	23 - 31						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		2			1			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		-			3			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	3 Yıl - 7 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile		Yalnız		
		1	-	1		1		
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	
		3	3	3	-	-	-	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		-	2	-	-	1	-	-

Tablo 15. Genişleme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.1.5. Düzleşme

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Düzleşme
	/u/ > /a/
1	-
2	-
3	-
4	-
5	-
6	-
7	-
8	-
9	-
10	1
11	-
12	-
13	-
14	-
15	-

16	-
17	-
18	-
19	-
20	-

Tablo 16. Düzleşme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/u/ > /a/ okadım (10.4).

Düzleşme örneğine baktığımızda bir sapma örneği tespit edilmiştir. Bu, kişisel kullanıma bağlı bir sapmadır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		-		1				
2	Yaş Aralığı	27						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		1			-			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		1			-			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	6 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız			
		-	-	1	-			
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	
		1	1	1	-	-	-	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		-	-	-	-	1	-	-

Tablo 17. Düzleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.1.6. Yuvarlaklaşma

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Yuvarlaklaşma
	/a/ > /u/
1	-
2	-
3	-
4	-
5	-
6	-
7	-

8	-
9	-
10	-
11	1
12	-
13	-
14	-
15	-
16	-
17	-
18	-
19	-
20	-

Tablo 18. Yuvarlaklaşma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/a/ > /u/ olucak (11.14).

Yuvarlaklaşma örneğine baktığımızda bir sapma örneği tespit edilmiştir. Bu, kişisel kullanıma bağlı bir sapmadır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		1		-				
2	Yaş Aralığı	24						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		1		-				
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		-		1				
5	Türkiye'de Kalma Süresi	4 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız			
		-	-	1	-			
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	
		1	1	1	-	-	-	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		1	-	-	-	-	-	-

Tablo 19. Yuvarlaklaşma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.1.7. Ünlü Düşmeleri

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Ünlü düşmeleri
	/a/, /e/, /ı/, /i/
1	1
2	5
3	-
4	1
5	-
6	1
7	1
8	1
9	-
10	-
11	1
12	1
13	-
14	4
15	-
16	-
17	-
18	-
19	-
20	1

Tablo 20. Ünlü Düşmesi Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

üniversitesi (1.4), üniversitede (2.4), Suriye’de (2.11), üniversitede (2.12), nerde (2.17), dizler (2.18), şarkları (4.11), Yirmışbeş (6.3), Üniversite (7.4), gazet (8.19), orda (11.18), dizleri (12.17), biliyorum (14.7), kelme (14.14), fil (14.14), kelmeler (14.15), benimşçin (20.16)

Ünlü düşme örneklerine baktığımızda, çoğu sapmada orta hece konumundaki ünlülerin düştüğü görülmekte. Bu durum Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde sık rastlanan bir durumdur.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek	Kadın
		7	3
2	Yaş Aralığı	21 - 31	
3	Öğrenim Durumu	Lisans	Lisansüstü
		8	2
4	Medeni Durum	Evli	Bekar
		-	10
5	Türkiye’de Kalma Süresi	8 Ay - 9 Yıl	

6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız	
		3		1		5		1	
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yer el.	Alm.	
		20	20	9	3	-	1	-	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F	
		2	3	-	-	2	1	1/1	

Tablo 21. Ünlü Düşmesi Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.1.8. Ünlü Türemeleri

Sapma Örnekleri

Purodoksion (4.6), pıratik (7.12), pıratik (7.14), İlki (8.10), pıratik (8.13), pıratik (9.13), gırafik (11.4), purogramları (12.17), pıratik (13.7), purogramın (13.9), gırafik (16.4), gıramerde (20.15), pıretik (20.15), pıratikte (20.15).

Bu ünlü türemeleri yazı diline ait örneklerdir. Batı kökenli sözcüklerin yazımında bulunmayan ünlüler, gündelik dilinde zaten telaffuz edilmektedir. Dolayısıyla bunları *yazımsal sapma* olarak değerlendirilebilir.

Ara Değerlendirme

Özellikler			Ünlü Değişmeleri						
			Ka.	İn.	Da.	Ge.	Dü.	Yu.	ÜD
1	Cins.	E	13	12	11	3	-	1	7
		K	7	7	7	-	1	-	3
2	Yaş Aralığı		20-40	20-40	20-40	23-31	27	24 Yıl	21-31
3	Öğr. Dur.	L	15	14	13	2	1	1	8
		LÜ	5	5	5	1	-	-	2
4	Med. Durum	Evli	2	2	2	-	1	-	-
		Bek.	18	17	16	3	-	1	10
5	Türkiye'de Kalma Süresi		8 Ay - 9 Yıl	8 Ay - 9 Yıl	2 Yıl - 7 Yıl	3 Yıl - 7 Yıl	6 Yıl	4 Yıl	8 Ay - 9 Yıl
11	Yaş. Ortam	Ev	8	8	8	1	-	-	3
		Yurt	1	1	-	-	-	-	1
		Aile	8	7	7	1	1	1	5
		Yal.	3	3	3	1	-	-	1
7		Tr.	20	19	18	3	1	1	10
		Ar.	20	19	18	3	1	1	10

	Yab. Dil Bilgisi	İng.	19	18	18	3	1	1	9
		Fr.	7	7	6	-	-	-	3
		İsp.	1	2	2	-	-	-	-
		Alm.	1	1	1	-	-	-	-
		Yerel	2	2	2	-	-	-	1
8	Mil.	M	4	3	4	-	-	1	2
		I	4	4	3	2	-	-	3
		Fil.	1	1	1	-	-	-	-
		Y	2	2	2	-	-	-	-
		S	4	4	4	1	1	-	2
		T	1	1	1	-	-	-	1
		Sud.	1	1	-	-	-	-	1
		F	3	3	1	-	-	-	1

Tablo 22. Ünlü Değişmelerinin Değerlendirilmesi

Ünlü değişmeleri, görüşme yapılan katılımcıların tamamında görülmektedir. En sık görülen ünlü değişmelerine göre katılımcıların cinsiyet olarak 3/2'si erkek, yaş aralığı 20-40 arasında, 4/3'ü lisans düzeyinde, 10/9'u bekâr, Türkiye'de kalma süreleri 8 ay ile 9 yıl arasında, 3/2'si evde ve aile olarak yaşıyor, tamamına yakını Arapça, Türkçe ve İngilizce ayrıca 1/3'ü Fransızca biliyor ve milliyet olarak 8 Arap devleti içinde en çok Mısırlı, Iraklı ve Suriyeli bulunuyor.

2.1.3.2. Ünsüz Değişmeleri

2.1.3.2.1. Ötümsüzleşme

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Ötümsüzleşme	
	/v/ > /f/	/z/ > /s/
1	-	3
2	-	-
3	1	-
4	-	2
5	-	-
6	-	-
7	-	1
8	-	-
9	-	-
10	-	-
11	-	-
12	-	-
13	-	-
14	-	-
15	3	-
16	-	-
17	-	-

18	-	-
19	-	-
20	-	-

Tablo 23. Ötümsüzleşme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/v/ > /f/ : unifersiteside (3.4), yafaş (15.15), yafaş (15.15), tifi (15.19).

/z/ > /s/ : birās (1.7), Sekis (1.9), sekis (1.11), sèviyorus (4.11), biras (4.13), biras (7.14).

Ötümsüzleşme örneklerine baktığımızda, /z/ > /s/ değişmesinin sözcük sonlarında ve /v/ > /f/ değişmesinin de benzeşme sonucunda meydana geldiği görülmekte. Her iki sapma ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde sık rastlanan bir durumdur.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		4		1				
2	Yaş Aralığı	20 - 26						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		5			-			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		5			-			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 ay - 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt		Aile		Yalnız	
		1	1		2		1	
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	
		5	5	4	3	1	-	
8	Milliyet	M.	I.	F.	Y.	S.	T.	Sud.
		-	1	1	1	1	-	1

Tablo 24. Ötümsüzleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.2.2. Ötümlüleşme

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Ötümlüleşme			
	/ç > /c/	/k/ > /g/	/p/ > /b/	/t/ > /d/
1	7	1	4	-
2	-	-	-	1
3	-	-	-	-
4	1	-	-	2
5	-	-	-	-
6	-	-	-	-
7	-	4	-	-
8	-	-	1	-
9	-	-	-	-
10	-	-	-	-
11	-	-	-	-
12	-	-	-	-
13	-	-	-	-
14	4	-	1	1
15	-	-	-	-
16	-	-	-	-
17	-	7	-	-
18	-	1	1	-
19	-	1	3	-
20	-	-	-	-

Tablo 25. Ötümlüleşme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/ç > /c/ : Türkce (1.7), Uc (1.8), bucuk (1.8), Türkce (1.11), Türkce (1.12), Türkce (1.13), Arabca (1.17), úc (4.12), Arapca (14.7), Türkce (14.7), Arapca (14.17), Arapca (14.17).

/k/ > /g/ : teşekgür (1.1), ilg (7.11), doguz (7.11), doguz (7.11), doguz (7.13), teşegúr (17.1), çoğ (17.12), çoğ (17.15), çoğ (18.14), cog (19.7).

/p/ > /b/ : Arabca (1.15), bazarda (1.16), Arabca (1.17), kitaba (1.19), kitab (8.19), kitáb (14.19), bazardan (18.16), Arabça (19.7), Arabça (19.12), Arabça (19.14).

/t/ > /d/ : markedde (2.17), İrağdan (4.10), İrağdan (4.11), dörd (14.7).

Ötümlüleşme örneklerine baktığımızda, /ç > /c/ ve /p/ > /b/ değişmelerinde Arapçada bulunmayan /ç/ ve /p/ ünsüzlerinden dolayı /c/ ve /b/ ünsüzlerinin bir kopyalama olduğu açıktır. /k/ > /g/ ve /t/ > /d/ değişmeleri ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde rastlanabilen bir durumdur.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		8		1				
2	Yaş Aralığı	22 - 40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisansüstü			
		6			3			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		1			8			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 ay - 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		2		1		4		2
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	
		9	9	8	3	-	-	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud.
		1	3	-	1	2	1	1

Tablo 26. Ötümlüleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.2.3. Titrekleşme

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Titrekleşme
	/r/ > /r̄/
1	2
2	-
3	-
4	-
5	-
6	-
7	-
8	-
9	-
10	-
11	-
12	-
13	13
14	-
15	-
16	7
17	9
18	-
19	1
20	-

Tablo 27. Titrekleşme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/r/ > /r̄/: Bır (1.6), Türkçe (1.13), Türkçeyi (13.7), Türkiyē (13.8), Türkçe (13.9), Türkçe (13.9), Türk (13.11), Türkiyē (13.11), Türkçe (13.11), Türkçeyi (13.11), Türkçe (13.12), Türkçe (13.13), Türkçeyi (13.15), Türkçe (13.18), Türkçe (13.18), Türkçe (16.7), Türkçe (16.11), Türkçe (16.13), Türkçedē (16.14), Türkçe (16.16), Türk (16.18), Türk (16.19), Türkişçe (17.7), Türkiye'de (17.9), Türkişçe (17.10), Türkişçe (17.16), Türkişçe (17.17), Türkişçe (17.18), Türkişçe (17.18), Türkişçe (17.18), Türkişçe (17.19), Türkçè (19.11).

Ölçünlü Türkiye Türkçesinde bulunmayan bu ünsüz /r̄/, genel olarak *Türk* ve *Türkiye* sözcüklerinde 4 katılımcıda görülmüştür. Ağırlıklı olarak 3 katılımcıda görülen bu sapma kişisel bir tercih olabilir.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		3		2				
2	Yaş Aralığı	21 - 40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisansüstü			
		3			2			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		1			4			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 ay - 8 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız			
		2	1	1	1			
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	
		5	5	4	1	1	-	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud.
		2	-	-	1	1	-	1

Tablo 28. Titreleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.2.4. Süreklileşme

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Süreklileşme
--	--------------

	/ç/ > /ş/
1	-
2	6
3	2
4	-
5	-
6	-
7	-
8	-
9	-
10	-
11	-
12	-
13	-
14	2
15	-
16	-
17	6
18	-
19	-
20	-

Tablo 29. Süreklileşme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/ç/ > /ş/ : hiş (2.5), Türkşe (2.7), türkşede (2.9), türkşe (2.9), türkşeden (2.15), Türkşe (2.16), Türkşede (3.12), geşti (3.14), úş (14.13), úş (14.13), Túrkişçe (17.7), Túrkişçe (17.10), Túrkişçe (17.16), Arapşa (17.17), Túrkişçe (17.17), Túrkişçe (17.19).

Ötümlüleşme örneklerine baktığımızda, /ç > /ş/ değişmesinde Arapçada bulunmayan /ç/ ünsüzünden dolayı /ş/ ünsüzünün bir kopyalama olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		4		-				
2	Yaş Aralığı	20 - 40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		2			2			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		1			3			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	2 Yıl - 7 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız			
		3	-	-	1			
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	
		4	4	4	2	1	-	

8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		-	-	-	1	1	1	1

Tablo 30. Süreklileşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.2.5. Süreksizleşme

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Süreksizleşme /z/ > /c/
1	-
2	-
3	2
4	-
5	1
6	1
7	1
8	-
9	-
10	-
11	-
12	-
13	-
14	-
15	-
16	-
17	-
18	-
19	-
20	-

Tablo 31. Süreksizleşme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/z/ > /c/: İngilizce (3.7), İngilizce (3.16), İngilizce (5.6), İngilizce (6.6), İngilizce (7.7).

Bir sözcükte görülen bir benzeşme olayıdır. Bu sapma Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde sık rastlanan bir durumdur.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek	Kadın
		2	2

2	Yaş Aralığı	20 - 26					
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisansüstü		
		4			-		
4	Medeni Durum	Evli			Bekar		
		-			4		
5	Türkiye'de Kalma Süresi	3 Yıl - 9 Yıl					
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız		
		2	-	2	-		
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yere l.
		4	4	4	3	1	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.
		-	1	-	-	1	-

Tablo 32. Süreksizleşme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

Ara değerlendirme

Özellikler		Ünsüz Değişmeleri					
		Ösz.	Öt.	Tit.	Sür.	Ssz.	
1	Cins.	E	4	8	3	4	2
		K	1	1	2	-	2
2	Yaş Aralığı	20-26	22-40	21-40	20-40	20-26	
3	Öğr. Dur.	L	5	6	3	2	4
		LÜ	-	3	2	2	-
4	Med. Durum	Evli	-	1	1	1	-
		Bek.	5	8	4	3	4
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 Ay - 9 yıl	8 Ay-9 Yıl	8 Ay - 8 Yıl	2 Yıl-7 Yıl	3 Yıl-9 Yıl	
6	Yaş. Ortam	Ev	1	2	2	3	2
		Yurt	1	1	1	-	-
		Aile	2	4	1	-	-
		Yal.	1	2	1	1	-
7	Yab. Dil Bilgisi	Tr.	5	9	5	4	4
		Ar.	5	9	5	4	4
		İng.	4	8	4	4	4
		Fr.	3	3	1	2	3
		İsp.	1	-	1	1	1
		Alm.	-	-	-	-	-
8	Mil.	Yerel	-	-	-	-	1
		M	-	1	2	-	-
		I	1	3	-	-	1
		Fil.	-	-	-	-	-
		Y	1	1	1	1	-
S	1	2	1	1	1		
T	-	1	-	1	-		

	Sud.	1	1	1	-	-
	F	1	-	-	1	1

Tablo 33. Ünsüz Değişmelerinin Değerlendirilmesi

Ünsüz değişmeleri, görüşme yapılan katılımcıların 4/2'sinde görülmektedir. En sık görülen ünsüz değişmelerine göre katılımcıların cinsiyet olarak 4/3'ü erkek, yaş aralığı 20-40 arasında, 4/2'si lisans düzeyinde, 10/9'u bekâr, Türkiye'de kalma süreleri 8 ay ile 9 yıl arasında, 4/2'si aile olarak 4/2'si de evde ve yalnız yaşıyor, tamamına yakını Arapça, Türkçe ve İngilizce ayrıca 1/3'ü Fransızca biliyor ve milliyet olarak 8 Arap devleti içinde en çok Iraklı ve Suriyeli bulunuyor.

2.1.3.3. Ünlü-Ünsüz Değişmeleri

2.1.3.3.1. Erime

Bir sözcükte ünlüden sonraki gelen ünsüzün, o ünlünün açıklığı etkisiyle niteliği silinerek ünlü içinde onu uzatmak suretiyle kaybolmasıdır. (Tuna, 1986; Boz, 2001) Aşağıda kaybolan ünsüzlere göre tasnif yapılmıştır.

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Erime						
	/t/	/h/	/ʔ/	/y/	/r/	/n/	/ğ/
1	1	-	-	-	-	-	1
2	-	-	-	1	-	-	-
3	1	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-
6	1	-	-	-	-	1	-
7	1	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-	-	-
9	-	-	-	-	-	-	1
10	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	-	1	-	-	-
12	-	-	1	-	1	-	-
13	1	1	-	1	2	-	1
14	-	-	-	-	-	-	1
15	-	-	-	-	-	-	1
16	1	-	-	-	-	-	-
17	-	-	-	-	-	-	1
18	1	-	-	-	-	-	1
19	-	-	1	-	-	-	1
20	-	-	-	-	2	-	1

Tablo 34. Erime Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

/‘/ ünsüzü: Yāni (1.17), bāzen (3.12), bāzi (6.12), tātīl (7.10), āynı (13.16),
Şāban (16.2), defā (18.9),

/h/ ünsüzü: Abdillā (13.2),

/’ / ünsüzü: mēzun (12.4), Bināyi (19.14)

/y/ ünsüzü: şiledim (2.6), şē (11.14), ile (13.13),

/r/ ünsüzü: olabiliyō (12.15), oluyō (13.16), gelmiyō (13.16), gerekiyōdu
(20.9), bī (20.15),

/n/ ünsüzü: sōra (6.6),

/ğ/ ünsüzü: ĩrenci (1.4), árendim (9.9), ĩretmedi (13.15), ĩrensan (14.12),
ĩrenci (15.6), ĩrencisiyim (17.4), ĩrenciyim (18.4), ĩrenciyim (19.4),
dōrusu (20.9),

Erime örneklerine baktığımızda, tamamı Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde sık rastlanan bir durumdur.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		11		5				
2	Yaş Aralığı	20 - 40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		12			4			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		1			15			
5	Türkiye’de Kalma Süresi	8 Ay - 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız			
		7	1	6	2			
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	Alm.
		16	16	15	6	2	1	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		4	2	1	2	3	1	1 / 2

Tablo 35. Erime Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.3.2. Büzülme

Bir sözcükteki ünlü-ünsüz-ünlü sıralamasında bulunan bir ses öbeğinin uzun ünlüye dönüşmesi sonucu büzülme gerçekleşir. Zamanla ünlüdeki

uzunluğun kaybolduğu ve normal süreli bir ünlüye dönüştüğü görülür. (Tuna, 1986; Boz, 2001) Aşağıda kaybolan ünsüzlere göre tasnif yapılmıştır.

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Büzülme			
	/'/	/ğ/	/ /	/y/
1	-	1	-	-
2	2	2	1	4
3	-	1	-	1
4	-	1	-	-
5	-	3	-	-
6	1	1	-	-
7	1	3	-	-
8	1	1	-	-
9	2	5	-	-
10	-	2	-	-
11	2	4	-	-
12	2	9	-	-
13	5	7	-	1
14	-	-	-	-
15	-	-	-	-
16	2	2	-	-
17	-	-	-	-
18	-	-	-	-
19	-	-	-	-
20	4	4	-	-

Tablo 36. Büzülme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri

/ğ/ ünsüzü: deil (1.12), sâşolsun (2.1), diil (2.13), olacâim (3.6), Çalıştın (4.14),
 âtim (5.8), diil (5.12), dişiyor (5.14), diil (6.12), eer (7.9), bildiniz
 (7.14), dier (7.14), diil (8.17), itim (9.4), mesleim (9.6), deil
 (9.13),rendimde (9.15), çıktımız (9.17), okudým (10.9), deil
 (10.13), diil (11.5), oldým (11.14), konuştuým (11.14), diil (11.19),
 istedim (12.9), seçtim (12.9), bēendim (12.10), tanıştım (12.10),
 gittim (12.13), edcēmi (12.14), deşik (12.14). olmadımı (12.16),
 bēniyodum (12.16), mesleim (13.6), âtimi (13.9), kazandım (13.9),
 çalıştım (13.14), danıştım (13.14), buluştým (13.14),
 diştirebiliyoruz (13.16), girdim (16.10), gidim (16.13), geldiniz
 (20.9), gēldimde (20.12), eēr (20.13), okudým (20.14),

/ / ünsüzü: inşât (2.6),

/‘/ ünsüzü: saât (2.14), mâlesef (2.19), saat (6.13), saat (7.13), fiil (8.15), fiiler (9.15), fiiler (9.15), saat (11.13), saat (11.13), saatler (12.13), saat (12.13), saattan (13.14), saattan (13.14), fiil (13.16), fiilin (13.19), fiilin (13.19), saat (20.14),

/y/ ünsüzü: ğrençim (2.4), ğrençim (2.4), ğrenceim (2.4), ğrençim (2.6), ğyim (3.1), anlatım (13.16),

Büzülme örneklerine baktığımızda, tamamı Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde sık rastlanan bir durumdur.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		8		7				
2	Yaş Aralığı	20 - 35						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		12			3			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		1			14			
5	Türkiye’de Kalma Süresi	8 Ay - 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		7		1		6		1
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yer el.	Alm
		15	15	14	1	2	2	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	F.	S.	T.	Sud.
		3	2	1	3	5	-	1

Tablo 37. Büzülme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.1.3.3.3. Derilme

Büzülmeyle benzer ses olayıdır. Derilemenin özelliği sözcüğün sonunda gerçekleşmesidir. (Tuna, 1986; Boz, 2001) Aşağıda kaybolan ünsüzlere göre tasnif yapılmıştır.

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Derilme			
	/‘/	/ğ/	/h/	/y/

1	-	-	-	-
2	-	-	-	1
3	-	-	-	1
4	-	-	-	-
5	-	-	-	-
6	-	-	-	3
7	-	1	2	1
8	-	-	-	1
9	-	3	-	-
10	-	-	-	-
11	-	1	1	-
12	-	-	1	-
13	-	2	-	2
14	-	-	-	1
15	-	-	-	-
16	-	-	-	2
17	1	-	-	-
18	-	-	-	2
19	-	-	-	-
20	-	-	2	-

Tablo 38. Derilme Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri

/ğ/ ünsüzü: bayā (7.12), geldim (9.11), ğrendim (9.15), çöy (9.16), benzetti (11.14), oldÿ (13.11), olmadı (13.13),

/h/ ünsüzü: daa (7.17), daa (7.18), dāa (11.14), daa (12.14), dā (20.9), daā (20.17),

/y/ ünsüzü İ (2.17), Türkiyē (3.9), Türkiyē (6.10), Türkçēi (6.10), Türkiyē (6.16), Türkiyē (7.10), Türkiyē (8.10), Türkiyē (13.8), Türkiyē (13.11), Türkiyā (14.9), Türkiyē (16.8), Türkiyē (16.9), Türkiyā (18.9), Türkiyā (18.18),

/'/ ünsüzü: Tabı (17.12),

Derilme örneklerine baktığımızda, tamamı Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde sık rastlanan bir durumdur.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar:

1	Cinsiyet	Erkek	Kadın
		9	5
2	Yaş Aralığı	20 - 40	
3	Öğrenim Durumu	Lisans	Lisanüstü
		9	5
4	Medeni Durum	Evli	Bekar
		1	13

5	Türkiye'de Kalma Süresi	2 Yıl - 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		5		-		7		2
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Çeç.	Alm
		14	14	14	5	1	1	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	F.	Sud.
		3	3	1	1	3	2	1

Tablo 39. Derilme Yapanların Özellikleri ve Sayılar

Ara Değerlendirme

Özellikler			Ünlü Değişmeleri		
			Erime	Büzülme	Derilme
1	Cins.	E	11	8	9
		K	5	7	5
2	Yaş Aralığı	20-40	20-35	21-40	
3	Öğr. Dur.	L	12	12	9
		LÜ	4	3	5
4	Med. Durum	Evli	1	1	1
		Bek.	15	14	3
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 Ay - 9 Yıl	8 Ay- 9Yıl	2 Yıl-9 Yıl	
6	Yaş. Ortam	Ev	7	7	5
		Yurt	1	1	-
		Aile	6	6	7
		Yal.	2	1	2
7	Yab. Dil Bilgisi	Tr.	16	15	14
		Ar.	16	15	14
		İng.	15	14	14
		Fr.	6	1	5
		İsp.	2	2	1
		Alm.	1	1	1
		Yerel	1	2	1
8	Mil.	M	4	3	3
		I	2	2	3
		Fil.	1	1	1
		Y	2	-	1
		S	3	5	3
		T	1	-	1
		Sud.	1	1	-
F	2	3	2		

Tablo 40. Ünlü-Ünsüz Değişmelerinin Değerlendirilmesi

Ünlü-Ünsüz değişmeleri, görüşme yapılan katılımcıların 5/4'ünde görülmektedir. En sık görülen ünlü-ünsüz değişmelerine göre katılımcıların cinsiyet olarak 3/2'si erkek, yaş aralığı 20-40 arasında, 4/3'ü lisans düzeyinde, 10/9'u bekâr, Türkiye'de kalma süreleri 8 ay ile 9 yıl arasında, 1/2'si evde ve 1/2'si de aile olarak yaşıyor, tamamına yakını Arapça, Türkçe ve İngilizce ayrıca 1/3'ü Fransızca ve birkaç kişi de İspanyolca ve Almanca biliyor ve milliyet olarak 9 Arap devleti içinde en çok Mısırlı, Suriyeli ve Iraklı bulunuyor.

2.2. Biçimbilgisi Sapmaları

2.2.1. Türetimlik

2.2.1.1. Türetimliklerin yanlış Kullanılması

İspanyaca (3.7), Túrkişçe (17.7)

İki örnekte +{CA} biçimbiriminin yanlış kullanıldığı görülmüştür. Bunlar kişisel kullanıma bağlı sapmalardır.

2.2.2. İşletimlikler

2.2.2.1. Ad İşletimliklerinde Sapmalar

2.2.2.1.1. Durum Biçimbirimlerinde Sapmalar

2.2.2.1.1.1. Yönelme Biçimbiriminde Sapmalar +{(y)A}

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Yönelme Biçimbirimi	
	Kullanılmama	Yanlış kullanılma
1	-	-
2	-	-
3	-	-
4	1	-
5	-	-
6	1	-
7	1	-
8	-	-
9	1	-
10	-	-
11	1	-
12	1	-

13	-	1
14	-	1
15	-	-
16	1	-
17	-	-
18	-	-
19	-	-
20	-	-

Tablo 41. Yönelme Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i. Biçimbirimin Kullanılmaması

İki bin beş sene Türkiye İrakdan geldim turizm için.(4.10),

Bir saat; çünkü o kadar dışarı çıkmıyorum. (6.13),

okul başlarken işte öğrenmeye başladım (7.11),

Türkiye ben iki bin ön dördte ilk giriş yaptım (9.10),

üç buçuk diyebilirim, aslında şey Türkiye geldiimde Türkçe konuşmaya çalışıyodum (11.12),

Aslında Türk kanalları ben, Türk dizileri baylıyorum (12.17),

Okul girdim zaman Türkçei öğrendim. (16.10)

ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması

Ben genelde televizyon izlemeye hiç sevmiyorum, sâdece bir dizi seyrediyorum. (13.18),

Evet konuşuyór ben Türkçe Túrklare, yani anlamıyor Arap koyuşuyór. (14.16).

Yönelme biçimbirimindeki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 9 katılımcıda sınırlı sayıda sapma görülmekte. Arapçada eklemeli bir dil olmadığı için yönelme işlevi adların önüne getirilen ‘ilâ’ harf-i ceri ile yapılmaktadır. 9 katılımcıda görülen bu sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek	Kadın
		5	4
2	Yaş Aralığı	21 - 35	
3		Lisans	Lisanüstü

	Öğrenim Durumu	6			3			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		-			9			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	2 Yıl - 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		5		-		4		-
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Alm.	
		9	9	9	3	1	1	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		3	2	1	-	2	1	-

Tablo 42. Yönelme Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.2.2.1.1.2. Bulunma Biçimbiriminde Sapmalar +{DA}

	Bulunma Biçimbirimi	
	Kullanılmama	Yanlış kullanılma
1	-	-
2	-	1
3	-	3
4	-	-
5	1	1
6	1	-
7	-	-
8	1	-
9	-	-
10	1	-
11	-	1
12	-	1
13	1	1
14	-	-
15	-	-
16	1	1
17	-	1
18	-	-
19	-	1
20	-	1

Tablo 43. Bulunma Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i. Biçimbirimin Kullanılmaması

Beykent yuniversiti okuyorum. (5.3),

Ben öğrenciyim, Osmangazi üniversiti okuyorum. (6.4),

Bāzi gúnler konuşuyorum, bāzi gúnler konuşmuyorum, sādece yani dinliyorum ya da izliyorum bir şey. (8.14),

Türkiye úiversite okudým için Türkçe ;rendim. (10.9),

Arapça (ö ü ı) sesleri olmadı için bařtā telāffuz ètmekte biraz zorlandım hala bāzen zorlanıyorum da o ayrı bir şey amma konuşuyorum elġamdülillah. (13.13),

Okuyorum girafik tasarım bölümü. (16.4).

ii. Biçimbirimın Yanlış Kullanılması

Türkçe dildē çok hafif ve romantik dil ve nasıl kelime yazıyor söyleceksiniz. (2.16),

İlk gün geldim Türkiye'de. (3.10),

Evet çok zor; çünkü hiç okumadım sadece Türk arkadaşımda ;rendim. Bu kadar.(3.11),

Bir saāt falan; çünkü bāzen hiç konuřmuyórum Türkşede, iġtiyacım olursa konuşuyorum tabi.(3.12),

Yani ētim için çünkü benim bülüm Türkçede. (5.8),

Türkçede ;reniyoruz ya, ve orda hep Türk kitapları var, Türk kitapları var evet, Türk mü Türkçe kitapları mı? (11.18),

o yüzden Türkiye'de geldimde Farag olarak kullanıyodum. (12.2),

Okuyordum şimdi zamanım olmadı için okuyamıyorum ama haberleri tabi ki de Türkçede okuyorum. (13.19),

Her gún az konuşuyorum sādece okulda gidim zaman biraz Türkçe konuşuyorum. (16.13),

İki bin on sēkiz, iki bin yirmidē Türkiye'de geldim. (17.9),

Yāni çok az, çünkü ben evdē çalışıyorum. (19.13),

İnsanlarda konuşabilmek için ila o dili ;renmemiz lāzım yani Türkçe yani dā dōrusu. (20.9).

Bulunma biçimbirimindeki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 13 katılımcıda belli sayıda sapma görölmekte. Arapçada eklemeli bir dil olmadığı için bulunma işlevi adların önüne getirilen 'fi' harf-i ceri ile yapılmaktadır. 13 katılımcıda görölen bu sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır. Bulunma biçimbirimindeki sapmanın, yönelme işlevine göre daha çok olması dikkat çekmektedir.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		7		6				
2	Yaş Aralığı	20 - 40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisansüstü			
		10			3			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		2			11			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	3 Yıl - 8 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt	Aile		Yalnız	
		6		-	5		2	
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yerel.	
		13	13	13	4	1	2	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		4	2	-	1	3	-	3

Tablo 44. Bulunma Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.2.2.1.1.3. Ayrılma Biçimbiriminde Sapmalar +{DAN}

	Ayrılma Biçimbirimi	
	Kullanılmama	Yanlış kullanılma
1	-	-
2	-	-
3	-	-
4	-	-
5	-	-
6	-	-
7	-	-
8	-	-
9	-	-
10	1	-
11	-	-
12	-	-
13	-	-
14	-	-
15	-	-
16	-	-
17	-	-
18	-	3
19	1	-
20	-	-

Tablo 45. Ayrılma Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i. Biçimbirimin Kullanılmaması

âltı yıl Türkiye’de yaşadım. (10.8)

Bināyi cúmlē Arabça çok fark var. (19.14)

ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması

İngilizce ve Arapça vē birazdan Türkçe. (18.7)

Türkçe birazdan zor benim için. (18.12)

Tabī ki bazardan şey Türkçe konuşuyoruz. (18.16)

Ayrılma biçimbirimindeki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 3 katılımcıda birkaç örnekte sapma görülmekte. Arapçada eklemeli bir dil olmadığı için bulunma işlevi adların önüne getirilen ‘min’ harf-i ceri ile yapılmaktadır. 3 katılımcıda görülen bu sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		2	1					
2	Yaş Aralığı	23 - 28						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		3	-					
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		1	2					
5	Türkiye’de Kalma Süresi	3 Yıl – 6 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız			
		3	-	-	-			
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yere l.	
		3	3	3	-	-	-	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		1	1	-	-	1	-	-

Tablo 46. Ayrılma Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.2.2.1.1.4. Yükleme Biçimbiriminde Sapmalar +{(y)I}

	Yükleme Biçimbirimi	
	Kullanılmama	Yanlış kullanılma
1	1	1
2	1	-
3	1	-
4	1	-
5	2	-
6	-	-
7	1	-
8	1	-
9	1	-
10	2	-
11	-	-
12	1	2
13	-	-
14	1	-
15	1	-
16	1	1
17	1	-
18	1	-
19	1	-
20	1	-

Tablo 47. Yükleme Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i. Biçimbirimin Kullanılmaması

Televizyonu izlerim ben Türk kanállar. (1.18),

Türkçe dildē çok hafif ve romantik dil ve nasıl kelime yazıyor söyleceksiniz. (2.16),

Zamanlar karıştırıyorum ve sâkin farfler. Teleffúz çok zor buluyorum. (3.13),

İrakdan biz Türk şarkları çok seviyorus yâni biz hêr zaman İbrahim Tatlıses şarkıları diliyoruz. (4.11),

Diller için Türkçe, Fransızca, Arapça, İngilizce ve Berber biliyor, diller yani biliyorum ve Berber bizim memlekette özel bir dil yani (5.6),

Aslında izlemiyorum Türk kanalların. (5.17),

Zor deil ama hem de kolay deil yani bence Türkiye ırenmek için bayâ piratik yapman lâzım. (7.12),

Ben eskiden zamanı Türk şarkıları ve dizileri izliyorum. Yâni iki bin yediden dinliyorum ve izliyorum bu şey yâni. (8.11),

Bi de bu ses kaydımız tabi ki sizin tez çalışmasında rahat rahat kullanabilirsiniz sıkıntı yok. (9.20),

Türkiye üniversite okudým için Türkçe şrendim. (10.9),

Bâzen Türk kanalları izliyorum. (10.18),

o yüzden bi de hep Türkçe aklımda olsun diye hep Türk dizleri ya da purogramları izliyorum. (12.17),

İzlemiyó, pardon pardon bi daka. izlemiyór ben kanlar Türk, evet bu. (14.18),

Türkiyá áwwel bildim ben. (15.10),

İki seneden önce Túrkişçe tániyorum. (17.10),

ilk defa ben Túrkiyâ geldim, Türk diziler ben izliyorum, tabi ki Türk kanallar kullanmıyorum.

(18.18),

hepsi Arap kelimálar ve máşhýr kelimálar, yâni her gún kulánıyoruz kelimálar. (19.15),

Hayır genëllikle yani genelde Türkçe daha çok Arap kanal da izliyorum yani ikisi de. İkisi de var yâni gerçekten ikisi de var. (20.18),

ii. Biçimbirimın Yanlış Kullanılması

Aynı, evet bazarda Türkleri konuşuyorum. (1.16),

Aslında Türk kanalları ben, Türk dizileri bayılıyorum, o yüzden bi de hep Türkçe aklımda olsun diye hep Türk dizleri ya da purogramları izliyorum (12.17).

Türkçe kuralları İngilizceye göre dâa kolay. (12.12),

Türk filmleri izlemiyorum. Sâdece İngilizce ve Arapçayı filmler izliyorum. (16.18),

Yükleme biçimbirimindeki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 17 katılımcıda belli sayıda sapma görülmekte. Arapçada eklemeli bir dil olmadığı için bulunma işlevi adların önüne getirilen ‘el’ harf-i tarif ile yapılmaktadır. 17 katılımcıda görülen bu sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağılı bir yanlış

olduğu açıktır. Yükleme biçimbirimindeki sapmanın, diğer durum işlevlerine göre daha çok olması dikkat çekmektedir.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		11		6				
2	Yaş Aralığı	20 - 40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisansüstü			
		13			4			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		2			15			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 Ay - 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		7		1		6		3
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	Alm.	Yere l.	
		17	17	16		1	2	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F./Su d.
		2	3	1	2	4	1	3/1

Tablo 48. Yükleme Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.2.2.1.1.5. Birliktelik Biçimbiriminde Sapmalar +{(y)IA}

	Birliktelik Biçimbirimi	
	Kullanılmama	Yanlış kullanılma
1	-	-
2	1	-
3	-	-
4	-	-
5	-	-
6	-	1
7	-	-
8	-	-
9	-	-
10	-	-
11	-	-
12	-	1
13	-	-
14	-	-
15	-	-
16	-	-
17	-	-
18	-	-

19	-	-
20	-	-

Tablo 49. Birliktelik Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i. Biçimbirimin Kullanılmaması

kimin türkşeden konuşacam ben ve yumşak ge zor biraz yeni ne zaman söylerim ne zaman yok öyle (2.15).

ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması

Bir saat; çünkü o kadar dışarı çıkmıyorum ve Türk arkadaşlarımla benimle İngilizce konuşuyorlar yani. (6.13),

eee ... Türkiye’de okumak istedim için eee ... seçtim bölüm sadece Türkçeyle okumam lazımdı, o yüzden Türkçe öğrenmek zorunda kaldım. (12.9).

Birliktelik biçimbirimindeki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 3 katılımcıda birkaç örnekte sapma görülmekte. Arapçada eklemeli bir dil olmadığı için birliktelik işlevi adların önüne getirilen ‘ma’a’ edatı ile yapılmaktadır. 3 katılımcıda görülen bu sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		2		1				
2	Yaş Aralığı	24 - 27						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		3			-			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		-			3			
5	Türkiye’de Kalma Süresi	5 Yıl - 7 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız			
		2	-	1	-			
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yere l.	
		3	3	3	-	-	1	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		1	1	-	-	1	-	-

Tablo 50. Birliktelik Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.2.2.1.2. Çokluk Biçimbiriminde Sapmalar +{IAr}

	Çokluk Biçimbirimi	
	Kullanılmama	Yanlış kullanılma
1	-	1
2	-	-
3	-	-
4	-	-
5	-	1
6	-	-
7	-	-
8	-	1
9	-	1
10	-	-
11	-	-
12	-	-
13	-	-
14	-	-
15	-	-
16	-	-
17	-	-
18	-	-
19	-	-
20	2	-

Tablo 51. Çokluk Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i. Biçimbirimin Kullanılmaması

Hayır genellikle yani genelde Türkçe daha çok Arap kanal da izliyorum yani ikisi de. İkisi de var yani gerçekten ikisi de var. (20.18).

Arap kanal da izliyorum yani ikisi de. İkisi de var yani gerçekten ikisi de var. (20.18).

ii. Biçimbirimin Yanlış Kullanılması

Aynı, evet bazarda Türkleri konuşuyorum. (1.16),

Günde yüzde elli yani çünkü çok bir yabancı arkadaşlarım var o yüzden. (5.13),

Ben sadece bir kitabşaldım yani eskidēn çocuklar kitabı okumaya çalıştım ama gazet Türk hiç almadım. (8.19),

filer çok garip bi filer bi de sarf Türkçe olduğu için ben biraz zorlandım onu şrendimde. (9.15),

Çokluk biçimbirimindeki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 5 katılımcıda belli sayıda sapma görülmekte. Arapçada eklemeli bir dil olmadığı için çokluk işlevi farklı biçimlerde yapılmaktadır. Arapçadaki ad çokluk ise sıfatın da çokluk olması kuralı kopyalanarak bir iki örnekte sapma yapıldığı görülmüştür. Bunun dışındaki sapmalar kişisel dikkat ve vd. etkenlere bağlıdır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		3		2				
2	Yaş Aralığı	21 - 35						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisansüstü			
		3			2			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		-			5			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	8 Ay - 7 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		2		1		1		1
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	ALM	Yere l.	
		5	5	4	3	1	1	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	Sud.	F.
		-	1	1	-	-	1	2

Tablo 52. Çokluk Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.2.2.1.3. Bildirme Biçimbiriminde Sapmalar

	Bildirme Biçimbirimi	
	Kullanılmama	Yanlış kullanılma
1	-	-
2	-	-
3	-	-
4	-	-
5	-	-
6	-	-
7	-	-
8	-	-
9	-	-
10	-	-
11	-	-
12	-	-
13	-	-

14	2	-
15	-	-
16	-	-
17	-	-
18	-	-
19	1	-
20	-	-

Tablo 53. Bildirme Biçimbiriminde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i.Biçimbirimin Kullanılmaması

Ben bekar. (14.5)

ben öyrenci ben (14.6)

Gezátèci ben. (19.6)

Bildirme biçimbirimindeki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 2 katılımcıda çok az sayıda sapma görülmekte. Arapçada eklemeli bir dil olmadığı için bildirme işlevi biçimbirimsiz yapılmaktadır. Arapçadaki bildirmenin eksiz yapılması kopyalanarak 3 örnekte sapma yapıldığı görülmüştür.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		2		-				
2	Yaş Aralığı	24 - 28						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		1			1			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		-			2			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	2 Yıl - 3 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız			
		1	-	1	-			
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yerel.	
		2	2	2	1	-	-	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		1	-	-	-	-	1	-

Tablo 54. Bildirme Biçimbiriminde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

4.Ara değerlendirme

Özellikler			Ad İşletimliklerinde Sapmalar						
			Yön.	Bul.	Ayr.	Yük.	Bir.	Çok.	Bil.
1	Cins.	E	5	7	2	11	2	3	2
		K	4	6	1	6	1	2	-
2	Yaş Aralığı		21-35	20-40	23-28	20-40	24-27	21-35	24-28
3	Öğr. Dur.	L	6	10	3	13	3	3	1
		LÜ	3	3	-	4	-	2	1
4	Med. Durum	Evli	-	2	1	2	-	-	-
		Bek.	9	11	2	15	3	5	2
5	Türkiye'de Kalma Süresi		2 Yıl-9 Yıl	3 Yıl-8 Yıl	3 Yıl-6 Yıl	9 Ay-9 Yıl	5 Yıl-7 Yıl	8 Ay-7 Yıl	2 Yıl-3 Yıl
6	Yaş. Ortam	Ev	5	6	3	7	2	2	1
		Yurt	-	-	-	1	-	1	-
		Aile	4	5	-	6	1	1	1
		Yal.	-	2	-	3	-	1	-
7	Yab. Dil Bilgisi	Tr.	9	13	3	17	3	5	2
		Ar.	9	13	3	17	3	5	2
		İng.	9	13	3	16	3	4	2
		Fr.	3	4	-	-	-	3	1
		İsp.	1	1	-	-	-	-	-
		Alm.	1	-	-	1	-	1	-
		Yerel	-	2	-	2	1	1	-
8	Mil.	M	3	4	1	2	1	-	-
		I	2	2	1	3	1	1	-
		Fil.	1	-	-	1	-	1	1
		Y	-	1	-	2	-	-	-
		S	2	3	1	4	1	-	-
		T	1	-	-	1	-	-	-
		Sud.	-	-	-	1	-	1	-
		F	-	3	-	2	-	2	-

Tablo 55. Ad İşletimliklerinde Sapma Yapanların Değerlendirilmesi

Ad işletimlerdeki sapma, görüşme yapılan katılımcıların 5/4'ünde görülmektedir. En sık görülen ad işletimlerdeki sapmalara göre katılımcıların cinsiyet olarak 3/2'si erkek, yaş aralığı 20-40 arasında, 4/3'ü lisans düzeyinde, 10/8'i bekâr, Türkiye'de kalma süreleri 8 ay ile 9 yıl arasında, 1/2'si evde ve 1/2'si de aile olarak yaşıyor, tamamına yakını Arapça, Türkçe ve İngilizce ayrıca 1/3'ü Fransızca ve birkaç kişi de İspanyolca ve Almanca biliyor ve milliyet olarak 8 Arap devleti içinde en çok Mısırlı, Suriyeli ve Iraklı bulunuyor.

2.2.2.2. Eylem İşletimliklerinde Sapmalar

Eylem çekimlerinde iki türlü sapma görülür.

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Eylem İşletimi	
	Yanlış Kullanma	Eksik Kullanma
1	-	-
2	-	-
3	-	-
4	-	-
5	-	1
6	-	-
7	1	-
8	1	-
9	3	-
10	-	-
11	-	-
12	-	-
13	1	1
14	1	5
15	-	1
16	-	-
17	-	-
18	1	-
19	-	-
20	-	-

Tablo 56. Eylem İşletimliklerinde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri

i. Biçimbirimlerin Yanlış Kullanılması

Eylem çekimlerinde kişi biçimbirimlerinin yanlış kullanılmasıdır.

Bir örnekte çatı yanlışlığı yapılmıştır (bk. 9.9).

ama zamanla pıratik yapmakla mantıklı olmaya başlar. (7.14) “başladı”

Ben otuz bir yaşıyorum. (8.3) “yaşındayım”

Türkçe sadece üniversite istek olarak ben üniversite yeterlilik istek olarak benden istendi (9.9) “istedi”

bu yüzden onları çok bana çok kolay gelmiş. (9.16) “geliyor”

yâni kolay anladın. (14.12) “anladım”

bu ses kullanınız.(18.20) “kullanınız”

ii.Biçimbirimlerin Eksik Kullanılması

Eylem çekimlerinde kişi biçimbirimlerinin kullanılmamasıdır.

Diller için Türkçe, Fransızca, Arapça, İngilizce ve Berber biliyor, (5.6) “biliorum”

Ondan dolayı biraz zorlandı. (13.15) “zorlandım”

İtimál bir yıl konusuyor ben Türkçe. (14.11) “konuşuyorum”

rensan i konusuyor ben (14.12) “konuşuyorum”

Evet konusuyór ben Türkçe Türklare (14.16) “konuşuyorum”

Konusuyo ben Arapca onlar (14.17) “konuşuyorum”

izlemiyór ben kanlar Türk (14.18) “izlemiyorum”

Bir sa’á konusuyór ben Türk. (15.13) “konuşuyorum”

Eylem işletimliklerindeki sapmaların tamamı eylemlere getirilen kişi biçimbirimlerinin ya yanlış ya da eksik kullanılmasından kaynaklanmaktadır. Kişi biçimbirimlerindeki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 8 katılımcıda sınırlı sayıda sapma görülmektedir. Arapça eklemeli bir dil olmadığı için eylemlerde kişi işlevi eksiz yapılmaktadır. Arapçadaki kişi işlevinin eksiz yapılması kopyalanarak sapmaların meydana geldiği açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek	Kadın		
		5	3		
2	Yaş Aralığı	22-35			
3	Öğrenim Durumu	Lisans	Lisanüstü		
		4	4		
4	Medeni Durum	Evli	Bekar		
		-	8		
5	Türkiye’de Kalma Süresi	2 Yıl – 9 Yıl			
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız
		4	-	2	2

7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yerel.	Alm.
		8	8	8	4	1	1	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		1	2	1	1	1	1	1

Tablo 57. Eylem İşletimliklerinde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

Eylem işletimlerindeki sapma, görüşme yapılan katılımcıların 3/1'inde görülmektedir. En sık görülen eylem işletimlerindeki sapmalara göre katılımcıların cinsiyet olarak 3/2'si erkek, yaş aralığı 22-35 arasında, 1/2'si lisans düzeyinde, tamamı bekâr, Türkiye'de kalma süreleri 2 yıl ile 9 yıl arasında, 1/2'si evde ve diğer 1/2'i de aile ve yalnız olarak yaşıyor, tamamına yakını Arapça, Türkçe ve İngilizce ayrıca 1/2'si Fransızca ve birer kişi de İspanyolca, Almanca ve yerel dil biliyor ve milliyet olarak 7 Arap devleti içinde en çok Iraklı bulunuyor, diğerleri eşit sayıda.

2.3. Sözdiziminde Sapmalar

2.3.1. Belirteç ve İlgeç Kullanımında Sapmalar

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Belirteç ve İlgeç Kullanımında Sapmalar	
	Belirteçlerin Kullanımı	İlgeçlerin Kullanımı
1	-	-
2	1	2
3	-	-
4	-	2
5	-	1
6	-	3
7	-	-
8	-	2
9	-	-
10	-	-
11	-	1
12	-	-
13	-	1
14	-	-
15	1	-
16	-	-
17	-	1
18	2	1
19	-	-
20	-	-

Tablo 58. Belirteç ve İlgeç Kullanımında Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri

i. Biraz(dan) ve Az Az Belirteçlerin Yanlış Kullanımı

Çúnkú biraz cümle nasıl yapıyor yani bilmiyorum (2.13)

ängiliş, Arabék, az az Türkiş. (15.7)

İngilizce ve Arapça vë birazdan Túrkkçe. (18.7)

Túrkkçe birazdan zor benim için. (18.12)

ii. İlgeçlerin Yanlış Kullanımı veya Eksik Kullanılması

Dört sene, sadece üniverstede arkadaşlarımla (2.12) “dört seneden beri”

çúnká dizler için çukur gibi ve teşkilat (2.18) “dizilerden”

Yaşıyorum Türkiye’de altı sene (4.8) “altı seneden beri”

onun için benim için zor geldi. (4.15) “bana”

Diller için Túrkkçe, Fıransızca, Arapça, İngilizce ve Berber biliyor (5.6) “dillerden”

Türkiyë gelince Túrkkçe tanıştım (6.10) “Túrkkçe ile”

En kolay günleri kullanmak için cümleler (6.15) “En kolay günlük kullandığım cümleler”

Türkleriyle İngilizce konuştum yani. (6.16) “Türklerle”

Ben eskiden zamanı Türk şarkıları ve dizileri izliyorum (8.11) “eskiden beri”

iki bin yediden dinliyorum ve izliyorum (8.11) “iki bin yediden beri”

ben çocukken beri ;reniyodum İngilizceyi (11.19) “çocukluktan beri”

çünkü çalıştım için (13.14) “çalıştığımdan dolayı”

Galibā iki sená konuşuyórum. (17.11) “iki seneden beri”

Uç sene ben Túrkkçe konuşuyorum. (18.11) “üç seneden beri”

Belirteç ve ilgeç kullanımındaki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 13 katılımcıda belirli sayıda sapma görülmektedir. Biraz(dan) ve az az belirteçlerin kullanımındaki sapmaların kişisel dikkat vb. etkenlerden kaynaklandığı açıktır. İlgeç kullanımındaki sapmalara baktığımızda Arapça eklemeli bir dil olmadığı için Ör ‘+den beri’ ilgecinin işlevi ‘munō’ edatı ile

yapılmaktadır. Toplam 9 katılımcıda görülen bu sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		8		2				
2	Yaş Aralığı	21-40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisansüstü			
		7			3			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		1			9			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	2 Yıl - 7 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		3		-		4		3
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yere l.	
		10	10	10	2	1	2	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.
		2	4	-	2	1	-	1

Tablo 59. Belirteç ve İlgeç Kullanımında Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.3.2. Ad Tamlamalarında Sapmalar

	Ad tamlamalarında Sapmalar		
	Tamlamalarının Ters Kurulması	Tamlamaların Eksik Kurulması	İyelik Biçimbirimlerin Yanlış Kullanılması
1	1	-	1
2	-	1	-
3	-	-	-
4	-	1	-
5	-	1	-
6	-	-	-
7	-	-	-
8	1	2	-
9	-	2	1
10	-	-	-
11	-	-	-
12	-	-	-
13	-	-	-
14	4	1	-
15	1	-	-
16	-	-	-
17	-	-	-

18	-	2	-
19	-	-	-
20	-	1	-

Tablo 60. Ad tamlamalarında Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i. Tamlamaların Ters Kurulması

Evet, kitaba Tómer okuyorum. (1.19) “Tómer kitabını”

ama gazet Túrk hiç almadım. (8.19) “Türk gazetesi”

Ben okuyorum midya ve film, yúniversite bahçesehir. (14.4) “Bahçesehir Üniversitesi”

Şey yani sen söyle ben öyrenci ben, yúniversiti bahçesehir. (14.6) “Bahçesehir Üniversitesi”

İzlemiyó, pardon pardon bi daka. izlemiyór ben kanlar Túrk, evet bu. (14.18)

“Türk kanalları”

Hayır hayır okuyamuyor ben kitáb Túrkiya. (14.19) “Türkçe kitabı”

Yok kanallar Túrkî. (15.18) “Türk kanalları”

ii. Tamlamaların Eksik kurulması

Túrkşe dildē çok hafif ve romantik dil ve nasıl kelime yazıyor söyleceksiniz. (2.16)

“Türk dilinde”

Benim yāş yèrmi dórt. (4.3) “Benim yaşıım”

çünkü benim bölüm Türkçede. (5.8) “benim bölümüm”

şimdi daha iyi oldu benim Túrkçe (8.12) “benim Türkçem”

Bence diil sadece okumaya ihtiyacım vār Türk insanlar ile pıraktik yapmam lazım.

(8.13) “Türk insanları”

ben mimarlık mühendisliği üzerinde bi doktoram var. (9.4)

itim durum olarak ben mimarlık mühendisliği üzerinde bi doktoram var. (9.4)

“eğitim durumum”

Benim yāşi yirmi dórt. (14.3) “Benim yaşıım”

Endüstiriyel mühendislik benim bölüm. (18.6) “benim bölümüm”

ilk defa ben Túrkiyā geldim, Túrk diziler ben izliyorum, tabi ki Türk kanallar kullanmıyorum. (18.18) “Türk dizileri”

Arap kanal da izliyorum yani ikisi de. İki de var yâni gerçekten ikisi de var.
(20.18) “Arap kanalları”

iii. Tamlamalarda İyelik Biçimbiriminin Yanlış Kullanılması

Yirmi iki yaşındayın (1.3) “yaşındayım”

Bi de bu ses kaydımız tabi ki sizin tez çalışmasında rahat rahat kullanabilirsiniz sıkıntı yok. (9.20) “sizin tez çalışmanızda”

Ad tamlamalarındaki sapma örneklerine baktığımızda, tamlamaların ters kurulması toplam 4 katılımcıda sınırlı sayıda görülmektedir. Arapçada ad tamlamaları Türkçeye göre ters kurulduğu için bu sapmanın bir kopyalama olduğu açıktır. Tamlamalarda iyelik biçimbirimlerinin eksik olması toplam 8 katılımcıda sınırlı sayıda görülmektedir. Arapçada ad tamlamaları eksiz yapılmaktadır. Arapçadaki ad tamlamalarının eksiz yapılması kopyalanarak 11 örnekte sapma yapıldığı görülmüştür. Diğer taraftan ad tamlamalarında iyelik biçimbirimlerinin yanlış kullanılması toplam 2 katılımcıda görülen sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		8		2				
2	Yaş Aralığı	21 - 35						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		7			3			
4	Medeni Durum	Evlü			Bekar			
		-			10			
5	Türkiye’de Kalma Süresi	8 Ay – 7 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		4		1		3		2
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	Alm.	Yere l.	
		10	10	9	4	1	2	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F./Su d.
		-	3	1	1	1	1	2/1

Tablo 61. Ad Tamlamalarında Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.3.3. Tümce ve Yan Tümce Düzeyinde Sapmalar

	Yan Tümce ve Tümce Düzeyinde Sapmalar		
	Tümce Ögelerinin Yüklemden Sonra Kullanımı	Yan Tümce Ögelerinin Yanlış Kullanımı	Yanlış ve Eksik Tümce Kullanımı
1	-	-	-
2	4	-	-
3	1	-	-
4	1	1	1
5	2	-	-
6	-	-	-
7	2	-	-
8	3	1	-
9	-	4	-
10	-	-	-
11	1	-	-
12	4	-	-
13	-	-	1
14	7	-	-
15	2	-	1
16	2	1	-
17	1	-	-
18	1	1	-
19	5	-	-
20	3	-	-

62. Yan Tümce ve Tümce Düzeyinde Sapma Yapanlar ve Sayıları

Tablo

Sapma Örnekleri

i. Tümce Ögelerinin Yüklemden Sonra Kullanımı

Ben prencim, üniverstede (2.4)

zaten şiledim ben (2.6)

nasıl kelime yazıyor söleceksiniz. (2.16)

Yok mâlesef çok zor bana. (2.19)

İkisini, karışık kanallar izliyorum Türk ve yabancı. (3.17)

Yaşıyorum Türkiye'de altı sene (4.8)

başka bir dil konuşmuyorlar bize. (5.16)

Aslında izlemiyorum Türk kanalların. (5.17)

Üniverste mezunuyum, lisans. (7.4),

daa çok İngilizce kitap okuyum ben. (7.18)
Ben yüksek l sans yapıyorum şimdi. (8.4)
Şimdi daha iyi oldu benim Türkçe (8.12)
izliyorum bir şey. (8.14)
okumayı sevmiyorum genelde (11.18)
Çok deyiŐik geliyodu kul ma. (12.10)
dört yıl sayılır her lde (12.11)
mesele ekler çok deyiŐik geliyodu bana (12.14)
Çok b niyodum bunu. (12.16)
Ben okuyorum midya ve film (14.4)
Şey y ni biliyorum d rd dili (14.7)
Geldim T rkiy  iki bin yirmi yıl. (14.9)
Tanıştım T rkiy da, okuldu konuşuyom arkadaşlarım la yani (14.10)
İEtim l bir yıl konuşuyor ben Türkçe. (14.11)
 kler her şey arka arka kelme uzun, fil giliy r son. (14.14)
Evet, kabul ben. (14.20)
T rkiy   wwel bildim ben. (15.10)
Yok kanallar Türki. (15.18)
Okuyorum grafik tasarım bölümü. (16.4)
İki bin on dört geldim T rkiy . (16.9)
mecburum z ten buna. (17.16)
Kitap okumuyorum Türkçe. (18.19)
 renciyim ben. (19.4)
Bek rim ben. (19.5)
l le devri diniz izledim ayilemle. (19.10)
y ni her gün kul nıyoruz kelim lar. (19.15)
Televizion izlemiyorum ben (19.18)
güzel bir şekilde severek  rendim o dili Türkçeyi o yüzden. (20.13)
zorlanıyo insan (20.15)
Tabi ki Türkçe konuşuyorum ben (20.17)

ii.Türkçe Yan Tümce  gelerinin Yanlış Kullanımı

konuşuyorum ters oldu (4.15)

İlki zaman Türkiyē geldim iki bin dukuz siyāhet için. (8.10) “seyahat etmek için”
Benim mesleim ırenci olarak. (9.6) “öğrenci olmak”
Türkçe sadece üniversite istek olarak ben üniversite yeterlilik istek olarak
benden istendi (9.9) “üniversite benden -yeterlilik gereği- istediği için”
Türkiye ben iki bin ón dörtte ilk giriş yaptım (9.10) “Türkiye’ye ilk girişimi”
onun konuşması için (9.13) “onu konuşmak için”
bi de sarf Türkçe olduğu için ben biraz zorlandım onu ırendimde. (9.15) “onu
öğrenirken”
Dışarı çıkarkán Türklere Türkçe konuşuyorum. (16.16) “dışarı çıktığımda”
Yazmak Türkçe çoğ zor benim için. (18.14), “Türkçe yazmak”

iii. Yanlış ve Eksik Tümce Kullanımı

şimdì purodoksiyon asistant yapıyorum. (4.6)
genelde Mısır’da araştırma görevlisi yapıyordum (13.6)
Bir sene buçuk (15.10)

Tümce öğelerinin yüklemden sonra kullanımına bağlı sapma örneklerine baktığımızda, toplam 15 katılımcıda çok sayıda görülmektedir. Arapça tümce kuruluşunda tümleçler yüklemden sonra gelir. Söz konusu sapmanın Arapçadan bir kopyalama olduğu açıktır. Türkçe yan tümce öğelerinin yanlış kullanımı toplam 5 katılımcıda sınırlı sayıda görülmektedir. Söz konusu sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır. Yanlış ve Eksik Tümce Kullanımı toplam 3 katılımcıda birkaç örnekte görülmektedir. Söz konusu sapmanın kişisel dikkate vd. etkenlere bağlıdır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek	Kadın
		11	6
2	Yaş Aralığı	20-40	
3	Öğrenim Durumu	Lisans	Lisanüstü
		12	5
4	Medeni Durum	Evli	Bekar
		1	16
5	Türkiye’de Kalma Süresi	2 Yıl – 9 Yıl	

6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız	
		8		-		6		3	
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	Alm.	Yerel	İsp.	
		17	17	17	6	1	2	2	
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	F.	
		4	3	1	2	3	1	3	

Tablo 63. Tümce ve Yan Tümce Düzeyinde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

Ara değerlendirme

Özellikler			Sözdiziminde Sapmalar		
			Belirteç ve İlgeç Kullanımı	Ad Tamlamaları	Tümce ve Yan Tümce Düzeyi
1	Cins.	E	8	8	11
		K	2	2	6
2	Yaş Aralığı		21-40	21-35	20-40
3	Öğr. Dur.	L	7	7	12
		LÜ	3	3	5
4	Med. Durum	Evli	1	-	1
		Bek.	9	10	16
5	Türkiye'de Kalma Süresi		2 Yıl- 7 Yıl	8 Ay - 7 Yıl	2 Yıl - 9 Yıl
6	Yaş. Ortam	Ev	3	4	8
		Yurt	-	1	-
		Aile	4	3	6
		Yal.	3	2	3
7	Yab. Dil Bilgisi	Tr.	10	10	17
		Ar.	10	10	17
		İng.	10	9	17
		Fr.	2	4	6
		İsp.	1	-	2
		Alm.	-	1	1
		Yerel	2	2	2
8	Mil.	M	2	-	4
		I	4	3	3
		Fil.	-	1	1
		Y	2	1	2
		S	1	1	3
		T	-	1	1
		Sud.	-	1	-
F	1	2	3		

Tablo 64. Sözdiziminde Sapma Yapanların Değerlendirilmesi

Sözdiziminde sapma, görüşme yapılan katılımcıların 5/4'ünde görülmektedir. En sık görülen sözdizimindeki sapmalara göre katılımcıların cinsiyet olarak 1/2'si erkek, yaş aralığı 20-40 arasında, 4/3'ü lisans düzeyinde, 10/9'u bekâr, Türkiye'de kalma süreleri 8 ay ile 9 yıl arasında, 6/3'si evde, 6/2'si aile ve 6/1'i de yalnız yaşıyor, tamamına yakını Arapça, Türkçe ve İngilizce ayrıca birkaçı Fransızca, İspanyolca ve yerel dil biliyor ve milliyet olarak 8 Arap devleti içinde en çok Mısırlı, Iraklı ve Suriyeli bulunuyor.

2.4. Söz Varlığında Sapmalar

2.4.1. Sözcük Kullanımında Sapmalar

	Sözcük Kullanımında Sapmalar		
	Yanlış Sözcük Kullanımı	Gereksiz Sözcük Kullanımı	Sözcüğün Yanlış Kullanımı
1	-	-	-
2	-	-	-
3	-	-	-
4	-	-	-
5	-	-	-
6	-	-	-
7	1	-	-
8	1	1	1
9	1	-	-
10	-	-	-
11	-	-	-
12	-	-	-
13	-	-	-
14	-	-	-
15	-	-	-
16	-	-	-
17	-	-	-
18	-	-	-
19	-	-	-
20	-	-	-

Tablo 65. Sözcük Kullanımında Sapma Yapanlar ve Sayıları

i. Yanlış Sözcük Kullanımı

Türkiye ;renmek için bayâ pıratik yapman lâzım. (7.12) “Türkçe”
marhaba diliyorum (8.12) “diyorum”

Bi de in kolay olan şey de dilinin isimleri (9.16) “dildeki adlar”

ii. Gereksiz Sözcük Kullanımı

Türk insanlar ile pıraktik yapmam lazım. (8.13) “Türklerle”

iii. Sözcüğün Yanlış Kullanımı

İlki zaman Türkiyē geldim iki bin dukuz siyāhet için. (8.10) “İlk olarak”

Yanlış sözcük kullanımındaki sapma örneklerine baktığımızda, toplam 3 katılımcıda sınırlı sayıda görülmektedir. Söz konusu sapmaların kişisel dikkate vd. etkenlere bağlı bir yanlış olduğu açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		2		1				
2	Yaş Aralığı	26-35						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		1			2			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		-			3			
5	Türkiye’de Kalma Süresi	3 Yıl – 9 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız			
		1	-	1	1			
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yer el.	Alm.1
		3	3	3	1	-	-	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		-	1	1	-	1	-	-

Tablo 66. Sözcük Kullanımında Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.4.2. Türkçede Kullanılmayan Sözcük tercihleri

	Türkçede Kullanılmayan Sözcük Tercihleri	
	Arapça Sözcük Tercihleri	İngilizce Sözcük Tercihleri
1	-	-
2	-	-
3	-	-
4	-	4

5	-	1
6	-	2
7	-	-
8	-	2
9	-	-
10	-	1
11	-	-
12	-	1
13	-	-
14	-	2
15	1	6
16	-	1
17	-	8
18	-	-
19	-	4
20	-	-

Tablo 67. Türkçede Kullanılmayan Sözcük Tercihlerinde Sapma Yapanlar ve Sayıları

i. Arapça Sözcük Tercihleri

Sapma Örnekleri

Nutk, kelimât (15.14)

ii. İngilizce Sözcük Tercihleri

Sapma Örnekleri :

Üniversitide (4.4), Singil (4.5), asistant (4.6), netfiliks (4.18), yuniversiti (5.3), üniversiti (6.4), universiti (6.17), Netifliks (8.18), Yýtub (8.18), úniversiti (10.11), rómantík (12.18), midya (14.4), yúniversiti (14.6), ängiliş (15.7), Arabék (15.7), Türkış (15.7), ‘Arabik ... ängliş. (15.17), riklám (15.19), tifi mitro (15.19), megezini (16.19), úniwírsiti (17.4), Túrkişçe (17.10), Túrkişçe (17.16), Túrkişçe (17.17), Túrkişçe (17.18), Túrkişçe (17.18), Túrkişçe (17.18), Túrkişçe (17.19), yúniversitide (19.4), bizniz (19.4), edminisítireyşın (19.4), websayıt (19.19).

Türkçede Kullanılmayan Sözcük Tercihlerindeki sapma örneklerine baktığımızda, Arapça sözcük tercihlerinin 1 katılımcıda 2 sözcükle sınırlı kaldığı görülmekteyken İngilizce sözcük tercihlerinin 11 katılımcıda çok sayıda. İngilizce sözcük tercihlerine bağlı sapmaların, katılımcıların Türkçesini bilemedikleri veya hatırlayamadıkları Batı kökenli (genellikle İngilizce) sözcüklerde İngilizceden kopyalamalar yaptıkları açıktır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek		Kadın				
		7		4				
2	Yaş Aralığı	21-40						
3	Öğrenim Durumu	Lisans			Lisanüstü			
		8			3			
4	Medeni Durum	Evli			Bekar			
		2			9			
5	Türkiye'de Kalma Süresi	2 Yıl – 6 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev	Yurt	Aile	Yalnız			
		4	-	4	3			
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yer el.	Alm.1
		11	11	11	2	-	1	-
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		2	3	-	2	2	1	-/1

Tablo 68. Türkçede Kullanılmayan Sözcük Tercihlerinde Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

2.4.3. Sözcük Telaffuzunda Sapmalar

Sapma Yapanlar ve Sayıları:

	Sözcük Telaffuzunda Sapmalar	
	Arapça Telaffuzlar	Türkçe Telaffuz Yanlıları
1	2	-
2	2	-
3	4	-
4	-	-
5	4	-
6	-	-
7	-	-
8	5	-
9	1	-
10	3	1
11	1	-
12	1	-
13	2	-
14	8	-
15	9	-
16	1	-
17	5	-

18	3	-
19	2	-
20	-	-

Tablo 69. Sözcük Telaffuzunda Sapma Yapanlar ve Sayıları

Sapma Örnekleri:

i. Arapça Telaffuzlar

Halil (1.2), Gumle (1.15), vëkt (2.6), Turk (2.18), muhendis (3.6), sa'at (3.12), i'tiyacım (3.12), Earfler (3.13), İhsan (5.1), Y'ani (5.12), Y'ani (5.12), harflar (5.14), siy'ahet (8.10), marhaba (8.12), i'tiyacım (8.13), fi'el (8.15), hik'ayet (8.16), hallediyoruz (9.17), Hatice (10.2), sa'at (10.14), tercih (10.19), hesaplamadım (11.13), Earflár (12.14), A'emed (13.2), el'amdülillah. (13.13), 'Arapca (14.7), Túrkiyâda (14.8), Túrkiyâ (14.9), Túrkiyâda (14.10), İ'timál (14.11), i'timál (14.13), sa'a (14.13), kitáb (14.19), şúkran (15.1), áwwel (15.10), nutk (15.12), sa'â (15.13), Nutk (15.14), kelim'at (15.14), Türki (15.16), Türki (15.18), mitro (15.19), hâla (16.5), Sa'ad (17.2), Alnahlâni (17.2), Túrkiye'de (17.8), Túrkiye'de (17.9), sa'at (17.13), Turkiyâ (18.9), sa'at (18.13), Túrkiyâ (18.18), mâşhÿr (19.15), é'tiyác (19.16)

ii. Türkçe Telaffuz Yanlışları

Film ve televizyon aldında lisans derecesi okadım. (10.4) "alanında.. okudum"

Sözcük telaffuzunda sapma örneklerine baktığımızda, Arapça telaffuzların toplam 16 katılımcıda çok sayıda olduğu görölmektedir. Türkçede kullanılan Arapça sözcüklerin Arapça telaffuzlarına bağlı bu sapmaların Arapçadan kopyalama olduğu açıktır. Türkçe telaffuz yanlışları ise 1 katılımcıda 2 örnekte görölmüştür. Söz konusu sapma kişisel dikkate vd. etkenlere bağlıdır.

Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

1	Cinsiyet	Erkek	Kadın
		11	5
2	Yaş Aralığı	20 - 40	
3	Öğrenim Durumu	Lisans	Lisanüstü
		11	5
4	Medeni Durum	Evli	Bekar
		2	13

5	Türkiye’de Kalma Süresi	8 Ay – 8 Yıl						
6	Yaşadığı Ortam	Ev		Yurt		Aile		Yalnız
		8		1		4		3
7	Yabancı Dil Bilgisi	Tr.	Ar.	İng.	Fr.	İsp.	Yer el.	Alm.1
		16	16	15	5	1	2	1
8	Milliyet	M.	I.	Fils.	Y.	S.	T.	Sud. / F
		4	2	1	2	3	1	1/2

Tablo 70. Sözcük Telaffuzunda Sapma Yapanların Özellikleri ve Sayılar

Ara değerlendirme

Özellikler			Söz Varlığında Sapmalar		
			Sözcük Kullanımı	Sözcük Tercihleri	Sözcük Telaffuzu
1	Cins.	E	2	7	11
		K	1	4	5
2	Yaş Aralığı	26-35	21-40	20 – 40	
3	Öğr. Dur.	L	1	8	11
		LÜ	2	3	5
4	Med. Durum	Evli	-	2	2
		Bek.	3	9	13
5	Türkiye’de Kalma Süresi	3 Yıl – 9 Yıl	2 Yıl- 6 Yıl	8Ay-8Yıl	
6	Yaş. Ortam	Ev	1	4	8
		Yurt	-	-	1
		Aile	1	4	4
		Yal.	1	3	3
7	Yab. Dil Bilgisi	Tr.	3	11	16
		Ar.	3	11	16
		İng.	3	11	15
		Fr.	1	2	5
		İsp.	-	-	1
		Alm.	1	-	1
		Yerel	1	1	2
8	Mil.	M	-	2	4
		I	1	3	2
		Fil.	1	-	1
		Y	-	2	2
		S	1	2	3
		T	-	1	1
		Sud. / F	-	-	1
F	-	1	2		

Tablo 71. Söz Varlığında Sapma Yapanların Değerlendirilmesi

Söz varlığında sapma, katılımcıların 5/4'ünde görülmektedir. Söz varlığında en sık görülen sapmalara göre katılımcıların cinsiyet olarak 3/2'si erkek, yaş aralığı 20-40 arasında, 3/2'si lisans düzeyinde, 10/9'u bekâr, Türkiye'de kalma süreleri 8 ay ile 9 yıl arasında, 4/2'si evde, 4/1'si aile olarak ve 4/1'i de yalnız yaşıyor, tamamına yakını Arapça, Türkçe ve İngilizce ayrıca birkaçı Fransızca, Almanca ve yerel dil biliyor ve milliyet olarak 8 Arap devleti içinde en çok Mısırlı, Suriyeli ve Iraklı bulunuyor.

3. BÖLÜM

TRANSKRİPSİYONLU GÖRÜŞME METİNLERİ

Görüşme-1

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
----------------	---------------	----------	-----	----------------

1	Khalid Ibrahim Ahmed	Erkek	22	Lisans İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Cumhuriyet Üniversitesi
Medeni Durum	Türkiye’de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekâr	8 ay	Yurt	Fransızca Türkçe	Sudan-Çad

1.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Khalid: İyim, teşekkür ederim, sen nasılsın?

Ahmed: **Ben de iyiyim, Teşekkür ederim.**

1.2. Ahmed: **Adınız ve Soyadınız nedir?**

Khalid: Halil İbrahim Ahmed.

1.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Khalid: Yirmi iki yaşındayım.

1.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Khalid: Ben öğrenci, Cumhuriyet Sivas Üniversitesi.

1.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Khalid: Bakarım.

1.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Khalid: Bir şey yok.

1.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Khalid: .., dilleri biliyorum. ‘Arabca, birās Firesizca ve Türkce.

1.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**

Khalid: Uc ay bucuk Türkiyē’de yaşıyorum.

1.9. Ahmed: **Türkiye’ye ilk ne zaman geldiniz?**

Khalid: Sekis ay önce.

1.10. Ahmed: **Türkçeyle ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Khalid: TóMER, Şivas. Tanıştım Türkiyē' de.

1.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Khalid: Konuşuyorum Türkce sekis ay.

1.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Khalid: Hayır, Türkce çok kolay zor deil.

1.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Khalid: Bir sa'a, her gün bir sa'a Türkce konuşuyorum.

1.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en çok zorlayan ne oldu?**

Khalid: Dil işaret, çok zor.

1.15. Ahmed: **Türkçede en kolay neyi öğrendiniz?**

Khalid: Gumle, bizi gunle Arabca aynı.

1.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Khalid: Aynı, evet bazarda Türkleri konuşuyorum.

1.17. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Khalid: Yāni, konuşuyorum Arabca.

1.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Khalid: Televizyonu izlerim ben Türk kanállar.

1.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Khalid: Evet, kitaba Tómer okuyorum.

1.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Khalid: Evet ... Kabúl.

Ahmed: **Teşekkür ederim.**

Khalid: Rica ederim.

Görüşme-2

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
2	Alaaeddin Waabi	Erkek	27	Lisans İnşaat Mühendislik Fakültesi, İstanbul Kültür Üniversitesi
Medeni Durum	Türkiye'de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekâr	7 yıl	Arap ev arkadaşlarıyla yaşıyor	İngilizce Türkçe Çeçence	Suriye

2.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Alaaeddin: iyim, sâşolsun

2.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Alaaeddin: Aladdin Vâbi.

2.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Alaaeddin: Yirmi yèdi.

2.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Alaaeddin: Ben ğrenciim, üniverstede

2.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Alaaeddin: Sevgili yok, hiş bi şey yok.

- 2.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**
Alaaeddin: zaten sıldedim ben, ğrenciim, inřāt mühendislik o zemen vēkt yok yāni biliyorsun.
- 2.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**
Alaaeddin: Dórt tanè biliyorum Çeçence Arapça ve İngilizce ve bèraz Türkşe biliyorum.
- 2.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**
Alaaeddin: Yidi sene.
- 2.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**
Alaaeddin: Çúnkæ türkşede yaşıyorum ben ve Çúnkü türkşe güzel bir dil zaten yani.
- 2.10. Ahmed: **Türkiye’ye ilk ne zaman geldiniz?**
Alaaeddin: Yidi sene ğnce geldim.
- 2.11. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**
Alaaeddin: Surye’de müzik için.
- 2.12. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**
Alaaeddin: Dórt sene, sadece üniverstede arkadaşlarımla.
- 2.13. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**
Alaaeddin: Kitapta zor diil ama sokakta zor, Çúnkü biraz cümle nasıl yapıyor yani bilmiyorum.
- 2.14. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**
Alaaeddin: Çok biraz bir saāt felán.
- 2.15. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Alaaeddin: Türk arkadaş yok o zaman kimin türkşeden konuşacam ben ve yumşak ge zor biraz yeni ne zaman söylerim ne zaman yok öyle.

2.16. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Alaaeddin: Türkşe dildē çok hafif ve romantik dil ve nasıl kelime yazıyor söyleceksiniz.

2.17. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz ?**

Alaaeddin: Evet .. markedde rutin gibi yani; ne kadār kolay gelsin öyle ama üniversitede nasıl yapıdì, nasıl geçdì, ì yapmışsin, ì misin, ì yapıdì mi, vize ne zamān hocam, nerde öyle yani.

2.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Alaaeddin: Turk tabi ki çúnkáé dizler için çukur gibi ve teşkilât.

2.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Alaaeddin: Yok mâlesef çok zor bana.

2.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Alaaeddin: Evet tabi ki.

Görüşme-3

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
3	Aimane Bouaich	Erkek	20	Lisans Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Beykent Üniversitesi
Medeni Durum	Türkiye’de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet

Bekâr	3 yıl	Arap ev arkadaşlarıyla yaşıyor	Fransızca İngilizce Türkçe	Fas
-------	-------	--------------------------------	----------------------------	-----

- 3.1. Ahmed : **Nasılsınız?**
Aimane: İyim, teşekkür ederim, sen nasılsın?
Ahmed: **Ben de iyiyim, Teşekkür ederim.**
- 3.2. Ahmed : **Adınız ve Soyadınız nedir?**
Aimane: Ben Eyman Bavşi.
- 3.3. Ahmed : **Kaç yaşındasınız?**
Aimane: Yirmi yaşındayım.
- 3.4. Ahmed : **Eğitim durumunuz nedir?**
Aimane: İrencyim, mimarlık okuyorum Beykent unifersiteside.
- 3.5. Ahmed : **Medeni durumunuz nedir?**
Aimane: Bekâрім.
- 3.6. Ahmed : **Mesleğiniz nedir?**
Aimane: Çalışmıyorum, ben mühendis olacâm.
- 3.7. Ahmed : **Hangi dilleri biliyorsunuz?**
Aimane: Beş dil biliyorum. Fransızca, İngilizce, Türkçe ve Arapça, İspanyaca.
- 3.8. Ahmed : **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**
Aimane: İki yıl oldu.
- 3.9. Ahmed : **Türkiye’ye ilk ne zaman geldiniz?**
Aimane: Geldim Türkiyē iki yıl önce, yāni iki bin yirmi.
- 3.10. Ahmed : **Türkçeyle ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Aimane: İlk gün geldim Türkiye'de.

3.11. Ahmed : **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Aimane: Evet çok zor; çünkü hiç okumadım sadece Türk arkadaşımdaya öğrendim. Bu kadar.

3.12. Ahmed : **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Aimane: Bir saat falan; çünkü bazen hiç konuşmuyorum Türkçede, ihtiyacım olursa konuşuyorum tabii.

3.13. Ahmed : **Türkçe öğrenirken sizi en çok zorlayan ne oldu?**

Aimane: Zamanlar karıştırıyorum ve sakin kelimeler. Telefuz çok zor buluyorum.

3.14. Ahmed : **Türkçede en kolay neyi öğrendiniz?**

Aimane: Selamlar, tanışma. konuşmada, mesela günaydın, senin adın ne, senin günün nasıl geçti?.

3.15. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Aimane: Evet konuşuyorum; çünkü Türkler başka dil bilmiyorlar.

3.16. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Aimane: Arapça, İngilizce, Fransızca konuşuyorum Araplarla.

3.17. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Aimane: İkisini, karışık kanallar izliyorum Türk ve yabancı.

3.18. Ahmed : **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Aimane: Yok hiç okumuyorum.

3.19. Ahmed : **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyormusunuz?**

Aimane : Evet.

Görüşme-4

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
4	Youssif Almaduady	Erkek	23	Lisans İşletme Fakültesi, İstanbul Kültür Üniversitesi.
Medeni Durum	Türkiye’de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekar	5 Yıl	Ailesiyle yaşıyor	İngilizce ve Türkçe	Irak

4.1. Ahmed: **Nasılısınız?**

Youssif: Ben iyim, sen nasılsın?

Ahmed: **İyiym teşekkür ederim.**

4.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Youssif: Yÿsuf Midyadi ben.

4.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Youssif: Benim yâş yèrmi dórt.

4.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Youssif: órenciyim, İstanbul kúltúr úniversitide.

4.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Youssif: Singil.

4.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Youssif: Ben órenciyim ama reberlik yaptım dört sene önce ve Şimdi prodoksiyon asistant yapıyorum.

4.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Youssif: Arapça, İngilizce Tre.

4.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**

Youssif: Yaşıyorum Türkiye’de altı sene

4.9. Ahmed: **Neden Türkçe ğrendiniz?**

Youssif: yani Trklr başka bi dil konuşmuyorlar.

4.10. Ahmed: **Türkiye’ye ilk ne zaman geldiniz?**

Youssif: İki bin beş sene Türkiye İrakdan geldim turizm için.

4.11. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Youssif: İrakdan biz Türk Şarkları çok seviyorus yni biz hr zaman İbrahim Tatlıses Şarkları diliyoruz.

4.12. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Youssif: c sene.

4.13. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Youssif: Evet, biras.

4.14. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Youssif: Normlde evde iki sat ama çalıştın zaman on iki sat falan.

4.15. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Youssif: En zor bi Şey çünkü ben İngilizce biliyorum yani konuşuyorum ters oldu, onun için benim için zor geldi.

4.16. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Youssif: En kolay bi şey çünkú ben Arapça biliyorum ve İraklı sis ve Mısırlı sis ve Suriyeli sis çok biliyorum aynı kelimelár bizde var yani.

4.17. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Youssif: Evet yani Türklár başka bir dil konuşmuyolar yani

4.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Youssif: Türk kanalları bi de netfiliks.

4.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Youssif: Yok, okumuyorum.

4.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Youssif: Tabi ki.

Görüşme-5

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
5	İhssane Zaouiat	Kadın	21	Lisans Biyomedikal Mühendisliği Fakültesi, Beykent Üniversitesi.
Medeni Durum	Türkiye'de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekar	4 Yıl	Arap ev arkadaşıyla yaşıyor.	Fransızca, İngilizce, Türkçe	Fas

5.1. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

İhssane: Benim adım İhşan Zaviyat.

5.2. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

İhssane: Yirmi iki yaşımdayım.

- 5.3. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**
İhssane: Beykent yuniversiti okuyorum. Dördüncü sınıftayım şimdi ve biyomedikal mühendislik okuyorum.
- 5.4. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**
İhssane: Bekârım.
- 5.5. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**
İhssane: Çalışmıyorum.
- 5.6. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**
İhssane: Diller için Türkçe, Fransızca, Arapça, İngilizce ve Berber biliyor, diller yani biliyorum ve Berber bizim memlekette özel bir dil yani
- 5.7. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**
İhssane: Şimdi dört yıl evet.
- 5.8. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**
İhssane: Yani etim için çünkü benim bülüm Türkçede.
- 5.9. Ahmed: **Türkiye’ye ilk ne zaman geldiniz?**
İhssane: İki bin dokuzda geldim.
- 5.10. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**
İhssane: Yuniversite.
- 5.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**
İhssane: Şimdi üç yıl.
- 5.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**
İhssane: Yâni biraz çok zor diil yâni

- 5.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**
İhssane: Günde yüzde elli yani çünkü çok bir yabancı arkadaşlarım var o yüzden.
- 5.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**
İhssane: Aslında en zor bana yani en zor şey geldi telaffuz, yani harflar dişiyor telaffuz dişiyor özellikle (ö, i, o) kafam karışıyor yani.
- 5.15. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**
İhssane:
- 5.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**
İhssane: Evet her zaman yani, zaten Türkler sadece Türkçe konuşuyorlar yani başka bir dil konuşmuyorlar bize.
- 5.17. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**
İhssane: Aslında izlemiyorum Türk kanalların.
- 5.18. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**
İhssane: Hayır, okuyamıyorum.
- 5.19. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**
İhssane: Evet kullanmaya kabul ediyorum. Teşekkür ederim.

Görüşme-6

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
6	Tammar Amber	Erkek	25	Lisans- Eğitim Fakültesi,

				Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
Medeni Durum	Türkiye’de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekar	6 Yıl	Kardeşiyle aynı evde yaşıyor.	İngilizce ve Türkçe	Irak

6.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Tammar: İyim, teşekkür ederim, sen nasılsın?

Ahmed: **İyiyim, Teşekkür ederim.**

6.2. Ahmed: **Adınız ve Soyadınız nedir?**

Tammar: Tammar Amber.

6.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Tammar: Yirmışbeş yaşındayım.

6.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Tammar: Ben öğrenciyim, Osmangazi üniversite okuyorum.

6.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Tammar: Bekarım.

6.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Tammar: Şu anda çalışmıyorum ama mezun olduktan sonra İngilizce öğretmeni olacağım.

6.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Tammar: Üç dili biliyorum. Arapça, İngilizce ve Türkçe.

6.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**

Tammar: Altı yıl gibi bir şey.

- 6.9. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**
Tammar: İki bin on altı.
- 6.10. Ahmed: **Türkçeyle ilk tanışmanız ne zaman oldu?**
Tammar: Türkiyē gelince Türkçe tanıştım, yani altı sene önce.
- 6.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**
Tammar: Üç yıl önce Türkçe konuşmaya başladım.
- 6.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**
Tammar: Evet ama o kadar zor dil, yani bâzi konuları kolay bâzi zor yani.
- 6.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**
Tammar: Bir saat; çünkü o kadar dışarı çıkmıyorum ve Türk arkadaşlarımla benimle İngilizce konuşuyorlar yani.
- 6.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en çok zorlayan ne oldu?**
Tammar: Ekleri ve yazma ve telaffuz yani.
- 6.15. Ahmed: **Türkçede en kolay neyi öğrendiniz?**
Tammar: En kolay günleri kullanmak için cümleler, meselâ günaydın, nasılsın, basit bir şeyler ve dinleme kolay bence.
- 6.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**
Tammar: Tabi ki Türkçe ama ilk zaman Türkiyē geldimde Türkçe bilmiyordum, bu yüzden İngilizce, Türkleriyle İngilizce konuştum yani.
- 6.17. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Tammar: Genellikle Arapça konuşuyoruz ama universiti içinde Türkçe konuşuyoruz, bāzen İngilizce.

6.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Tammar: Ben televizyon izlemiyorum.

6.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Tammar: Gazete ve dergi okumuyorum ama kitap okuyorum. Bu kadar yani. Bittik.

6.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Tammar: Evet ... Kabul ediyorum.

Ahmed: **Teşekkür ederim.**

Tammar: Rica ediyorum.

Görüşme-7

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
7	Lyn Choeb	Kadın	26	Lisans-Mimarlık Fakültesi, İstanbul aydın Üniversitesi
Medeni Durum	Türkiye'de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekar	9 Yıl	Ailesiyle yaşıyor	İngilizce, Türkçe, Fransızca	Suriye

7.1. Ahmed : **Nasılısınız?**

Lyn: İyim, siz nasılısınız?

7.2. Ahmed : **İyiyim, Teşekkür ederim.**

Ahmed : **Adınız ve Soyadınız nedir?**

Lyn: Benim adım L n Őuayb.

7.3. Ahmed : **Kaç yaşındasınız?**

Lyn: Yirmi altı yaşındayım.

7.4. Ahmed : **EĞitim durumunuz nedir?**

Lyn:  niverste mezunuyum, lisans.

7.5. Ahmed : **Medeni durumunuz nedir?**

Lyn: Bekerim.

7.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Lyn: Mimarlık mezunuyum ama i mimar olarak çalışıyorum

7.7. Ahmed : **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Lyn: Arapça, İngilizce ve birazcık Fransızcam var.

7.8. Ahmed : **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**

Lyn: Yaklaşık sekiz buçuk sene Türkiye’deyim.

7.9. Ahmed : **Neden Türkçe  Ğrendiniz?**

Lyn: S riye i savaŐından sonra Türkiye’ye taŐındık işte Türkiye’de eğitimimi devam ettirebilmek için mecb ren  rendim hem de bence her bu ülkede yaŐamak istiyorsan o ülkenin dilini mutlaka  renmen gerekir.

7.10. Ahmed: **Güzel, Tamam. Türkçeyle ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Lyn:  ylemlerle birlikte sürekli Türkiye’ye gelirdik ee t til yapmak için ama iki bin on ikide Türkiye’ye taŐındık.

7.11. Ahmed : **Güzel, kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Lyn: Türkiye'ye ilg geldimde lisedeydim, okul başlarken işte öğrenmeye başladım, yaklaşık doguz sene, sekiz buçuk doguz sene.

7.12. Ahmed : Tamam, Türkçe sizce zor bir dil mi?

Lyn: Zor deil ama hem de kolay deil yani bence Türkiye öğrenmek için bayâ pıratik yapman lâzım.

7.13. Ahmed:Tamam. Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?

Lyn: Sekiz doguz saat.

7.14. Ahmed:Tamam, Türkçe öğrenirken sizi en çok zorlayan ne oldu?

Lyn: Cümle ifâdesi dier dillerden biras farklı yâni işte bildiniz gibi İngilizcede cümle kurması, Türkçeden tam tersi, Arapça da aynı şekilde, o yüzden biraz mantıksız gelirdi bana ama zamanla pıratik yapmakla mantıklı olmaya başlar.

7.15. Ahmed : Tamam, Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?

Lyn: Günlük ifâdeler, günaydın, iyi akşamlar, işte ne bilim rakamlar, günlük konuşması.

7.16. Ahmed: Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?

Lyn: Evet Türkçe konuşuyorum.

7.17. Ahmed: Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?

Lyn: hem Türkçe hem de yabancı kanalları izlerim ama daa çok yabancı kanalları izlerim.

7.18. Ahmed: Tamam. Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?

Lyn: Yok okumuyurum daa çok İngilizce kitap okuyum ben.

7.19. Ahmed : **Teşekkürler**
Lyn: Ricā ederim, iyi günler.

Görüşme-8

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
8	Mustafa Imad M-Ramzi	Erkek	31	Yüksek lisans-Bilgisayar Mühendisliği Fakültesi, Altınbaş Üniversitesi.
Medeni Durum	Türkiye’de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekar	3 Yıl	Tek başına yaşıyor	İngilizce ve Türkçe	Irak

- 8.1. Ahmed: **Nasılsınız?**
Mustafa: İyim, Teşekkürler, siz nasılsınız?
Ahmed: **Ben de iyiyim. Teşekkür ederim.**
- 8.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**
Mustafa: Benim adım Mustafâ Remzi.
- 8.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**
Mustafa: Ben otuz bir yaşıyorum.
- 8.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**
Mustafa: Ben yüksek lísans yapıyorum şimdi.
- 8.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**
Mustafa: Bákarım.
- 8.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**
Mustafa: Ben şimdi çalışmıyorum

- 8.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**
Mustafa: Arapça, İngilizce ve az Türkçe biliyorum.
- 8.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**
Mustafa: Bir yıl yedi aydır buraya geldim.
- 8.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz**
Mustafa: Çünkü ben yani yüksek lisans bittikten sonra çalışmak istiyorum ve bu şey yapmak için Türkçe öğrenmem gerekiyor.
- 8.10. Ahmed: **Türkiye’ye ilk ne zaman geldiniz?**
Mustafa: İlk zaman Türkiyeye geldim iki bin dokuz siyahet için.
- 8.11. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**
Mustafa: Ben eskiden zamanı Türk şarkıları ve dizileri izliyorum. Yani iki bin yediden dinliyorum ve izliyorum bu şey yani.
- 8.12. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**
Mustafa: Baştan az Türkçe biliyorum yani nasıl marhaba diliyorum, ama şimdi daha iyi oldu benim Türkçe çünkü özel kurs aldım A1, A2 aldım.
- 8.13. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**
Mustafa: Bence dil sadece okumaya ihtiyacım var Türk insanlar ile pratik yapmam lazım.
- 8.14. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**
Mustafa: Bazı günler konuşuyorum, bazı günler konuşmuyorum, sadece yani dinliyorum ya da izliyorum bir şey.
- 8.15. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**
Mustafa: En zor bir şey edilgen fiil ..., sebebi fiil bazan kullanabilir ve bu şekilde, biraz zor olacak.

- 8.16. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**
Mustafa: Zaten çok şeyler var, şimdiki zamân, geçmiş zamân, gelecek zamân ve geçmiş hikâyet zaman gibi.
- 8.17. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**
Mustafa: Evet çarşı ve bazarda konuşmaya zor değil zaten yani Türkler.
- 8.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**
Mustafa: Ben zaten sadece Netflix ve YouTube izliyorum, yani Türk kanallar izlemiyorum.
- 8.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**
Mustafa: Ben sadece bir kitabı okudum yani eskiden çocuklar kitabı okumaya çalıştım ama gazet Türk hiç almadım.
- 8.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**
Mustafa: Evet kabul ediyorum.

Görüşme-9

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
9	Madian Aldabash	Erkek	35	Doktora – Mühendislik ve mimarlık Fakültesi, İstanbul Teknik Üniversitesi.

Medeni Durum	Türkiye’de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekar	7 Yıl	Arap ev arkadaşıyla yaşıyor	İngilizce ve Türkçe	Filistin

9.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Madian: İyim.

9.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Madian: Benim ismim Midyan Alsavi.

9.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Madian: Ben otuz beş yaşımdayım.

9.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Madian: İtim durum olarak ben mimarlık mühendisliği üzerinde bi doktoram var.

9.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Madian: Hala bekarım.

9.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Madian: Benim mesleim şrenci olarak.

9.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Madian: Dört tâne dil biliyorum, Arapça, İngilizce, Almanca, Türkçe.

9.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**

Madian: Türkiye’de yaklaşık sekiz yıldan biri yaşıyorum.

9.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**

Madian: Türkçe sadece üniversite istek olarak ben üniversite yeterlilik istek olarak benden istendi bu yüzden ben érendim bi de Türk sosyatıyla iletişim kurmak için onu da érendim.

- 9.10. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**
Madian: Türkiye ben iki bin ön dörtte ilk giriş yaptım bi de
- 9.11. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**
Madian: Türkçe olarak ilk sefer ben İstanbul'a geldim zaman ben onu duydum.
- 9.12. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**
Madian: Yaklaşık bi yedi yıldan beri onu konuşuyorum.
- 9.13. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**
Madian: Bi dē zor bi de deil ama onun konuşması için bi çok pıratik yapmamız gèrekiyor.
- 9.14. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**
Madian: Günde yaklaşık beş altı saat Türkçe konuşuyorum çünkü ben Türkçe iş ortamında çalışıyorum.
- 9.15. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**
Madian: in zorlayan şey Türkçe ğrendim zamande Türkçe fiiler, fiiler çok garip bi fiiler, bi de sarf Türkçe olduğu için ben biraz zorlandım onu ğrendimde.
- 9.16. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**
Madian: Bi de in kolay olan şey de dilinin isimleri çünkü onlara çoğ Arapçadan gelmiş bu yüzden onları çok bana çok kolay gelmiş.
- 9.17. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**
Madian: Bi de dışarâ çıktimiz zaman pazardâ bi de markıtlarda falan Türkçeyi iyice konuşuyoruz, en azından bütun şeylerimizi zorlamayarak onu ğallediyoruz.

9.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Madian: Hayır ben televizyonda hiçbir Türk ya da Türkçe şey de izleyemiyorum, ben dizi ne biliyim onu izleyemiyorum.

9.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Madian: Hayır

9.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Madian: Bi de bu ses kaydımız tabi ki sizin tez çalışmasında rahat rahat kullanabilirsiniz, sıkıntı yok.

Görüşme-10

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
10	Khadija Kanbar	Kadın	27	Lisans – İletişim Fakültesi, Bahçeşehir Üniversitesi.
Medeni Durum	Türkiye’de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Evli	6 Yıl	Kocasıyla yaşıyor	İngilizce ve Türkçe	Suriye

10.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Khadija: İyim, siz nasılsınız?

10.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Khadija: Ben Hatice Kanbar.

10.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Khadija: Yirmi yedi yaşımdayım

10.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Khadija: Film ve televizyon aldında lisans derecesi okadım.

10.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Khadija: Evet ben evliyim.

10.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Khadija: Film yapımcısı olarak çalışıyorum.

10.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Khadija: İngilizcē, Türkçē ve Arapça biliyorum tabi ki.

10.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**

Khadija: āltı yıl Türkiye’de yaşadım.

10.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**

Khadija: Türkiye üniversite okudým için Türkçe öğrendim.

10.10. Ahmed: **Türkiye’ye ilk ne zaman geldiniz?**

Khadija: İki bin on altıya ilk geldimde.

10.11. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Khadija: Türk arkadaşlarla bir üniversite yurdunda yaşarken ilk defa Türkçe konuştum.

10.12. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Khadija: Beş yıldır yāni.

10.13. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Khadija: Yāni benim için çok zor deil çünkü iki dil arasında birçok ortak kelimeler var.

10.14. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Khadija: Gündē yaklaşık beş saat Türkçe konuşuyorum.

- 10.15. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**
Khadija: Yâni ... Türkçe yazmak benim için biraz zor
- 10.16. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**
Khadija: İki dil arasındaki ortak kelimeler en kolay şey
- 10.17. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**
Khadija: Evet onlarla Türkçe konuşuyorum.
- 10.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**
Khadija: Bâzen Türk kanalları izliyorum.
- 10.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**
Khadija: Hayır Arapça okumayı tercih ediyorum.
- 10.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**
Khadija: Evet katılıyorum.

Görüşme-11

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
11	Marwan Shokry	Erkek	24	Lisans – Güzel Sanatlar Fakültesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.
Medeni Durum	Türkiye’de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekar	4 Yıl	Ailesiyle	İngilizce ve Türkçe	Mısır

- 11.1. Ahmed: **Nasılsınız?**
Marwan: İyim, sen nasılsın?
Ahmed: **İyiyim, teşekkür ederim.**
- 11.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**
Marwan: eee .. aslında Mısır'da soşadımız yok, o yüzden bütün isimlerimi kullanılıyor Türkiye'de yani aslında Türkiye'de ismim Marwan Ahmed Sokri Mohamed, Mısır'daki ismim sâdece Marwan kullanılıyor.
- 11.3. Ahmed: **Güzel. Kaç yaşındasınız?**
Marwan: yirmi dört yaşındayım.
- 11.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**
Marwan: şrenciyim. Ben gırafik tasarım okuyorum.
- 11.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**
Marwan: medeni derken?
Ahmed: **Medeni; yani evli misin, evli değil misin?**
Marwan: evli diil, bekarım.
- 11.6. Ahmed: **Tamam, mesleğiniz nedir?**
Marwan: şrenciyim.
- 11.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**
Marwan: ana dilim Arapça ondın sōra İngilizce, Türkçe de biliyorum.
Azıcık Almanca şrendim Mısır'dayken.
Ahmed: **Almanca biliyor musunuz!**
Marwan: az bir şekilde şrendim.
- 11.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**
Marwan: dört yıl, dört yıldır burdayım.

- 11.9. **Ahmed: Neden Türkçe öğrendiniz?**
Marwan: hem Türkiye’de yaşıyorum. İnsanlarla şey konuşmak için... anlaşmamız için hem de yani benim bölümüm Türkçe aslında, yani Türkçe şey öğrenmeye mecbur kaldım.
- 11.10. **Ahmed: Türkiye’ye ilk ne zaman geldiniz?**
Marwan: iki bin on sekizde.
- 11.11. **Ahmed: Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**
Marwan: Türkiye’de, aynen, yok yok ondan önce hiç Türkçe bilmiyodum.
- 11.12. **Ahmed: Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**
Marwan: üç buçuk diyebilirim, aslında şey Türkiye geldiimde Türkçe konuşmaya çalışıyodum, sosyal biri oldüm için, yani üç buçuk diyebilirim.
- 11.13. **Ahmed: Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**
Marwan: yaa, daha önce hiç hesaplamadım ama iki saat, yok dört saat diyebilirim aslında çünkü okulda baya oturuyorum aslında, bütün arkadaşlarım Türk, o yüzden Türkçe konuşuyoruz tabi ki yani.
- 11.14. **Ahmed: Tamam. Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**
Marwan: ekler, evet aslında bütün yabancılar ekler derler, bence çünkü İngilizcede ekler yok Arapçada ekler yok yani şöyle şiliyim yani mesa şey Arapçada bi cümlá söylüyoruz Türkçede sadece bir kelime olabilir eklerden dolayı.
- Ahmed: Anladım**
Marwan: hem de başka bir şē dāa anlatırım: ekler aslında birbirimizi benziyo, benzettì için ... eee ... yani Türk olmasam da anlamam yani anlatabildim mi? Yani ben Türkiye’de oldüm için ve Türklerle hep

konuştým için anlıyorum, yoksa Mısır'da mesele Türkçe öğrenmek istesem o kadar şey zor olucak.

11.15. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Marwan: kolay eee ... sıfatlar ve yabancı kelimeler aslında, Türkçede baya ortak kelimeler var hem Arapça hem de Türkçede kullanılıyor. Sıfatlar da dâa çok var.

11.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Marwan: yere göre aslında, genelde tabi ki Türkçe konuşuyorum ama ... eee... bir yerden kaçmak istesem tabi ki yabancı gibi davranıyorum evet.

11.17. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Marwan: şey kanalları izlemiyorum genelde ama televizyonda genelde şey dizileri hep İngilizce ne Arapça ne de Türkçe hep İngilizce evet.

11.18. Ahmed: **Tamam. Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Marwan: eeee, okumayı sevmiyorum genelde ama okulunda şey bölümüm Türkçe olduğu için Türkçe de öğreniyoruz ya, ve orda hep Türk kitapları var, Türk kitapları var evet, Türk mü Türkçe kitapları mı? neyse işte o yüzden okumaya mácbur kalıyorum eýir okumak istesem!.

11.19. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Marwan: bencè yabancı dillere göre o kadar zor dil. O kadar zor gelmedi bana. Yani meselâ İngilizce öğrenim ya ben çocukken beri öğreniyordum İngilizceyi ama Türkçe bir yılda öğrenim, o kadar zor olmayabilir.

- 11.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**
Marwan: ediyorum tabi ki.

Görüşme-12

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
12	Toka Farag Mohamed	Kadın	24	Lisans – Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Medeni Durum	Türkiye’de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekar	5 Yıl	Ev arkadaşıyla yaşıyor	İngilizce ve Türkçe	Mısır

- 12.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Toka: İyim, siz nasılsınız?

Ahmed: **İyiyim, Teşekkür ederim.**

- 12.2. Ahmed: **Adınız ve Soyadınız nedir?**

Toka: ee ... benim adım Toka Farag Muammed Farag ama Türkiye Mısır’da soyadı diye bi şey yok, o yüzden Türkiye’de geldimde Farag olarak kullanıyodum.

- 12.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Toka: Yirmi dört yaşındayım.

- 12.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Toka: eee .. ben mezun oldum geçen sene. Fizyoserapistiyim.

- 12.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Toka: Bekarım.

12.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Toka: Fizyoterapistiyim.

12.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Toka: Üç dil, Arapça benim ana dilim, İngilizce ve Türkçe.

12.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**

Toka: beş yıldır Türkiye’de yaşıyorum.

Ahmed: **beş yıl!**

Toka: Yes .. evet.

12.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**

Toka: eee ... Türkiye’de okumak istedim için eee ... seçtim
bülüm sadece Türkçeyle okumam lazımdı, o yüzden Türkçe
çrenmek zorunda kaldım.

12.10. Ahmed: **Güzel, Tamam. Türkçeyle ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Toka: Tabi ki, dizilerden, ilk tanıştımda çok bēendim, çok değişik
geliyodu kulāma.

12.11. Ahmed: **Güzel, kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Toka: eee, bilmiyorum, dört yıl sayılır herālde.

12.12. Ahmed: **Tamam, Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Toka:H, bence zor dil çünkü ben İngilizce biliyorum. Türkçe
kuralları İngilizceye göre dāa kolay.

Ahmed: **İngilizce ‘den daha kolay mı?**

Toka: eee .. evet.

Ahmed: **Arapçadan daha kolay mı?**

Toka: nì!

Ahmed: **Arapçadan daha kolay mı?**

Toka: Hayır daā zor.

12.13. Ahmed: **tamam. Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Toka: ee .. okula gittim için, yani okulda oldým saatler beş altı saat. Bi de evde bènim ev arkadaşım zâten Túrkk. O yüzden bütün gün Türkçe konuşuyorum.

12.14. Ahmed: **Tamam, Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Toka: Túrkkçe, Arapçadan çok farklı, kurallar açısından, mesele ekler çok deışik geliyodu bana, bi de ... eee .. bi şey daa vardır. Şey kelimeleri nasıl telaffuz edcēmi bilmiyodum, çok zordu. Bazı Ğarflár çok farklıydı, o yüzden.

12.15. Ahmed: **Tamam, Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Toka: Türkçede èn kolay şey işte cümlede meselâ filde bir yer yok. Yani èn başında olabiliyō, cümlenin ortasında da olabiliyō, sonunda da olabiliyō, yani İngilizce gibi diil ya da Arapça gibi diil.

12.16. Ahmed: **dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Toka: Tabi ki Türkçe konuşmazsan zâten anlamazlar, o yüzden Türkçe konuşmak zorunda kaldım, bi de bazen mesele kısı cümlelerle konuşursan zâten Túrkk olmadımı fark etmiyōlar, çok bēniyodum bunu.

12.17. Ahmed: **evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Toka: Aslında Türk kanalları, ben Türk dizileri bayılıyorum, o yüzden bi de hep Türkçe aklımda olsun diye hep Türk dizleri ya da purogramları izliyorum.

12.18. Ahmed: **Tamam. Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Toka: Bâzân evet. Ben Türk romanını çok seviyorum.

Ahmed: **Hangi roman?**

Toka: eeee ... şu an hatırlamıyorum ama rómantik romanları çok seviyorum.

12.19. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Toka: Evet ... Kabûl ediyorum.

Görüşme-13

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
13	Amaal Ahmed Refaey Abdellah	Kadın	28	Yüksek lisans - İlahiyat Fakültesi, Sakarya Üniversitesi.
Medeni Durum	Türkiye'de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekar	4 Yıl	Türk ev arkadaşıyla yaşıyor	İngilizce, Fransızca, İspanyolca ve Türkçe	Mısır

13.1. Ahmed: **Nasılsınız?**

Amaal: Merabalar, iyim, teşekkür ederim, siz nasılsınız?

Ahmed: **Ben de iyiyim teşekkür ederim.**

13.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Amaal: Adım Emal AÆmed Refâ Abdillâ.

- 13.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**
Amaal: Yirmi sekiz yaşındayım.
- 13.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**
Amaal: Yüksek lisans öğrencisiyim, tez aşamasındayım, tezimi savunmak üzereyim.
- 13.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**
Amaal: Bekâr.
- 13.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**
Amaal: Artık şimdi mesleim yok ta, genelde Mısır'da araştırma görevlisi yapıyordum ve Türkiye'de geçici olarak bir fabrikada dış satış ticareti sürümlusuyum.
- 13.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**
Amaal: Arapça ana dilim zâten, İngilizceyi de biliyorum çok ileri bir seviyede ve Türkçeyi de biliyorum, İspanyolca ve Fransızca da biliyorum ama onları unuttum çünkü hiç pıratik yapmadım.
- 13.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**
Amaal: İki bin onsekizde Türkiyē gelmişim, yani toplam olarak neredēyse bēş yıla tekābul ediyo yok dōrt yıl.
- 13.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**
Amaal: Ben YeTeBē bursunu kazandım, bēnim kazandım purogramın ētimi Türkçe dilindeydi ve onda Türkçe ğrenmek zorunda kaldım. TÖMER'de ğrenmişim.
- 13.10. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**
Amaal: İki bin on sekizde gelmişim.
- 13.11. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Amaal: Benim annámın kökeni Türk oldü için Türkçeyle ilgili bazı kelimeleri biliyordum, fakat şiveli biliyordum, aksanlı yâni, Tüfkiyē geldikten sonra işte Türkçe ğrenmeye başladım, ondan önce birkaç dizide Türkçeyi duymuştum.

13.12. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Amaal: Dört yıldır Türkçe konuşuyorum.

13.13. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Amaal: Bence ilk ğrendimde evet çok zorlandım çünkü dâa önce ğle bir dille bir dille tanışmadım yâni ğle bir dil hiç ğrenmedim. Türkçe eklemli bir dil, ben daha önce ğle bir dil ğrenmedim ayrıca Arapça (ö ü ı) sesleri olmadı için başta telâffuz etmekte biraz zorlandım hala bâzen zorlanıyorum da o ayrı bir şey amma konuşuyorum elĔamdülillah.

13.14. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Amaal: on iki saattan fazlası çünkü çalıştım için bi de tez konusunda danışmanımla buluştüm için ya da danıştım için ortalama on iki saatten fazlasına gelir.

13.15. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Amaal: Türkçeyi ğrenirken beni en zorlayan telaffuz, kimse bize telâffuz ve hêce ğretmedi. Ondan dolayı biraz zorlandı.

13.16. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Amaal: bakıyorum, düşünüyorum, İngilizce gibi diil bu konuda mesele her şey sâbit sadece bir êkleme êkleyip konuşuyoruz meselâ fiil sâbit fiilin kökeni sâbit oluyō ona sadece bi ek bi êklem êkledikten sonra zamanı dıřiyō yâ da nasıl anlatım düşünüyorum, zaman dıştirebiliyoruz, fiilin zamanı, zamiri dıştirebiliyoruz yani çok fazla şeyleri dıştirebiliyoruz sâdece bir êklemlerle kükenleri aynı oluyō yani kâyidē dışında bir şey gelmiyō çok az bir şey geliyo.

13.17. Ahmed: **Dışarıya çıktığımızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Amaal: Tabi ki.

13.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Amaal: Ben genelde televizyon izlemeye hiç sevmiyorum, sâdece bir dizi seyrediyorum. O da yasak elma tabi ki Türkçe ve onun Türkçe vèrsiyonunu izliyorum, Arapçası ya da dublajlı diil.

13.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Amaal: Okuyordum, şimdi zamanım olmadı için okuyamıyorum ama haberleri tabi ki de Türkçede okuyorum.

13.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Amaal: Tabi ki ediyorum.

Görüşme-14

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
14	Bilel Souhail	Erkek	24	Yüksek lisans - İletişim Fakültesi, Bahçeşehir Üniversitesi.
Medeni Durum	Türkiye'de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekar	2 Yıl	Arap arkadaşıyla yaşıyor	İngilizce, Fransızca ve Türkçe	Tunus

14.1. Ahmed: **Nasılısınız?**

Bilel: İyim, teşekkür ediyorum.

14.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Bilel: Ben ismi Bilâl Süheyyil

- 14.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**
Bilel: Benim yāşı yirmi dört.
- 14.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**
Bilel: Ben okuyorum midya ve filim, yüniversite baEçeşehir.
- 14.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**
Bilel: Ben bekar.
- 14.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**
Bilel: Şey yani sen söyle ben öyrenci ben, yüniversiti baEçeşehir.
- 14.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**
Bilel: Şey yāni biliyorum dörd dili, 'Arapca, İngilizce, Fıransızca, Türkce ama biraz Türkce yani ama şimdi iyi yani anladın he he.
- 14.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**
Bilel: Túrkiyāda iki yıl bin.
- 14.9. Ahmed: **Türkiyeye ilk ne zaman geldiniz?**
Bilel: Geldim Túrkiyā iki bin yirmi yıl.
- 14.10. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**
Bilel: Tanıştım Túrkiyāda, okuldu konuşuyom arkadaşlarımla yani.
- 14.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**
Bilel: İÉtimál bir yıl konuşuyor ben Türkçe.
- 14.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**
Bilel: Yāni yok çok zor diyil, jrensan ì konuşuyor ben yāni kolay anladın.
- 14.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Bilel: Yāni Şu anda iħtimāl ũŐ sa'a okulda, Tũrk arkadaşlara ... ũŐ sa'a anladın yani Allah Allah.

14.14. Ahmed: **Tũrkçe Öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Bilel: ěkler her Őey arka arka kelme uzun, fil giliyŐr son.

14.15. Ahmed: **Tũrkçe en kolay neyi Öğrendiniz?**

Bilel: Arapça bāzı kelmeler ayni ve yazi ayni nutuk.

14.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda arŐı ve pazarda Tũrklerle Tũrkçe mi konuşuyorsunuz?**

Bilel: Evet konuŐuyŐr ben Tũrkçe Tũrklare, yani anlamıyŐr Arap koyuŐuyŐr.

14.17. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Bilel: KonuŐuyo ben Arapca onlar, ũnkũ biz Arap konuŐuyo Arapca.

14.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Tũrk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Bilel: İzlemiyŐ, pardon pardon bi daka. izlemiyŐr ben kanlar Tũrk, evet bu.

14.19. Ahmed: **Tũrkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Bilel: Hayır hayır okuyamuyor ben kitāb Tũrkiya.

14.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Bilel: Evet, kabũl ben.

GŐrũŐme-15

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
----------------	---------------	----------	-----	----------------

15	Fadhl Almusali	Erkek	22	Lisans – Sanat ve Tasarım Fakóltesi, Nişantaşı Üniversitesi.
Medeni Durum	Türkiye’de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekar	2 Yıl	Tek başına yaşıyor.	İngilizce ve Türkçe	Yemen

15.1. Ahmed: **Nasılısınız?**

Fdhl: İyim, şúkran.

15.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Fdhl: İsmim Fadl Elmusali.

15.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Fdhl: İki iki yaş.

15.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Fdhl: üniversiti mimârlık dizayn, nişantaşı üniversiti.

15.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Fdhl: Ezeb ben.

15.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Fdhl: ğrenci bilgisi nişantaşı.

15.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Fdhl: ängiliş, Arabék, az az Türkîş.

15.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**

Fdhl: Bir iki sene.

15.9. Ahmed: **Türkiye’ye ilk ne zaman geldiniz?**

Fdhl: iki senē ikamet...

- 15.10. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**
Fdhl: Türkiyá áwwel bildim ben.
- 15.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**
Fdhl: Bir sene buçuk
- 15.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**
Fdhl: Evet, nutk zor.
- 15.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**
Fdhl: Bir sa'â konuşuyór ben Türk.
- 15.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en çok zorlayan ne oldu?**
Fdhl: Nutk, kelimât.
- 15.15. Ahmed: **Türkçede en kolay neyi öğrendiniz?**
Fdhl: Nasısîn, iyim ben, nasısîn, ne kadâr, yafaş yafaş gúzêl.
- 15.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**
Fdhl: Buzuk Türki.
- 15.17. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**
Fdhl: ... 'Arabik ... ängliş.
- 15.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**
Fdhl: Yok kanallar Türki.
- 15.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Fdhl: Yok, tifi mitro, riklám.

15.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Fdhl: Evet.

Görüşme-16

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
16	Len Shaban	Kadın	21	Lisans – Güzel sanatlar Fakültesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.
Medeni Durum	Türkiye’de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekar	8 Yıl	Türk arkadaşıyla yaşıyor	Türkçe ve İngilizce	Suriye

16.1. Ahmed: **Nasılısınız?**

Len: İyim, siz nasılısınız?

16.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Len: Ben Lîn Şāban.

16.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Len: Yirmi bir yaşındayım.

16.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Len: Okuyorum gırafık tasarım bölümü.

16.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Len: Bekerim, hāla evlēnmedim.

16.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Len: Çalışmıyorum.

- 16.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**
Len: Türkçe ve Arapçayı biliyorum ve bi de biraz İngilizce konuşuyorum.
- 16.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**
Len: Sekiz yıl önce Türkiyē geldim.
- 16.9. Ahmed: **Türkiyeye ilk ne zaman geldiniz?**
Len: İki bin on dört geldim Türkiyē.
- 16.10. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**
Len: Okul girdim zaman Türkçēi öğrendim.
- 16.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**
Len: Beş sene önce Türkçe konuşmaya başladım.
- 16.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**
Len: Hayır
- 16.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**
Len: Her gün az konuşuyorum sâdece okulda gidim zaman biraz Türkçe konuşuyorum.
- 16.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**
Len: Türkçedē biraz uzun kelimeleri vardı eklemeler vardı o biraz zor geliyor.
- 16.15. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**
Len: Ama genel konuşmayı kolay.

16.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Len: Dışarı çıkarkán Türklerle Türkçe konuşuyorum.

16.17. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Len: Ama Arapçayı Araplarla Arapça konuşuyorum.

16.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Len: Türk filmleri izlemiyorum. Sâdece İngilizce ve Arapçayı filmler izliyorum.

16.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Len: Bi de şey Türk megezini okumuyorum, sâdece Arapça kitapları okuyorum.

16.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Len: Evet.

Görüşme-17

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
17	Saad Alnakhlani	Erkek	40	Doktora – İktisadi ve İdari bilimler Fakültesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi.
Medeni Durum	Türkiye’de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Evli	2 Yıl	Tek başına yaşıyor.	İngilizce ve Türkçe	Yemen

- 17.1. Ahmed: **Nasılsınız?**
Saad: İyım teşegúr ederım.
- 17.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**
Saad: Ben Sa'ad Abdúlkárım 'Abdu Alnahlání.
- 17.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**
Saad: Ben kírık yeşındáyım.
- 17.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**
Saad: Ben duktura ğrencisiyim. İstanbul Gelişım úniwírsiti.
- 17.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**
Saad: Ben evliyım.
- 17.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**
Saad: Ben örenciyım.
- 17.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**
Saad: Hem İngilizce hem Túrkişçe biraz biliyorum.
- 17.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?**
Saad: Ben dCért yıldán berì Túrkiye'de yaşıyorum.
- 17.9. Ahmed: **Türkiyeye ilk ne zaman geldiniz?**
Saad: İki bin on sèkiz, iki bin yirmidè Túrkiye'de geldim.
- 17.10. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**
Saad: İki seneden önce Túrkişçe tányorum.
- 17.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Saad: Galibā iki senā kónuşuyórum.

17.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Saad: Tabî çoğ zor.

17.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Saad: Galibā iki ilā üç sa‘at kónuşuyorum.

17.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Saad: Konuşma daĒa zor.

17.15. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Saad: èn kolay meselā okumak daĒá kolay, yazmak daĒá kolay ama konuşmak daĒí çoğ zor.

17.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Saad: Evet Túrkişçe konuşuyorum, mecburum zâten buna.

17.17. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Saad: Bazı zamanda Arapşa konuşuyorum bazı zamanda Túrkişçe konuşuyorum.

17.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Saad: Benim için Túrkişçe Ğerenmek için tilivizyön... Túrkişçe de izliyorum. Arapşa yok, galibā Túrkişçe

17.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Saad: Evet çok kitáplar okuyorum Túrkişçe Ğerenmek için.

17.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Saad: Evet kabul ediyorum, kolay gelsin.

Görüşme-18

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
18	Mustafa Nayyef	Erkek	23	Lisans – Mühendislik Fakültesi, İstanbul Kültür Üniversitesi.
Medeni Durum	Türkiye’de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekar	5 Yıl	Ailesiyle yaşıyor	İngilizce ve Türkçe	Irak

18.1. Ahmed: **Nasılısınız?**

Mustafa: Meraba, siz nasılısınız?

18.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Mustafa: Benim adım Mustafa Abdullah.

18.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Mustafa: Yirmi yedi yaşımdayım.

18.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Mustafa: Ben öğrenciyim.

18.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**

Mustafa: Bekar

18.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**

Mustafa: Endüstriyel mühendislik benim bölümüm.

18.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**

Mustafa: İngilizce ve Arapça vè birazdan Türkçe.

18.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**

Mustafa: Beş sene ben burdayım.

18.9. Ahmed: **Türkiye'ye ilk ne zaman geldiniz?**

Mustafa: İlk defâ ben Turkiyâ geldim; yirmi, on yedi geldim.

18.10. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Mustafa: ...

18.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Mustafa: Uç sene ben Türkçe konuşuyorum.

18.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Mustafa: Türkçe birazdan zor benim için.

18.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Mustafa: Beş, dört sa'ât falan konuşuyorum.

18.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Mustafa: Yazmak Türkçe çok zor benim için.

18.15. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Mustafa: En kolay bi şey çay.

18.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Mustafa: Tabî ki bazardan şey Türkçe konuşuyoruz.

18.17. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Mustafa: Bâzan Türkçe bâzan Arapça.

18.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Mustafa: ilk defa ben Túrkiyâ geldim, Túrkd diziler ben izliyorum, tabi ki Túrkd kanallar kullanmıyorum.

18.19. Ahmed: **Túrkdçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Mustafa: Kitap okumuyorum Túrkdçe.

18.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Mustafa: Tabi ki kabúl ediyorum, bu ses kullanız.

Görüşme-19

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
19	Mohammed Aly	Erkek	28	Lisans – İşletme Fakóltesi, Anadolu Üniversitesi.
Medeni Durum	Túrkiye’de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekar	3 Yıl	Ailesiyle yaşıyor	İngilizce ve Túrkdçe	Mısır

19.1. Ahmed: **Nasılısınız?**

Mohammed: İyim.

19.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**

Mohammed: Muhamed Ali

19.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**

Mohammed: Yirmi sikiz yışındayım

19.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**

Mohammed: Anadolu yúniversitide okuyorum bizniz edminisıtıreyşın jrenciyim ben.

- 19.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**
Mohammed: Bekàrim ben.
- 19.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**
Mohammed: Gezátèci ben.
- 19.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**
Mohammed: Arabça, İngilizce, ve cogşaz Türkçe.
- 19.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**
Mohammed: üç yıl buçuk.
- 19.19. Ahmed: **Türkiyeye ilk ne zaman geldiniz?**
Mohammed: Temmüz iki bin òn dökuz ilk Türkiye’yi geldim.
- 19.10. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**
Mohammed: İki bin on bir, lāle devri diniz izledim ayilemle.
- 19.11. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**
Mohammed: üç sanadan Túrkcè ğrendim.
- 19.12. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**
Mohammed: Yāni orta zor diil çúnkú Arabça çok kelimálar aynı.
- 19.13. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**
Mohammed: Yāni çok az, çúnkú ben evdē çalışıyorum.
- 19.14. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**
Mohammed: Bināyi cúmlē, Arabça çok fark var.
- 19.15. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Mohammed: hepsì Arap kelimálar ve máshÿr kelimálar, yâni her gún kulánıyoruz kelimálar.

19.16. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Mohammed: Çök az, çünkü yani éftiyác yök.

19.17. Ahmed: **Burada yaşayan Araplarla bir araya geldiğinizde hangi dille iletişim kuruyorsunuz?**

Mohammed: Arapça, mantıklı.

19.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Mohammed: Televizon izlemiyorum ben, yani filmlár izliyorum, dil fark yok.

19.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Mohammed: Hayır yok, ama sòsyál medya, websayıt habír.

19.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Mohammed: Evet kabúl ediyorum.

Görüşme-20

Metin Numarası	Adı ve Soyadı	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu
20	Oumama Dibt	Kadın	21	Lisans – Biyomedikal Mühendisliği Fakóltesi, Beykent Üniversitesi
Medeni Durum	Türkiye’de kalma süresi	Yaşadığı Ortam	Yabancı Dil Bilgisi	Milliyet
Bekar	4 Yıl	Kız kardeşiyile yaşıyor	Fransızca, İngilizce ve Türkçe	Fas

- 20.1. Ahmed: **Nasılsınız?**
Oumama: İyim teşekkürler
- 20.2. Ahmed: **Adınız ve soyadınız nedir?**
Oumama: Benim adım Oumama soyadım Dibt
- 20.3. Ahmed: **Kaç yaşındasınız?**
Oumama: Yirmi iki yaşındayım
- 20.4. Ahmed: **Eğitim durumunuz nedir?**
Oumama: Üniversite öğrenciyim
- 20.5. Ahmed: **Medeni durumunuz nedir?**
Oumama: Bekarım
- 20.6. Ahmed: **Mesleğiniz nedir?**
Oumama: Öğrenciyim yani meslek olarak
- 20.7. Ahmed: **Hangi dilleri biliyorsunuz?**
Oumama: Dört dil biliyorum Arapça, Fransızca, İngilizce ve Türkçe.
- 20.8. Ahmed: **Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?**
Oumama: Dört buçuk yıldır Türkiye’de yaşıyorum.
- 20.9. Ahmed: **Neden Türkçe öğrendiniz?**
Oumama: Türkçe neden öğrenim yani öğrenmem gerekiyordu yani bir ülkeye geldiniz zaman tabii ki o ülkenin dili öğrenmeniz lazım diye biliyorum yani çok kişi bir şey ve genel bir sebebi bu diye biliyorum sadece ben YÖS’da okudum o yüzden yani illâ Türkçe öğrenmem gerekiyordu. İnsanlarda konuşabilmek için ila o dili öğrenmemiz lazım yani Türkçe yani dâ doğrusu.
- 20.10. Ahmed: **Türkiye’ye ilk ne zaman geldiniz?**

Oumama: Yāni dört yıl yani iki bin on yedide geldim.

20.11. Ahmed: **Türkçe ile ilk tanışmanız ne zaman oldu?**

Oumama: yani iki yıl öncesinde gelmeden önce yani iki bin on beş diye hatırlıyorum yani tam hatırlamıyorum ama böyle bi şey böyle bi tarih

20.12. Ahmed: **Kaç yıldır Türkçe konuşuyorsunuz?**

Oumama: Beş yıl yāni olmuş beş yıldır yāni, gelmeden de önce biliyodum yāni ğrenmeye de başlamıştım yāni o yüzden yāni biliyodum gēldimde baya bi kendimi geliştirdim diyebiliriz.

20.13. Ahmed: **Türkçe sizce zor bir dil mi?**

Oumama: zōr yāni bir dili sevmiyosanız o dil zāten zor sevmicekseniz diye yani eēr bi dil sevmiyosanız zor yani onu ğrenmeniz için çok zor oluyo. Ama ben dili gerçekten sevdim o yüzden kolay dimiycem zor bir şekilde ğrendim ama güzel bir şekilde severek ğrendim o dili Türkçeyi o yüzden.

20.14. Ahmed: **Günde ortalama kaç saat Türkçe konuşuyorsunuz?**

Oumama: ...sürekli Türkçe konuşuyorum yani dışarıda oldým zaman ise Türkçe konuşuyorum ve okudým üniversitede zāten bölümüm Türkçe, Türkçe yāni oldy için yani o yüzden yüzde yetmiş Türkçe, o yüzden sürekli Türkçe konuşuyorum ama günde tam olarak yani karışık da olabiliyo ama yani bi saat diyebiliriz mi bilmiyorum yāni tam olarak. Bāzān hiç konuşmuyorum bāzān çok konuşuyorum yani deyişiyo_.

20.15. Ahmed: **Türkçe öğrenirken sizi en zorlayan ne oldu?**

Oumama: Vallā ben Türkçe ğrenirken şey zorlandım yā aşırı unuttum yaa .. gramerde ya da ne biliyim yāni dilin şey edebiyat olarak yāni yazma şekil diil de sadece mesele bi konu anlatıyosun sona onu yazmanız lāzım yāni onu da yazma yani onda bi zorlanmıştım bi de

bi sürü kurallar var o kuralları gittikçe .. gerçekten zorlanıyoruz, zorlanıyo insan yāni kurallar çok oldy için bence en zorlayan kısım o olabilir yāni konuşmada çok bi sorun yaşamadım ben yāni pıretik de daha çok yani teori daha çok yani pıratikte diyil.

20.16. Ahmed: **Türkçe en kolay neyi öğrendiniz?**

Oumama: En kolayı bence çok kişi konuşmayı çok zorlanıyo yāni çok konuşamıyo ama ben yāni tam tersi oldum benimşçin ama bilmiyorum yāni en kolay konuşma mı diyim bilmiyorum tam olarak yāni ... olarak bi öğrenmeye çalıştım yāni hem kural olarak hem yani edebiyāt olarak yāni konuşma olarak.

20.17. Ahmed: **Dışarıya çıktığınızda çarşı ve pazarda Türklerle Türkçe mi konuşuyorsunuz?**

Oumama: Tabi ki Türkçe konuşuyorum ben genel olarak her şeyde yani insanlarla Türklerle daā dōrusu tabi Türkçe konuşuyorum.

20.18. Ahmed: **Evde televizyonda çoğunlukla Türk kanallarını mı yoksa Arap kanallarını mı izliyorsunuz?**

Oumama: Hayır genēllikle yani genelde Türkçe daha çok Arap kanal da izliyorum yani ikisi de. İkisi de var yāni gerçekten ikisi de var.

20.19. Ahmed: **Türkçe gazete, dergi, kitap okuyor musunuz?**

Oumama: Ben dergi gazete okumuyorum, sevmiyorum yāni ama kitap okuyorum yāni ara sıra okuyorum çok da okumuyorum ama ara sıra okuyorum meselā iki yıl önce üniversiteye başlamadan önce baya bi okuyordum yāni meselā.

20.20. Ahmed: **Bu ses kaydınızı tezde kullanmayı kabul ediyor musunuz?**

Oumama: Bilmiyorum yāni kullanabilirsiniz sadece biraz fazla saldırım olabilir ama sorun diyil.

Değerlendirme ve Sonuç

Çalışmanın “Sapmalar ve Değerlendirmeler” bölümünde sapmalara ilişkin yapılan tespitler topluca şöyle tasnif edilebilir.

Sapmalar 4 başlıkta toplanabilir

1. Arapçadan kopyalamalar

- 1.1. Ölçün dışı ünsüzlerin (/ð/, /ó/, /'/, /w/) kullanımı
- 1.2. Ünlü değişmelerinde; kalınlaşma ve yarı kalınlaşmalar, bir kısım daralma ve yarı daralmalar
- 1.3. Ünsüz değişmelerinde; bir kısım ötümlüleşmeler, süreklileşme (/ç > /ş/)
- 1.4. Çokluk biçimbiriminin yanlış kullanımı
- 1.5. Bildirme biçimbiriminin (3. teklik kişi) kullanılmaması
- 1.6. Eylem çekimlerinde kişi biçimbirimlerin kullanılmaması
- 1.7. Ad tamlamalarının ters ve eksik kurulması
- 1.8. Tümce öğelerinin yüklemden sonra kullanımı
- 1.9. Ölçünlü Türkiye Türkçesinde kullanılmayan birkaç Arapça sözcük kullanımı
- 1.10. Türkçesi bilinmeyen veya hatırlanamayan çok sayıda İngilizce sözcüklerin kullanımı
- 1.11. Ölçünlü Türkiye Türkçesi söz varlığında olan çok sayıda sözcüğün Arapça telaffuz edilmesi

2. Kişisel dikkate (kullanıma) ve vd. etkenlere bağlı sapmalar

- 2.1. Ölçün dışı ünsüz (/r/) kullanımı
- 2.2. Ünlü değişmelerinde; genişleme ve yarı genişlemeler, düzleşme, yuvarlaklaşma
- 2.3. Ünsüz değişmelerinde; titrekleşme

- 2.4. Türetimlik +{ÇA}'nın yanlış kullanımı
 - 2.5. Durum biçimbirimlerinin (yönelme, bulunma, ayrılma, yükleme, birliktelik) eksik ve yanlış kullanımı
 - 2.6. Çokluk biçimbirimi
 - 2.7. Belirteç (biraz(dan), az az) ve ilgeçlerin eksik ve yanlış kullanımı
 - 2.8. Ad tamlamalarında iyelik biçimbiriminin yanlış kullanımı
 - 2.9. Türkçe yan tümce öğelerinin yanlış kullanımı
 - 2.10. Yanlış ve eksik tümce kullanımı
 - 2.11. Yanlış ve gereksiz sözcük kullanımı, sözcüğün yanlış kullanımı
 - 2.12. Türkçe sözcüklerde telafuuz yanlışları
- 3. Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde rastlanan durumlar**
- 3.1. Ünlü değişmelerinde; inceme ve yarı incelmeler, bir kısım daralma ve yarı daralmalar
 - 3.2. Ünlü düşmeleri (orta hece konumunda)
 - 3.3. Ünsüz değişmelerinde; ötümsüzleşme, bir kısım ötümlüleşmeler, süreksizleşme
 - 3.4. Ünlü-ünsüz değişmelerinde; erime, büzülme ve derilme
- 4. Yazımsal sapma**
- 4.1. Batı kökenli sözcüklerin yazımında olmayan ünlülerin kullanımı

Yukarıdaki tasnife baktığımızda sapmaların; kopyalama, kişisel dikkat (kullanım) vd. etkenler ile Ölçünlü Türkiye Türkçesi gündelik dilinde rastlanan durumlar arasında dağıldığı neredeyse eşit görülmektedir.

Görüşme yapılan katılımcıların kişisel ve toplumsal özelliklerine dayanan değişkeler toplamda 6 ara değerlendirmede ele alınmıştır. Toplamda 20 katılımcının 8 özelliğine bağlı yaklaşık 25 değişkenin değerlendirildiği bu tablolarda, ara değerlendirmelerin tamamına bakıldığında az-çok farklarla birbirine yakın sonuçlar alındığı görülüyor.

Yabancılara Türkçe öğretiminde, özellikle Arap öğrencilere dönük çalışmalarda tez boyunca yaptığımız tespit ve değerlendirmelerin yararlı olacağı muhakkaktır.

Kaynakça

Akın, L. (2015). Konuşma Dili Grameri Ve Sözlü Derlemlerden Yararlanarak Konuşma Dili Özelliklerinin Tespiti. *Türkiyat Mecmuası*, 25, 1-28.

Aksan, D. (2000). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Bican, G. (2017). İki dilliliğin tanımlanması: Kuramsal tartışmalar ve güncel yaklaşımlar. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(2), 353-366.

Boz, E. (2001). Ünsüz Düşme ve Kaybolmalarında Terim ve Tasnif Sorunu. *Türk Dili*, 600, 856-864.

Boz, E. (2018). Ağız Araştırmalarında Derleme ve Görüşme Yöntemleri İçin Saha Bilgisi. *Ağız Atlası Kılavuz Kitabı (Ed. Leyla Karahan)*. Akçağ Yayınları, Ankara, 83-103.

Boz, E. (2021). Rumence-Türkçe Dil İlişkileri. *IX. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bilge Tonyukuk Anısına* (Ankara: 26-30 Eylül 2021), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 518-535.

Bölükbaş Kaya F. & Hançer F. H. & Golynskaia A. (2019). İki Dillilik: Tanımı ve Türleri Üzerine Kuramsal Tartışmalar. *International Journal of Languages Education and Teaching*, 7, 98-113.

Çelebi, N. (2010). *Kıbrıs Türk Ağızlarında Dil İlişkisi İzleri*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.

Çetinkaya, S. (2017). Çok Dillilik ve Kimlik. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(50), 371-377.

Demir, N. (2003). Popüler Dil Tartışmalarına Dil İlişkileri Açısından Bakış. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Türkçemiz Ankara Ticaret Odası-Anadolu Çağdaş Eğitim Vakfı*. Ankara, 37-44.

Ersoy, F. (2008). *Türk-Moğol Dil İlişkileri ve Çuvaşça*. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.

Güler, İ. (2004). Dil Öğretimi, Dilbilgisi ve Arapça. Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, 2, 169-182.

Güzel, H. (2016). *Dolganca Moğolca Dil İlişkileri*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Johanson, L. (1998). Code-Copying in Iran-Turkic, *Language Sciences*, 20 (3), 325-337.

Johanson, L. (2006). Historical, Cultural and Linguistic Aspects of Turkic-Iranian Contiguity, *Turkic-Iranian Contact Areas Historical and Linguistic Aspects*, (Ed.) L. Johanson, C. Bulut. Harrassowitz Verlag, Wiesbaden, 1-4.

Johanson, L. (2007). *Türkçe Dil İlişkilerinde Yapısal Etkenler*. Çev. N. Demir. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Kansızoğlu, H., B. (2012). Konuşma Dili ve Yazı Dili Etkileşimi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 217-235,

Kartallıoğlu, Y. (2021). *Osmanlı Konuşma Dili*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Kaşgarlı, A., R. (2019). Dil ilişkisi bağlamında Teyipcan Eliyev'in şiirlerindeki Çince alıntılar. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*, 68 (Aralık), 181-204.

Kaya, M. & Palas, R. & Can, F. (2022). *İki Dillilik ve Çok Dillilik Üzerine Yapılan Araştırmalara İlişkin Kaynakça Denemesi*, RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, 31, 605.

Süverdem, F. B. ve Ertek, B. (2020). İki Dillilik ve İki Kültürlülük: Göç, Kimlik ve Aidiyet. *The Journal of International Lingual Social and Educational Sciences*, 6(2), 183-207.

Şahbaz, A. (2018) *Fethiye'de Yaşayan İngilizlerin Türkçe Kullanımları ve Türkçeye Yönelik Tutumları*. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü

Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı, Doktora Tezi, Ankara.

Tuna, O. N. (1986). *Türk Dil Bilgisi (Fonetik, Morfoloji)*. İnönü Üniversitesi Ders Notları, Malatya.

Yılmaz, E. (2011). Türkiye Türkolojisi ve Karşılatırma(ma)lı Dilbilim. *IV. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Bildirileri*. Muğla (Ed. Mehmet Naci Önal) 779-789.

Yılmaz, M. Y. ve Demirel, G. (2015) İki Dillilik Ve Türleri Üzerine. *International Journal of Languages Education*, 3, 1693-1701.

Yılmaz, S.- Yılmaz, A. U. (2012). Yaşar Kemal'in "İnce Memed" Romanında Konuşma Dili Yapısının (Söylem Dilbilimi Işığında İncelenmesi), *İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 12, 35-45.